

**T.C.  
DİCLE ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI  
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

# **TEHDİT SUÇU**

**Abdurrahman SAKAR**

**Danışman**

**Doç.Dr.Recep GÜLŞEN**

**DIYARBAKIR-2009**

## ÖZET

Kişinin serbestçe irade oluşturma ve iradi olarak hareket etme hürriyeti ile hukuki emniyet duygusunu korumak amacıyla, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun hürriyete karşı işlenen suçlar bölümünde tehdit suçu düzenlenmiştir.

Tez konumuzu, suç tipi olarak tehdit suçu oluşturmaktadır. Tezimiz, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde hürriyet kavramı, hürriyetin anayasa hükümleri ve ceza yasalarıyla korunması, tehdidin tanımı, yeni düzenleme ile 765 sayılı TCK'da yer alan tehdit suçu arasındaki farklar, karşılaştırmalı hukuktaki düzenlemeler, tehdit suçunun benzer suçlardan farkları, tehdit suçuyla korunan hukuki değer, suçun unsurları ve kusurluluğu etkileyen sebepler açıklanmıştır. İkinci bölümde ise tehdit suçunun nitelikli halleri, özel görünüş şekilleri, muhakemesi ve yaptırımını incelenmiştir.

## ABSTRACT

The crime of threat is regulated in the chapter crimes against liberty in Turkish Penal Code (TCK) No 5237 in order to protect the legal sense of safety and the freedom of establishing a person's will freely and acting volitionally.

Subject of the thesis is the crime of threat. The study is composed of two parts. In the first part, the concept of freedom, the protection of liberty in constitution and penal codes, the definition of threat, differences of crime of threat between new penal code and TCK No 765, the regulations in comparative law, the differences among crime of threat and similar ones, the legal benefit of crime, the components of crime and reasons effecting wantonness are explained. In the second part, the qualified situations of crime, the special appearances of crime, the prosecution procedures and sanction of crime are studied.

## ÖNSÖZ

Çağımızın getirdiği yeniliklere cevap verebilmesi amacıyla sosyal hayat ve hukuk alanındaki gelişmelere paralel olarak düzenlenen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 26 Eylül 2004 tarihinde kabul edilmiş ve 1 Haziran 2005 tarihinde de yürürlüğe girmiştir. Toplumunu oluşturan bireylerin huzur ve sükûnunu korumak ve endişelenmeden hayatlarını idame ettirebilmeleri için tehdit fiili, 5237 sayılı TCK'nın hürriyete karşı suçlar bölümünde yaptırım altına alınmıştır. 5237 sayılı TCK'da, "tehdit" başlı başına bir suç tipi olarak yer almakta, yirmiden fazla suç tipinde de suçun unsurunu ya da ağırlaştırıcı nedenini oluşturmaktadır. Ceza hukuku açısından, sosyal hayatta sıkça karşılaşılan bu fiilin cezalandırılması da önem taşımaktadır. Bu itibarla, yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmada tehdit suçu ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Bu tez çalışmasının hazırlanmasında her türlü katkı ve yardımlarından ötürü değerli hocam Doç. Dr. Recep GÜLŞEN'e teşekkürlerimi sunarım.

Abdurrahman SAKAR

## İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT .....	II
ÖNSÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
KISALTMALAR .....	VII
GİRİŞ .....	VIII

### I. BÖLÜM

## HÜRRİYET KAVRAMI, HÜRRİYETİN KORUNMASI VE TEHDİT SUÇU

I. HÜRRİYET KAVRAMI VE HÜRRİYETİN KORUNMASI .....	1
A) HÜRRİYET KAVRAMI .....	1
1. Genel Olarak .....	1
2. Liberal Anlayış Açısından Hürriyet .....	4
3. Marksizm Açısından Hürriyet.....	6
4. Faşizm Açısından Hürriyet .....	7
5. Anarşizm Açısından Hürriyet .....	8
B) HÜRRİYETİN KORUNMASI .....	9
1. Anayasa Hükümleri ile Hürriyetin Korunması .....	9
2. Ceza Normları ile Hürriyetin Korunması .....	11
II. TEHDİT SUÇU .....	13
A) GENEL OLARAK .....	13
B) 5237 SAYILI TCK İLE 765 SAYILI TCK'DA DÜZENLENEN TEHDİT SUÇU ARASINDAKİ FARKLAR.....	15
C) KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA TEHDİT SUÇU .....	22
1. Alman Ceza Kanununda .....	22
2. İtalyan Ceza Kanununda.....	23
3. Fransız Ceza Kanununda .....	23

4. İsviçre Ceza Kanununda.....	24
D) TEHDİT SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN FARKLARI .....	24
1. Şantaj Suçu İle Farkları .....	24
2. Cebir Suçu İle Farkları .....	27
3. Yağma Suçu İle Farkları.....	29
E) KORUNAN HUKUKİ DEĞER VE MADDİ KONU .....	31
F) FAİL.....	34
G) MAĞDUR .....	35
H) SUÇUN UNSURLARI.....	36
1. Maddi Unsur .....	36
a) Genel olarak .....	36
b) Tehdit Açısından Aranılan Özellikler .....	38
aa. Gerçekleştirilecek Saldırının Haksız Olması.....	38
bb. Zararın Ağırlığı veya Hafifliği .....	39
cc. Tehdidin Elverişliliği.....	40
dd. Tehdidin Yöneltileceği Kimse.....	43
ee. Tehdidin Mağdura Bildirilmesi .....	44
ff. Tehdit Konusunu Oluşturan Durumlar.....	45
aaa. Hayat.....	46
bbb. Vücut Dokunulmazlığı .....	48
ccc. Cinsel Dokunulmazlık .....	49
ddd. Malvarlığı .....	50
eee. Sair Kötülük Bildirimi .....	51
2. Manevi Unsur.....	55
a) Kusurluluk Şekli.....	55
b) Kusurluluğu Etkileyen Sebepler .....	59
aa. Amirin Emrini Yerine Getirme.....	59
bb. Zorunluluk Hali .....	61
cc. Cebir ve Tehdit .....	62
dd. Haksız Tahrik .....	63
ee. Hata .....	64
3. Hukuka Aykırılık Unsuru .....	65

a) Genel Olarak .....	65
b) Hukuka Uygunluk Sebepleri.....	67
aa. Kanun Hükümünü Yerine Getirme .....	67
bb. Meşru Savunma .....	68
cc. Hakkın Kullanılması ve İlgilinin Rızası.....	69

## II. BÖLÜM

### TEHDİT SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ, ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ, MUHAKEMESİ VE YAPTIRIMI

<b>I. SUÇUN NİTELİKLİ HALLERİ .....</b>	<b>70</b>
A) CEZAYI HAFİFLETEN NİTELİKLİ HAL .....	70
B) CEZAYI ARTIRAN NİTELİKLİ HALLER .....	71
1. Genel Olarak .....	71
2. Fiilin Silahla İşlenmesi .....	72
3. Failin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyarak Fiili İşlemesi.....	75
4. Fiilin İmzasız Mektupla İşlenmesi .....	77
5. Fiilin Özel İşaretlerle İşlenmesi .....	79
6. Fiilin Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi .....	80
7. Fiilin Var Olan Veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturduğu Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi.....	82
<b>II. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ .....</b>	<b>83</b>
A) TEŞEBBÜS .....	83
B) İŞTİRAK .....	85
C) İÇTİMA.....	87
<b>III. SUÇUN MUHAKEMESİ VE YAPTIRIMI .....</b>	<b>90</b>
A) MUHAKEME.....	90
B) YAPTIRIM.....	91
<b>SONUÇ.....</b>	<b>94</b>
<b>YARARLANILAN KAYNAKLAR .....</b>	<b>100</b>

**KISALTMALAR**

ABD	: Ankara Barosu Dergisi
AD	: Adalet Dergisi
AÜHFM	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
AÜEHFD	: Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi
bkz	: Bakınız
C	: Cilt
CD	: Ceza Dairesi
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
dn	: Dipnot
E	: Esas
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K	: Karar
m	: Madde
s	: Sayfa
sy	: Sayı
TCK	: Türk Ceza Kanunu
Y	: Yargıtay
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
YD	: Yargıtay Dergisi
vd	: ve devamı



## GİRİŞ

Hürriyet, kişinin maddi ve manevi benliğini geliştirmesi ve mutluluğu için en az ekmek su kadar gereklidir<sup>1</sup>. Bu sebeple kişiler için vazgeçilmez olan hürriyetler, uluslararası insan hakları belgeleri ve anayasalar ile belirlenerek güvence altına alınmış ve çağdaş ceza kanunlarında da hürriyetleri koruyan hükümlere yer verilmiştir.

765 sayılı TCK'nun ikinci kitabının ikinci babında altı fasıl olarak hürriyet aleyhine işlenen suçlar düzenlenmişti. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda ise hürriyete karşı suçlar İkinci Kitap (Özel Hükümler), İkinci Kısım (Kişilere Karşı Suçlar), yedinci bölümde düzenlenmiştir. Tehdit suçu, her iki kanunda da hürriyete karşı suçlar bölümünde yer almıştır. Bununla, bizatihi tehdit hürriyeti ihlal eden bir fiil olarak yaptırım altına alınmıştır.

Bu çalışmada, tehdit suçu incelenmiş, yeri geldikçe önceki kanundaki düzenleme de ele alınmıştır. Doktrinle birlikte uygulamadaki örneklerle ağırlık verilmiştir.

Bu çalışma iki bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde hürriyet kavramı, hürriyetin anayasa hükümleri ve ceza yasalarıyla korunması, tehdidin tanımı, yeni düzenleme ile 765 sayılı TCK'da yer alan tehdit suçu arasındaki farklar, karşılaştırmalı hukuktaki düzenlemeler, tehdit suçunun benzer suçlardan farkları, tehdit suçuyla korunan hukuki değer ve konu, tehdit suçunun unsurları, hukuka uygunluk sebepleri ve kusurluluğu etkileyen sebepler ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

Tezin ikinci bölümde ise, mağdurun malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağı veya sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehdit edilmesi, daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak; tehdidin silahla, kişinin kendisini tanınmayacak bir

---

<sup>1</sup> Niyazi Öktem, Özgürlük Sorunu ve Hukuk, İstanbul 1977, s. 3.

hale koymasý suretiyle, imzasýz mektupla veya özel iřaretlerle, birden fazla kiři tarafından birlikte ve var olan veya var sayýlan suç örgütlerinin oluřturdukları korkutucu güçten yararlanılarak iřlenmesi, daha fazla cezayı gerektiren nitelikli haller olarak ele alınmýřtır. Yine bu bölümde tehdit suçunun özel görünüř şekilleri olarak teşebbüs, iřtirak ve içtima ile muhakeme ve yaptırımına iliřkin hükümlere değinilmiřtir.

## I. BÖLÜM

### HÜRRİYET KAVRAMI, HÜRRİYETİN KORUNMASI VE TEHDİT SUÇU

#### I. HÜRRİYET KAVRAMI VE HÜRRİYETİN KORUNMASI

##### A) HÜRRİYET KAVRAMI

###### 1. Genel Olarak

Yüzyıllar boyunca önemli düşünce adamlarının yaptıkları bütün çabalara ve araştırmalara rağmen, bugüne kadar herkesin kabullenebildiği bir hürriyet tanımı yapılamamıştır. Bunun sebebi hürriyetin çok yönlü bir kavram olmasından kaynaklanmaktadır<sup>2</sup>. Hürriyet, esas itibariyle bir sınırsızlık, yani iradenin yabancı iradeler tarafından sınırlandırılmasından bağımsız olarak oluşturulma serbestisi olarak ifade edilmektedir<sup>3</sup>. Hürriyet, kişi mutluluğunu sağlayacak koşullarda herhangi bir zorlamanın bulunmamasını içerir<sup>4</sup>. Ancak geniş anlamdaki bu tanım, uygulama kabiliyeti bulunmadığından moral bir değer taşınmaktan öteye geçememektedir. Psikolojik açıdan ise hürriyet bir irade ve eylem serbestisini ifade etmektedir<sup>5</sup>. Hürriyet kimine göre, her türlü zorlamadan, sınırlamadan ve dış baskılardan uzak bir şekilde insanın kendi kaderini kendisi çizmesi yani bağımsızlık demektir<sup>6</sup>. Kişinin hareket ve düşüncelerinde baskı altında kalmaması, kendi akli ve iradesinin yol göstericiliğinde

---

<sup>2</sup> Bu konuda bkz. **Münci Kapani**, Kamu Hürriyetleri, Ankara 1976, s. 3-4; **Mustafa Güven**, "Tehdit Suçunun Objektif Yapısı Üzerine Bir İnceleme", Adalet Dergisi, 1987, sy:4, s. 55; **İsmet Giritli/Jale Sarmaşık**, Anayasa Hukuku, İstanbul 1998, s. 53.

<sup>3</sup> **Çetin Özek**, Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri, İÜHF.M., C.XXIX, sy.4, s. 934.

<sup>4</sup> **Tarık Ziya Tunaya**, Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku, 3. Bası, İstanbul 1975, s. 280.

<sup>5</sup> **Özek**, s. 934.

<sup>6</sup> **Kapani**, s. 3.

hareket edebilme gücüdür<sup>7</sup>. Kimine göre, kişinin kendisine özgü “küçük dünyasında” başka kişilerin her hangi bir müdahalesi olmadan yaşamasıdır ki bu onun hayatının özel ve gizli olan yönünü oluşturmaktadır. Kimisine göre ise insanlar arasındaki eşitsizliği giderme ve imtiyazları yok etme çabası yani eşitlik demektir<sup>8</sup>.

Hürriyet sözcük manasıyla “kişinin dilediği gibi hareket etmesi onun belirli bir faaliyetini engelleyen veya sınırlayan bir kuralın bulunmaması”<sup>9</sup> anlamını taşır. Hürriyet kelimesinin eş anlamlısı olarak kullanılan özgürlük ise “herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, herhangi bir şarta bağlı olmama durumu, serbestî” olarak ifade edilmektedir<sup>10</sup>.

1789 İnsan ve Vatandaş Hakları Beyannamesinde yer alan klasik formüle göre hürriyet, başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilmektir. Ancak bu, sadece tek yönlü, dar ve olumsuz bir hürriyet anlayışını yansıtmaktadır<sup>11</sup>. Hürriyetin mutlak ve sınırsız olmadığı gerçeğinden dolayı hürriyetin sınırı, başkalarının hürriyetidir<sup>12</sup>. **Montesquieu** ise hürriyeti, “kanunların müsaade ettiği her şeyi yapabilmek hakkı” olarak ifade etmiştir. Bu tanımla **Montesquieu**, kanun ve hukuk üstünlüğü olmadıkça bir hürriyet düzeninin kurulamayacağını, bir başka ifadeyle kanunun olmadığı yerde hürriyetten de bahsedilemeyeceğini vurgulamak istemiştir. Ancak kanunların hürriyetleri sağlamada tek başına yeterli olmadığı ve kanunlarla da hürriyetleri sınırlayıcı bir düzenin kurulabileceği gerçeğini göz ardı etmemek gerekir<sup>13</sup>.

Çoğu zaman hak ve hürriyet kavramları aynı anlamda kullanılır. Hürriyet, insanın insan olmasından dolayı sahip olduğu serbest hareket gücünün, bağımsızlığın ifadesidir. Burada hürriyetin “serbest insan fiili” olduğu söylenebilir. Sözelimi seyahat hürriyeti, yerleşme hürriyeti, haberleşme hürriyeti, düşünce hürriyeti, basın hürriyeti

---

<sup>7</sup> **Tunaya**, s. 280.

<sup>8</sup> **Kapani**, s. 3-4.

<sup>9</sup> Türk Hukuk Lügatı, Üçüncü Baskı, Ankara 1991, s. 136-137.

<sup>10</sup> <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=251722>

<sup>11</sup> **Kapani**, s. 5.

<sup>12</sup> **Zühtü Arslan**, Anayasa Teorisi, Ankara 2005, s. 144.

<sup>13</sup> **Kapani**, s. 5.

gibi çeşitli hürriyetlerin içeriğinin “insan fiili”nden ibaret olduğu açıkça görülebilir. Hak ise, yazılı hukuk belgeleriyle, kanunlarla, hürriyetleri sağlamak için kişiye tanınan yetkililerdir. Pozitif hukuk belgeleriyle korunan menfaatler olarak da tanımlanan haklar, hürriyetin somutlaşmış şeklidir. Örneğin “hak arama hürriyeti”, “dava hakkı” ile somutluk kazanır<sup>14</sup>. Demokratik toplumlarda kişilere tanınan hak ve hürriyetler, kişi hakları veya kişi hürriyetleri, insan hakları, temel haklar ve kamu hürriyetleri gibi çeşitli kavramları ile ifade edilmeye çalışılmaktadır<sup>15</sup>. Kamu hürriyetlerinin kapsamı, tarihin her döneminde ve her toplumda aynı değildir, her sosyal kavram gibi devamlı olarak gelişme halindedir. Yine bu kavramların içeriği dünya görüşlerinin ve ideolojilerin farklılığından dolayı değişiklikler gösterir<sup>16</sup>. Haklar ve hürriyetler, anayasa ve kanunlar ile düzenlenerek sınırları belirtilmiş ve bu suretle kişilerin pratik olarak bunlardan yararlanması sağlanmıştır<sup>17</sup>.

Kişilere tanınan hak ve hürriyetler, **Jellinek**'in klasikleşen ayrımına göre negatif statü hakları, pozitif statü hakları ve aktif statü hakları diye üç gruba ayrılır. Negatif statü hakları, kişinin devlet tarafından aşılamayacak ve dokunulamayacak özel alanının sınırlarını çizen hak ve hürriyetlerdir. Bunlar devlete, “karışmama”, “gölge etmeme” ödevi yükleyen haklardır. Örneğin mülkiyet hakkı, din ve vicdan hürriyeti, düşünce hürriyeti, kişi güvenliği, konut dokunulmazlığı gibi haklar bu kapsama girer. Pozitif statü hakları, kişilere devletten olumlu bir davranış, bir hizmet ve yardım isteme imkanı tanıyan haklar olarak ifade edilir. Kişiler devletten sağlık hakkı, öğrenim hakkı, çalışma hakkı, sosyal güvenlik hakkı gibi haklarının teminini ister. Bunlar devlete sosyal alanda belirli ödevler yükleyen haklar olduğu için bu haklara “sosyal haklar” da denilmektedir. Aktif statü hakları ise, kişilere devlet yönetiminde söz sahibi olma ve kararlara katılma yetkisini veren siyasal haklardır. Örneğin referandum, seçme ve seçilme hakkı, siyasi parti kurma hakkı, dilekçe hakkı bu haklardandır. Negatif statü hakları, pozitif statü

<sup>14</sup> **Tunaya**, s. 279; **Şeref Gözübüyük**, Anayasa Hukuku, Ankara 2003, s. 93; **Kemal Gözler**, Türk Anayasa Hukuku Dersleri, Bursa 2008, Beşinci Baskı, s. 124-125; **İbrahim Ö. Kaboğlu**, Anayasa Hukuku Dersleri, s. 218; **İbrahim Ö. Kaboğlu**, Özgürlükler Hukuku, İstanbul 1993, s. 12 vd.; **Şeref İba**, Anayasa ve Siyasal Kurumlar (100 soruda), Ankara 2006, s. 84.

<sup>15</sup> **Kapani**, s. 13.

<sup>16</sup> **Gözübüyük Ş.**, s. 93; **Özek**, s. 934; **Tunaya**, s. 279-280.

<sup>17</sup> **Kapani**, s. 14.

hakları ve aktif statü hakları olarak ayrılan hak ve hürriyetlerin her biri diğerleri ile tamamlanmadıkça hürriyet de tam olarak sağlanamaz<sup>18</sup>.

Kamu hürriyetleri, insan haklarının pozitif hukuka geçmiş biçimi olduğundan, bu hürriyetlerin gerçekleşmesinin siyasal rejimle ve onun dayandığı hukuki rejimle sıkı bir ilişkisi bulunmaktadır<sup>19</sup>. Bütün siyasal rejimlerin bir hürriyet görüşü ve hatta felsefesinin olduğu söylenebilir. Her rejim kişi hürriyetiyle toplum hayatının gereklerini bağdaştırmak ister ve bunun için kimsenin karışamayacağı, kişinin istediklerini yapabileceği ve özgürce hareket edebileceği bir alan belirler. Bu özgürlük alanı ne kadar geniş ise kişi o kadar serbesttir ve siyasal anlamda o derece liberal bir rejim vardır demektir. Buna karşılık bu alan ne kadar dar olursa, rejim o denli otoriterdir demektir. Siyasal rejim, kişinin hareket edebileceği hiçbir alan bırakmazsa ve tüm kişiliğini kontrol altına almaya çalışırsa o zaman totaliter rejimin varlığından söz edilir<sup>20</sup>.

## 2. Liberal Anlayış Açısından Hürriyet

Liberal hürriyet anlayışı hukuki kaynağını İnsan Hakları Beyannamesinde ve felsefi temelini tabii hukuk doktrininde bulmaktadır. İnsanın insan olması nedeniyle doğuştan hak ve hürriyetlere sahip olduğu kabul edilmektedir. Bir başka ifadeyle hürriyetlerin kaynağı kanunlar değil, bizatihi insanın kendisidir. Liberal hürriyet anlayışı bireycidir, kişiden yola çıkar ve yine kişiye varır. Amaç gerçek değer olan insanın mutluluğunu sağlamaktır. Kişiyi, başlı başına en üstün değer ve toplum içinde tek gerçek varlık olarak ele alması dolayısıyla felsefi açıdan bireyci, devletin başlıca amacı olarak kişiyi ve onun haklarının korunmasını göstermesi itibarıyla siyasal açıdan bireycidir<sup>21</sup>.

<sup>18</sup> **Kapani**, s. 6-7; **Gözler**, s. 126-127; **Ömer Anayurt**, Toplanma Hürriyeti Kavramı ve Türk Anayasa Hukukunda Toplanma Hürriyeti, İstanbul 1998, s. 65.

<sup>19</sup> **Kapani**, s. 141.

<sup>20</sup> **Tunaya**, s. 279; **Haluk Çolak**, Kamu Hürriyetlerinin Düzenlenmesi, Ayırımı ve Korunması, [http://www.yayin.adalet.gov.tr/1\\_sayi%20i%C3%A7erik/haluk\\_colak.htm](http://www.yayin.adalet.gov.tr/1_sayi%20i%C3%A7erik/haluk_colak.htm) (25.07.2009)

<sup>21</sup> **Tunaya**, s. 294 vd; **Özek**, s. 935; **Kapani**, s. 49.

Liberal anlayış, her alanda her şeyden önce hürriyet talep eder: Dinde, felsefede, edebiyatta, ekonomide ve siyasette hürriyet...Hürriyet, kişinin sadece kanunlara uyması anlamını taşır. Kanunlara sadece ihlallere karşı hürriyetin korunması görevini yükleyen ve hukuk üstü olan bu hürriyet anlayışı moral bir değer taşımaktadır. Bu anlayış, hürriyeti toplumdaki bireylerin karşılıklı ilişkileri içinde ele almakta ve kişilerin devletle olan ilişkilerine önem vermemektedir. Kişinin özgür bir şekilde maddi ve manevi benliğini geliştirme imkanına sahip olması, devletin müdahale ve faaliyet alanlarının daraltılması ile mümkündür. Kişi devletten “küçük dünyasına” karışmamasını, müdahale etmemesini isteyebilir<sup>22</sup>.

Bireyci olan bu anlayışın devlete yüklediği pasif rol, bir başka ifadeyle kişinin hayatına karışmama zorunluluğu, gerçek hayatta sadece maddi bakımdan iyi durumda olan küçük bir grubun hak ve hürriyetlerden yararlanmasına neden oluyordu. Hürriyet sadece teorik olarak vardı. Kişinin dış engellerle karşılaşmaması, onun hür olduğunu göstermez. Çeşitli maddi ihtiyaçlar ve yokluklar içinde bulunan kişilerin tamamen kendi kaderlerine terk edilmesi anlamına geldiği için bu bireyci hürriyet anlayışı 19. yüzyıldan itibaren önemli değişikliğe uğramıştır. Zor hayat şartları ile mücadele eden ve bu şartların karşısına çıkardığı güçlüklerin üstesinden gelmeye, geçimini ve varlığını sağlamaya çalışan kişinin, çoğu zaman kendisine tanınan hak ve hürriyetlerden haberi bile olmamıştır, bu hak ve hürriyetlerden haberdar olsa da bunları pratikte kullanabilme imkanından yoksundu. Örneğin kişi yaşama hakkına sahipti, ancak sağlıklı bir hayat sürdürebilmek için gerekli imkanlara sahip olmadığı gibi hayatını tehdit eden hastalıklara karşı da çaresiz bir haldeydi. Bir taraftan sosyalist akımların baskısı, bir taraftan da değişen hayat şartları, toplumun bütün bireylerinin kendilerine tanınan hak ve hürriyetlerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamak amacıyla devleti müdahalede bulunmaya ve önlemler almaya zorlamıştır. Açlık, yoksulluk ve hastalıkla mücadele eden kişilerin yalnız bırakılmaması devletin asli görevi olarak kabul edilmiştir. Devletin, hak ve hürriyetlerin uygulanabilirliğini ve bunlardan tüm bireylerin yararlanabilmesini sağlamak ödevini yüklenmesi, devletin fonksiyonu anlayışında

---

<sup>22</sup> Tunaya, s. 295 vd.; Kapani, s. 50; Özek, s. 935; Ayferi Göze, Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, İstanbul 2000, 9.Bası, s. 241.

sosyal yönde bir gelişmeye neden olmuştur. Sosyal devlet, soyut hürriyeti somut hürriyete dönüştürmüştür<sup>23</sup>.

### 3. Marksizm Açısından Hürriyet

Marksizm'e göre, insanlık tarihinin başlangıcında doğanın kölesi olan insan, tabiata hakim olan kanunları keşfederek bu kölelikten kurtulmuş ve doğadan faydalanmaya başlamıştır. Fakat daha sonra özel mülkiyetin gelişmesi ile toplum sınıflara bölünmüş ve insanlar kendi sosyal koşullarının kölesi olmuşlardır. Toplumda üretim araçları üzerinde özel mülkiyete sahip olan ve üretim araçlarının mülkiyetine sahip olmayan sınıf olmak üzere iki sınıf ortaya çıkmıştır. Üretim araçlarını elinde bulunduran burjuva işçi sınıfını sömürürken hürriyetten söz edilemez<sup>24</sup>.

Sınıflara bölünmüş bir toplumda hürriyetler, sömürülen sınıf için soyut ve içi boşalmış kalıplar olarak ifade ederler. Marksist anlayışa göre, kişilere tanınan hürriyetlerden sadece ekonomik üstünlüğe sahip olan burjuva sınıfı istifade etmektedir. Sözelimi evsiz olan bir kişi için, konut dokunulmazlığı hakkı hiçbir anlam ifade etmez. Bu anlayışa göre devlet, ekonomik yönden üstün olan sınıfın, bu üstünlüğünü korumasına ve ekonomik yönden zayıf olan sınıfı boyunduruk altında tutmasına yarayan bir baskı aracından başka bir anlam taşımamaktadır. Gerçek hürriyet, ancak sınıf mücadelesinin ortadan kalktığı, insanın insan tarafından sömürülmesine son verildiği sınıfsız bir toplumda var olabilir. Böyle bir toplumda kişi hür ve emeği sömürülmeden yaşar<sup>25</sup>.

Marksist anlayışına göre, hürriyetin sözde kalmaması, o hürriyetin kullanılabilceği gerçek bir ortamın kurulması ile mümkündür. İşçi sınıfı, burjuvaya hizmet eden devleti yıktıktan sonra üretim araçlarını topluma aktaracak ve burjuva sınıfını ortadan kaldıracaktır. İktidarı ele geçiren “proletarya diktatörlüğü”, her şeyden

<sup>23</sup> **Tunaya**, s. 298 vd.; **Kapani**, s. 50 vd; **Bahri Savcı**, Hürriyetler Üzerine Düşünceler, Ankara 1968, s. 173; **Öktem**, s. 236; **Mustafa Erdoğan**, Anayasal Demokrasi, Ankara 1999, s. 167.

<sup>24</sup> **Göze**, s. 290 vd; **Tunaya**, s. 292 vd.

<sup>25</sup> **Göze**, s.292; **Tunaya**, s. 292; **Özek**, s. 946.



önce gelen ve her şeyden üstün olan komünist toplum düzenini gerçekleştirme amacına aykırı olmamak şartıyla, vatandaşlara bazı hürriyetler tanıyacaktır. Bu dönemdeki hürriyetler işçi sınıfı içindir, gerçek hürriyetin düşmanı olan burjuvazi için değildir. Ancak asıl hürriyet, sosyalizm denen bu geçiş aşamasından komünizm aşamasına geçildiği zaman gerçekleşecektir<sup>26</sup>.

#### 4. Faşizm Açısından Hürriyet

Totaliter bir ideoloji olan faşizm, birey odaklı liberal anlayışın sosyal sözleşme düşüncesini ve bireyin iradesinin toplumun kaynağı olduğu görüşünü kabul etmez. Faşizme göre toplum, aralarında ilişki bulunmayan bireylerin meydana getirdiği bir yığın olmayıp doğal, biyolojik, duygusal, dini, coğrafi, mesleki vb. bağlarla birbirine bağlanmış bireylerin meydana getirdiği sosyal kuruluş ve birliklerden oluşmaktadır<sup>27</sup>.

Faşist anlayışa göre, esas olan ve en üstün ideal devlettir. Devlet, toplum için hukuki düzen şartlarını belirleyen tek kuvvet olarak kabul edilir. Toplumdaki tek hak sahibi devlettir. Devlet, toplumdaki bireylerin ayrı ayrı menfaatlerini koruyan hükümlere uymak zorunda değildir. Devlet, mutlak emredicilik yetkisine sahip olan tek varlıktır. Bireylerin devlet karşısında hiçbir anlamı, varlık iddiası, hak ve hürriyet talebinin olması mümkün değildir. Birey, devletin amacına hizmet eden ve toplumun yükselmesi için bir araçtır. Kişinin, toplum yararı ile çatışmayan çıkarlarının korunması söz konusudur. Kişinin sahip olduğu haklardan değil, yerine getirmek zorunda olduğu görevlerden söz edilir. Devletin ilişki kurabileceği tek varlık, kişilerin dışında, üstünde, onlardan ayrı bir organizma olan millettir<sup>28</sup>.

Faşizme göre, bütün değerlerin sentezi ve birleştirici olan devlet, toplum hayatını bütün yönleriyle kavrar ve kaplar; devletin ilgilenmediği, karışmadığı, uzanmadığı bir alanın bulunmadığı söylenebilir. Bunun için faşist devlette, hürriyetten

<sup>26</sup> **Tunaya**, s. 292; **Gözübüyük Ş.**, s. 95 vd.; **Server Tanilli**, Devlet ve Demokrasi Anayasa Hukukuna Giriş, İstanbul 1981, s. 168 vd.; **Recep Gülşen**, Hürriyeti Tahdit Suçları, Ankara 2002, s. 24.

<sup>27</sup> **Göze**, s. 325.

<sup>28</sup> **Göze**, s. 326; **Tunaya**, s. 290; **Özek**, s. 940.

söz etmek imkansızdır. Kişi, ancak devletin menfaatleri ile çatışmadığı sürece ve devletin müsaadesi ölçüsünde hürriyete sahiptir. Kişiyi devlet içinde değerlendiren faşist anlayışa göre, devlet hürriyetleri istediği kadar kısıabilir, genişletebilir ve verebilir. Kişilere verilen hürriyetlerin, toplum için uygun veya faydalı görülmediği anda derhal kısılması veya tamamen geri alınması mümkündür. Bu görüş açısından kişi hürriyeti ve mutluluğunun, ödevlerini yerine getirmekte, inanmakta, boyun eğmekte olduğu kabul edilmektedir<sup>29</sup>.

## 5. Anarşizm Açısından Hürriyet

Anarşizm her şeyden önce bireyci bir akımdır. Bireyi temel değer alan ve bireysel iradenin bağımsızlığı görüşünde birleşen anarşizm bireyi, akli, mantığı, duygu ve tutkularıyla tek gerçek kabul eder. Bireyin fiziki ve akli gücünü dilediği gibi kullanabileceği düşüncesinde olan anarşizm birey için hiçbir zorunluluk, yükümlülük, yaptırım kabul etmez, dini, ahlaki, hukuki tüm yasaları reddederek bireyin hürriyetinin sınırsız olduğunu söyler. Her türlü otorite ve iktidara ve ilk başta devlete karşı çıkar. Çünkü bunların bireyin özgürlüğünü yok ettiğini ileri sürer. Kural ve kanunlarla dayatılan bütün baskı ve zorlamalara karşı çıkar. Toplumdaki tüm kötülüklerin, köleliğin, yoksulluğun ve suçların kaynağı olarak otoriteyi görür. Bu nedenle otoriteyi değil, bireyler arasında istek ve iradeye dayanan işbirliğini öneren anarşizm, hukuk kuralları yerine her konuda ve alanda geçerli olan, bireylerin serbest iradeleri ile menfaatlerine uygun olarak yapacakları sözleşmeleri öngörür. Kişi hürriyetlerini mutlak bir hak ve insan varlığı için gerekli bir şart olarak kabul eder<sup>30</sup>.

<sup>29</sup> Göze, s. 327; Tunaya, s. 290-291. ; Kapani, s. 143-145.

<sup>30</sup> Göze, s. 311-314. ; İlhan Üzülmez, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Ankara 2007, s. 7.

## B) HÜRRİYETİN KORUNMASI

### 1. Anayasa Hükümleri ile Hürriyetin Korunması

Hürriyetlerin korunması, kişilerin, hürriyetlerin sahibi olmasını ve onları kullanırken ve kullandıktan sonra herhangi bir sakıncalı durumun meydana gelmemesini ifade eder<sup>31</sup>. Tarih boyunca edinilen tecrübeler, hak ve hürriyetlerin etkin bir şekilde korunması için, sadece bunların belirlenmesinin yeterli olmadığı, ayrıca bu hak ve hürriyetlerin somut olarak korumasını sağlayacak yöntemlerin hukuk kuralları ile güvence altına alınması gerektiğini göstermiştir<sup>32</sup>. "Hürriyetlerin düzenlenmesi, korunması sorununu da beraberinde getirir"<sup>33</sup>. Günümüzde demokratik ve modern anayasaların hemen hemen hepsinde kişi hürriyetlerini koruyucu hükümler bulunmaktadır. Artık anayasalar devlet teşkilatını kuran bir kanunun ötesinde, kişi hürriyetlerini de teminat altına alan bir kanun niteliği kazanmıştır. Anayasa ile, devlete hürriyetleri tanıma zorunluluğu getirilmiş, hürriyetlerin korunması amacıyla iktidar ve bireylerin davranışlarının karşılıklı olarak sınırlandırılması öngörülmüştür<sup>34</sup>.

Günümüzde birçok ülkenin anayasasında olduğu gibi 1982 Anayasasında da hürriyetlerin korunmasına ilişkin prensipler yer almıştır. Anayasanın 12. maddesi, "*Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder*" demektedir. Yine "Başlangıç" bölümünün altıncı paragrafında "*Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu*" vurgulanmıştır. "Bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetler" deyiminin kullanılmasından 1982 Anayasasında "pozitivist hak anlayışı"nın benimsendiği açıkça görülmektedir. Anayasa bir hak ve

<sup>31</sup> Giritli/Sarmaşık, s. 56.

<sup>32</sup> Durmuş Tezcan/Mustafa Ruhan Erdem/Oğuz Sancakdar, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2002, s. 47.

<sup>33</sup> Gözübüyük Ş., s. 97.

<sup>34</sup> Özek, s. 952 vd.

hürriyeti tanıdığı an, o hak ve hürriyetin doğuştan gelmediği yani tabii hak anlayışının geçerli olmadığı anlamını taşır. Anayasanın 5. maddesinde de Devletin temel amaç ve görevleri arasında, *“kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak”* görevi de sayılmıştır. Böylece bir yandan, devlete karşı ileri sürülebilecek ve korunacak temel hak ve hürriyetler anlayışı, bir yandan da sosyal devletin “hürleştirme” anlayışı benimsenmiştir<sup>35</sup>.

1982 Anayasasının 12. maddesine göre, *“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz”*. Bu madde ile temel hak ve hürriyetlerin, Anayasanın bütününe ve ondan çıkan temel anlama aykırı olmamak kaydıyla ancak kanunla sınırlanabileceği kabul edilmiştir. Ayrıca sınırlamada başvurulacak aracın sınırlama amacını gerçekleştirmeye elverişli olması ve söz konusu hürriyeti anlamsız kılmaması gerekir. Anayasanın 14. maddesi ile de *“Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir”* denilmek suretiyle, kişilere tanınan temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmayacağı ve bunların ihlali halinde yaptırımlar uygulanacağı hükme bağlanmıştır. Zira, hukuk hiçbir şekilde hakkın kötüye kullanılmasını korumaz<sup>36</sup>.

<sup>35</sup> **Özek**, s. 953; **Gözler**, s. 131-132; **Ergun Özbudun**, Türk Anayasa Hukuku, Ankara 2004, s. 98.

<sup>36</sup> **Gözler**, s. 136-139. ; **Özbudun**, s. 99-108.

## 2. Ceza Normları ile Hürriyetin Korunması

Hürriyet, hukuki bir değer olarak ceza hukuku bakımından da ele alınmaktadır. Hürriyetler, hukuki bakımdan devlet düzenini ve hürriyetçi rejimi ilgilendirmesi nedeniyle korunmaktadır. Hürriyetlerin doğrudan doğruya ceza hukuku tarafından da korunması gerekmektedir. Zira hürriyetlerin anayasada düzenlenmiş olması, onun korunması için tek başına yeterli değildir<sup>37</sup>.

Hürriyetin ceza hukukunun konusunu oluşturması, kanunlarla kişilere serbest hareket alanı olarak tanınan bir alanın, başka bir kuvvet tarafından ihlal edilmesiyle ortaya çıkar. Günümüzde Liberal anlayışın etkisiyle hürriyetlere karşı suçları, kişinin serbest iradesine karşı işlenmiş bir eylem olarak kabul eden ve bu suçların doğrudan doğruya kişinin fizik ve moral varlığına karşı işlendiğini ileri süren ceza hukukçuları bulunmaktadır. Buna karşılık, hürriyetin bir hukuki değer olarak kanun koyucu tarafından kabul edilmiş ve düzenlenmiş olması nedeniyle ihlal edilen konunun kişinin iradesi değil, hürriyetin korunmasını sağlayan normlar olduğunu ileri sürenler de vardır<sup>38</sup>. Kişi hürriyetinin temelini irade özgürlüğü, kişinin herhangi bir etki altında kalmadan bir irade oluşturabilmesi ve özgür bir şekilde oluşturduğu iradeye uygun olarak hareket edebilme imkanına sahip olması oluşturur. Ceza hukuku bakımından korunan, kişinin iç dünyasında oluşturacağı serbest iradesine veya bu iradeye uygun olarak hareket edebilme imkanına karşı gerçekleştirilen girişimlerdir. Bunlar, ceza kanunlarında suç olarak düzenlenerek kişinin serbestçe irade oluşturabilmesi ve bu iradeye göre hareket edebilmesi korunmak istenmiştir<sup>39</sup>.

Liberal hürriyet anlayışından hareketle, bizatihi hürriyeti korumak üzere 765 sayılı TCK'nun ikinci kitabının ikinci babında altı fasıl olarak hürriyet aleyhine işlenen suçlar düzenlenmişti. Birinci fasılda "Siyasi Hürriyet Aleyhine İşlenen Cürümler" (m.174), ikinci fasılda "Din Hürriyeti Aleyhine İşlenen Cürümler" (m.175-178), üçüncü fasılda "Şahıs Hürriyeti Aleyhine İşlenen Cürümler" (m.179-192), dördüncü

<sup>37</sup> **Özek**, s. 949; **Gülşen**, Hürriyeti Tahdit..., s. 28.

<sup>38</sup> **Özek**, s. 950.

<sup>39</sup> **Ayhan Önder**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4.Bası, İstanbul 1994, s. 2.

fasılda “Mesken Masuniyeti Aleyhine Cürümler”(m.193-194), beşinci fasılda “Sırrın Masuniyeti Aleyhine Cürümler” (m.195-200) ve altıncı fasılda “İş ve Çalışma Hürriyeti Aleyhindeki Cürümler” (m. 201) düzenlenmişti<sup>40</sup>. 765 sayılı TCK’nın bu babında yer alan bazı suçlara 5237 sayılı TCK’nın “Hürriyetlere Karşı Suçlar” bölümünde yer verilmemiş, bunlar başka bir bölümde düzenlenmiş ve hürriyete karşı suçların tümü aynı başlık altında düzenlenmiştir<sup>41</sup>. 5237 sayılı Kanunun Hürriyete Karşı Suçlar bölümünde yer alan bazı suçlara ise, 765 sayılı TCK’da yer verilmemişti<sup>42</sup>.

5237 sayılı Kanunda hürriyete karşı suçlar, korunması amaçlanan hukuki değer dikkate alınarak dörde ayrılabilir: 1) İç hürriyeti ihlal eden suçlar olarak tehdit (m.106), cebir (m.108) ve şantaj (m.107); 2) Dış hürriyeti ihlal eden suçlar olarak cebir (m.108), kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (m.109), kamu kurumu veya kamu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi (m.113); 3) Kişilerin huzurunu, sükûnunu, güvenlik duygusunu ve özel hayatını ihlal eden suçlar olarak tehdit (m.106), şantaj (m.107), konut dokunulmazlığının ihlali (m.116), haksız arama (m.120), kişilerin huzur ve sükûnunu bozma (m.123); 4) Anayasal hakları koruyan suçlar olarak da iş ve çalışma hürriyetinin ihlali (m.117), sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi

<sup>40</sup> **Gökçen Ahmet**, Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı TCK m. 106-122), <http://www.ceza.bb.adalet.gov.tr/makale117.doc>, s. 1 vd; **Gülşen**, Hürriyeti Tahdit..., s. 28.

<sup>41</sup> Bunun için bkz. **Gökçen**, s. 1 vd. , 765 sayılı TCK’nın 175. maddesinin 3. fıkrasının 1. kısmında yer alan kutsal varlıklara hakaret suçu ile aynı fıkranın 2. kısmında yer alan kişiyi dini inançlarından dolayı tahkir ve tezyif suçu yeni kanunun “Hakaret” başlıklı 125/3, c ve b maddelerinde; 176. maddesinde yer alan suç, yeni kanunun “İbadethanelere ve Mezarlıklara Zarar Verme” başlıklı 153/3. maddesinde; 177. maddesinde düzenlenen suç, yeni kanunun “İbadethanelere ve Mezarlıklara Zarar Verme” başlıklı 153. maddesinin 1 ve 2. fıkrasında; 178. maddesinde yer alan ölümlere İlişkin cürümler, yeni kanunun “Kişinin Hatırasına Hakaret” başlıklı 130. maddesinin 2. fıkrasında; 182. maddesinde düzenlenen küçükleri kaçırma ve alıkoyma suçu, kısmen yeni kanunun “Aile Düzenine Karşı Suçlar” başlıklı 8. bölümünün 234. maddesinde; 197. maddesinde düzenlenen meslek sırrını ifşa suçu, yeni kanunun “Haberleşmenin Gizliliğini İhlal” başlıklı 132. maddesinde; 201/a maddesinde düzenlenen göçmen kaçakçılığı suçları, yeni kanunun “Göçmen Kaçakçılığı” başlıklı 79. maddesinde; 201/b maddesinde düzenlenen insan ticareti suçu, yeni kanunun “İnsan Ticareti” başlıklı 80. maddesinde düzenlenmiştir.

<sup>42</sup> Bunun için bkz. **Gökçen**, s. 2 vd. , 5237 sayılı Kanunun 113. maddesinde yer alan “Kamu Kurumu veya Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşlarının Faaliyetinin Engellenmesi”, 115. maddenin 1. fıkrasında yer alan (inancını sosyal ve siyasal görüşünü değiştirmeye zorlamak veya görüşlerini ve düşüncelerini yaymaktan menetmek bakımından) “İnanç, Düşünce ve Kanaat Hürriyetinin Kullanılmasının Engellenmesi”, 117. maddenin 2 ve 3. fıkrasında yer alan suçlar, 118. maddede yer alan “Sendikal Hakların Kullanılmasının Engellenmesi”, 121. maddede yer alan “Dilekçe Hakkının Kullanılmasının Engellenmesi” ve 122. maddede yer alan “Ayrımcılık Suçu” önceki kanunda bulunmamaktaydı.

(m.118), siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi (m.115), dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi (m.121), ayrımcılık (m.122) ve haberleşmenin engellenmesi (m.124) suçu sayılabilir<sup>43</sup>.

## II. TEHDİT SUÇU

### A) GENEL OLARAK

Arapça kökenli bir sözcük olan tehdit kelime anlamı ile; “gözdağı verme, tehlikeli bir durum yaratma”<sup>44</sup>, “yapılacak bir ceza ile korkutma, dış gösterme ve tehlike meydana getirmeyi”<sup>45</sup> ifade etmektedir.

Tehdit, genellikle, bir kimsenin korkutulmasına yönelmiş, gelecekte yapılacak haksız bir kötülüğün herhangi bir şekilde bildirilmesi<sup>46</sup> ya da gerçekleşmesi failin iradesine bağlı olan gelecekteki kötülüğün gerçekleşecekmiş gibi gösterilmesi<sup>47</sup> olarak tanımlanmaktadır. Tehdit konusu saldırının, gerçekten veya en azından görünüş itibarıyla failin hakimiyetine bağlı olması gerekir. Ancak bundan, tehdit konusu saldırının mutlaka fail tarafından gerçekleştirileceği anlamı çıkarılmamalıdır, failin bir üçüncü kişi aracılığıyla haksız bir saldırıya uğratacağını bildirmesi de, tehdit suçunu oluşturur<sup>48</sup>.

Hürriyete karşı suçlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda İkinci Kitap(Özel Hükümler), İkinci Kısım (Kişilere Karşı Suçlar), yedinci bölümde düzenlenmiştir. Bu bölümde yer alan “Tehdit” başlıklı 106. maddesinde;

<sup>43</sup> Üzülmöz, s. 24.

<sup>44</sup> <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=304588>

<sup>45</sup> Mustafa Güven, “Tehdit Suçunun Objektif...”, s. 53.

<sup>46</sup> Mahmut Koca/İlhan Üzülmöz, “Şartlı Tehdit Suçunda (TCK m. 188) Koşul Ögesini Gerçekleştiriminin Yalnızca Mağdurun İradesine Bağlı Olması Şart mıdır?”, AÜEHFD, C.VI, 2002/1-4, s. 198.

<sup>47</sup> Sedat Bakıcı, “Tehdit Suçu ve Unsurları” ,ABD, 1992/5, s. 717.

<sup>48</sup> Adem Sözüer, “Tehdit Suçu”, İÜHFMD, C.:LIV,1991-1994/sy.1-4, s. 129; İzzet Özgenc, TCK Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3. Bası, Ankara 2006, s. 406.

“(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,

İşlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir” hükmüne yer verilmiştir.

Maddedeki düzenleme genel olarak 765 sayılı Türk Ceza Kanunu İkinci Kitap (Cürümler), İkinci Bab (Hürriyet Aleyhinde İşlenen Cürümler), Üçüncü Fasıll’da (Şahıs Hürriyeti Aleyhinde Cürümler) düzenlenen 191. maddesine karşılık gelmektedir<sup>49</sup>.

Tehdit suçu, Türk Ceza Kanunu ve yabancı kanunların çoğunda kişi hürriyetine karşı işlenen bir suç olarak düzenlenmiştir<sup>50</sup>. Tehdidi suç saymaya kanunu sevk eden

<sup>49</sup> 765 sayılı TCK’nın 191. maddesine göre; “Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur. Eğer tehdit fiili yüz seksen sekizinci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılır ise failin göreceği hapis cezası altı aydan iki seneye kadardır ve buna bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulunmak cezası dahi zam ve ilâve olunabilir. Sair tehdit için alınacak ağır cezayı nakdî otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikâyetname verilmedikçe takibat yapılmaz.”

Aynı yasanın 181. maddesinin üçüncü fıkrası ise şu şekilde düzenlenmiştir; “Birinci fıkradaki eylemler silâhla ya da kendini tanınmayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir”.

<sup>50</sup> Sami Selçuk, “İzrar ve Tehdit Cürümlerinde Kast”, YD., Temmuz, 1985, sy.3, s. 224.



sebepler, bu fiilin mağdurun ruhunda oluşturduğu etkidir. Bu takdirde tehdit edilen mağdur, kendini daha az özgür hissetmektedir<sup>51</sup>. Yasa koyucu bu suçla, her bireyin kendisine ait olması gereken huzur ve sükûn ortamını bozabilecek ve tehdit edilen bireyleri endişeye sevk edebilecek tecavüzleri icra edenleri, daha tehlikeli ve zarar verici hale gelmeden cezalandırmayı, en önemlisi önlemeyi amaçlamıştır<sup>52</sup>.

5237 sayılı TCK m. 106'da, "tehdit" bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Bu suç, kanunda açıkça belirtilmiş suçların dışındaki hallere uygulanan ve bu suçlara oranla da daha genel ve tamamlayıcı bir suçtur. Tehdit de cebir gibi, başka suçun unsuru veya ağırlaştırıcı sebebinin oluşturduğu durumlarda bağımsız kimliğini kaybeder. Böylelikle artık yeni bir suç söz konusu olmaktadır. Örneğin yağma (m.148), cinsel saldırı (m.102), görevi yaptırmamak için direnme (m.265/1), konut dokunulmazlığını ihlal (m.116/4), kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (m.109/2) suçlarında olduğu gibi. Bu suçlarda suçun türüne göre farklılık arz eden öncelikli hukuksal değerler söz konusudur. Tehdit suçunun oluşması için, failin takip ettiği maksadın tehdit fiiline başka bir suç mahiyeti verecek surette olmaması yeterlidir<sup>53</sup>.

## **B) 5237 SAYILI TCK İLE 765 SAYILI TCK'DA DÜZENLENEN TEHDİT SUÇU ARASINDAKİ FARKLAR**

5237 sayılı TCK'nın tehdit suçunu düzenleyen 106. maddesi, 765 sayılı TCK'nın 191. ve 188/3. maddelerinin karşılığı olmakla beraber eski ve yeni madde metinleri arasında önemli farklılıklar vardır. 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde, mağdur bakımından yeni bir düzenleme bulunmaktadır. 765 sayılı TCK'da "bir başkasının ağır ve haksız bir zarara uğratılması"ndan söz edilmesine karşılık yeni düzenlemede "kendisine veya yakınına" yönelik bir saldırı bildirimini ile tehdit suçunun

<sup>51</sup> **Faruk Erem/Nevzat Toroslu**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2000, s. 100; **Faruk Erem**, "Tehdit ve Cebir Kullanma Suçu", Yargıtay Dergisi,1952, sy:7, s. 864.

<sup>52</sup> **Ersan Şen**, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt 1, İstanbul 2006, s. 415.

<sup>53</sup> **Durmuş Tezcan/Mustafa Ruhan Erdem/ R. Murat Önok**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2007, s. 322; **R. Yılmaz Yazıcıoğlu**, "Tehdit Suçu Üzerine", YD., 1993, sy:1-2, s. 236; **Doğan Soyaslan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2005, s. 209; **Majno**, Ceza Kanunu Şerhi Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C.2, Ankara 1978, s.125.

oluşacağı kabul edilmiştir. 765 sayılı Kanunun uygulandığı dönemde Yargıtay içtihatlarıyla mağdurun kendisine veya yakınına yönelik bu suçun işlenebileceği kabul ediliyordu. Uygulamada var olan bu durum, yeni düzenleme ile yasal bir zemine kavuşturulmuş ve kanunilik ilkesine aykırılık giderilmiştir<sup>54</sup>.

765 sayılı TCK'nın 191. maddesinde, tehdidin yöneldiği hukuki değer açıkça gösterilmemiştir. Buna karşılık 5237 sayılı Kanunda tehdidin hedef aldığı hukuki değer açık bir şekilde belirtilmiştir. Buna göre suçun oluşması için, bir kimsenin kendisinin veya yakınının “hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik” bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit edilmesi gerektiği açık bir şekilde vurgulanmıştır. Maddede, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağı bildirilmesinin de tehdit suçunu oluşturacağı ifade edilmiştir. Yeni düzenleme ile kişi hakları etkin olarak korunmak istenmiştir. Ancak kişiye ait şeref ve haysiyet gibi manevi değerler tehdit suçunun temel şeklinde korunmaya alınmamış, bu değerlere karşı işlenen saldırılar “sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit” kapsamında ele alınacaktır<sup>55</sup>.

Mağdurun hukuken korunan her türlü hak veya menfaatine yönelik haksız saldırılar 765 sayılı TCK'nın 191. maddesi anlamında tehdidi oluşturup, bunlar arasında ayırım yapılarak önemlerine göre cezalar hüküm altına alınmamıştır. Yasa koyucu 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasında, kişiye bağlı haklar ile mülkiyet hakkı arasında, gerek ceza miktarı ve gerekse suçun takip şekli bakımından ayırım yapmayı öngörmüştür. Buna göre birinci fıkranın birinci cümlesinde, bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişinin altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılacağı belirtilmiştir. Birinci cümlede yer alan bu tehdidin takibi şikayete tabi değildir, yani re'sen soruşturulur. Birinci fıkranın ikinci cümlesinde ise malvarlığı itibarıyla mağduru büyük bir zarara uğratacağından veya başka bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte bulunanın, mağdurun şikayeti üzerine altı aya kadar hapsedileceği veya

<sup>54</sup> **Ali Parlar/Muzaffer Hatipoğlu**, 5237 sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları, 2007, s. 185 **Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/A.Caner Yenidünya**, 5237 sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Bası, Ankara 2006, s. 200; **Üzülmez**, s. 65; **Gökçen**, s. 5.

<sup>55</sup> **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 185; **Gökçen**, s.5; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 200.

adli para cezası ile cezalandırılacağı öngörülmüştür. 765 sayılı TCK'nın 191. maddesinin son fıkrasındaki “sair tehdit” da aynı şekilde takibi şikayete tabidir<sup>56</sup>.

Yapılan bir diğer değişiklik de, nitelikli hallerden fiilin “silah”la işlenmesi yönünden yapılmıştır. 5237 sayılı Kanununun 6. maddesinin f bendinde tanımı yapılan silah kavramı, 07.12.1988 tarihinde 3506 sayılı Kanunun 10. maddesiyle yürürlükten kaldırılmış olan 765 sayılı TCK'nın 189. maddesindeki silah tabirine benzemekle beraber, ondan daha kapsamlıdır<sup>57</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde nitelikli haller bakımından herhangi bir değişikliğe gidilmemiştir. 765 sayılı TCK'nın 188. maddesinin 3. fıkrasında yer alan “bir kaç kişi tarafından birlikte” ibaresi doktrinde en az iki kişi olarak anlaşılması gerektiği belirtilmekte, fakat “birkaç kişi” tabiri Yargıtay tarafından en az üç kişi olarak anlaşılmaktaydı. Yeni düzenlemede “Birden fazla kişi tarafından birlikte” ibaresi kullanılarak iki kişi tarafından fiilin işlenmesi halinde de bu ağırlatıcı sebebin uygulanabileceği açığa kavuşturulmuştur<sup>58</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde, 765 sayılı kanunun 188. maddesinde düzenlenen “şartlı tehdit” ile yine aynı Kanunun 191. maddesinde düzenlenen “basit tehdit” suçlarına ilişkin ayırım yapılmamış ve tehdit fiili aynı başlık altında ve tek bir suç olarak yer almıştır. Böylelikle, yasa koyucu, tehdidin şarta bağlı yapıp yapılmadığını dikkate almaksızın, sadece tehdit fiilini dikkate almak suretiyle suçu düzenlemeyi daha uygun bulmuştur<sup>59</sup>.

Yeni düzenleme ile yapılan diğer bir değişiklik, 106. maddenin son fıkrasında bulunmakta olup; bu fıkra ile, tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, gerçek içtima hükümlerine göre hareket edilerek ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verileceği hükme bağlanmıştır. 765

<sup>56</sup> Şen, s. 416; Gökçen, s. 5; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 200.

<sup>57</sup> Gökçen, s. 5; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 226.

<sup>58</sup> Üzülmöz, s. 106; Gökçen, s. 5; Artuk/Gökçen/Yenidünya, s. 229.

<sup>59</sup> Şen, s. 416.

sayılı Kanunun uygulandığı dönemde ise bu gibi durumlarda fail sadece gerçekleşen ağır suçtan dolayı cezalandırılmaktaydı. Bu fıkra ile, 765 sayılı TCK'nın uygulanmasında yaşanan tereddütler giderilmiştir<sup>60</sup>.

765 sayılı TCK'da alacağı tahsil maksadıyla tehdit fiilinin işlenmesi halinde 308. maddede düzenlenen İhkak-1 hak suçu kapsamında değerlendiriliyordu. 5237 sayılı TCK'nun 150. maddesi uyarınca, kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit fiilini işlemesi halinde sorun 106. madde kapsamında ele alınacaktır<sup>61</sup>.

Yeni düzenleme ile tehdit suçunda yapılan bir başka değişiklik de, suçun cezasının artırılması hususundadır. Buna göre tehdidin basit halinde ceza 765 sayılı TCK'nın 191. maddesinde "altı aya kadar hapis" iken, 5237 sayılı TCK'da "altı aydan iki yıla kadar hapis" olarak kabul edilmiş; 765 sayılı TCK'da nitelikli tehdit suçunun cezası "altı aydan iki seneye" kadar hapis iken, 5237 sayılı Kanunda "iki yıldan beş yıla" kadar hapis cezasına çıkarılmıştır. "Sair tehdit" için 765 sayılı TCK'da "otuz lira ağır para cezası" iken, 5237 sayılı TCK'da bu ceza "altı aya kadar hapis veya adli para cezası" olarak hükme bağlanmıştır<sup>62</sup>.

Tehdit suçunun işlenmesi sonucunda yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı 5237 sayılı TCK'nın 111. maddesinde belirtilmiştir. Oysa 765 sayılı TCK'da bu doğrultuda bir hükme yer verilmemiştir.

<sup>60</sup> Üzülmöz, s. 65; Gökçen, s. 6; Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 186.

<sup>61</sup> Şen, s. 421; Gökçen, s. 6; Tezcan/Erdem/Önok, s. 333; "sanığın, alacağını almak amacıyla yakınana oyuncak tabancayı yönelterek "yarım saate kadar parayı hazırla, yoksa bu silahı üzerine boşaltırım" biçimindeki sözlerle tehdit ettiğinin anlaşılması karşısında, eylemin, TCY.nin 308/3, 61. maddelerine uyan kendiliğinden hak alma suçunu oluşturacağı gözetilmeden, aynı Yasanın 188/3. madde ve fıkrası ile hüküm kurulması, yasaya aykırı...bozulmasına"( Y.4.CD., 10.02.2000, 201/ 899), Sanığın, sahiplik konusunda uyuşmazlık olan bahçede ağaçlarla ilgilenen yakınana "bahçeden çıkmazsan seni öldürürüm" biçiminde sözler yönelttiğinin anlaşılması karşısında taşınmazın kime ait olduğu da araştırılarak eylemin kendiliğinden hak alma suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılmaması"(Y.4.CD., 14.5.2003, 2002/21546 E.- 2003/4007 K.), Kazancı Bilişim-İçtihat Bilgi Bankası.

<sup>62</sup> Gökçen, s. 6.

Diğer yandan, 765 sayılı TCK'nın 291. maddesinde öngörülen tehdit ile yalan tanıklığa zorlama suçuna ilişkin olarak 5237 sayılı TCK'da düzenleme yapılmadığından, bu tür eylemlerin de tehdit hükümlerine ilişkin genel 106. madde kapsamında ele alınması gerektiği ifade edilmektedir<sup>63</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde, 765 sayılı kanunun 188. maddesinde düzenlenen “şartlı tehdit” ile yine aynı Kanunun 191. maddesinde düzenlenen “basit tehdit” suçlarına ilişkin ayırım yapılmadığı ve tehdit fiili aynı başlık altında ve tek bir suç olarak yer aldığı, böylelikle yasa koyucunun, tehdidin şarta bağlı yapıp yapılmadığını dikkate almaksızın, sadece tehdit fiilini dikkate almak suretiyle suç düzenlemeyi daha uygun bulduğu yukarıda da belirtilmişti.

765 sayılı TCK'nın 188. maddesinin birinci fıkrası şu şekilde düzenlenmişti: *“Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder(se)...cezalandırılır”*. Bu suç tipinde fail, mağduru belirli bir yönde harekete yöneltmek bakımından tehdit ya da zor kullanması gerekmekte ve burada tehdit, suçun seçimlik hareketlerinden biri idi. Öğretide bu iki suç tipini ayırmak için bazı ölçütler ileri sürülmüştür. Buna göre tehdit suçunda fail gerçekleştirdiği fiille, mağdurun iç huzurunu, hukuka olan güvenini, irade serbestisini etkilediği halde, şartlı tehditte mağdurun hem iç huzuru hem de bu yolla serbest hareket edebilme özgürlüğünün engellendiği ifade edilmiş ve ayrıca tehdit suçunda failin mağdurun iç huzurunu bozacak nitelikte ağır ve haksız bir zarara uğratacağı beyanında bulunmasının yeterli olduğu belirtilmiştir. Şartlı tehdit açısından ise, tehdit mağdurun bir şeyi yapması veya yapmaması veya bir şeyin yapılmasına müsaade etmesi için gerçekleştirilmeli; failin kullandığı tehdit, mağdura yaptırılmak istenen hareket veya hareketsizlik bakımından uygun olmalı ve mağdurdan yapması istenilen husus, onun imkan ve iktidarında bulunmalıdır. Eğer mağdurdan talep edilen hareket tarzı, onun imkan ve iktidarında değilse artık şartlı tehdit değil, basit tehdit söz konusu olur<sup>64</sup>.

<sup>63</sup> **Necati Meran**, Açıklamalı-İçtihatlı 5237 sayılı Yeni TCK, Ankara 2007, s.555.

<sup>64</sup> **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 201

Talep edilen şeyin yapılmaması ve direnilmesi durumunda kişinin sahip olduğu belli bir hukuksal değere saldırıda bulunulacağı beyan edildiğinden, 765 sayılı TCK'nın 188. maddesi anlamında tehdit, şarta bağlı bir kötülük olarak ifade ediliyordu. Örneğin sanığın "bir daha benim evimden kız kardeşimi ararsan, rahatsız edersen seni vururum"<sup>65</sup> şeklindeki sözleri, sanığın başkası ile nişanlandığını öğrendiği mağdureye "yüzüğünü atmazsan seni öldürürüm"<sup>66</sup> demesi, sanığın mağdura "şikayet edersen seni keserim"<sup>67</sup> demesi, "müdahil aleyhine boşanma davası açan sanığın, önceden hazırladığı, boşanmaya muvafakat ettiği belirten belgeyi imzalatmak istediği, müdahilin imzalamak istemeyince, (benden boşanacaksın, bu kağıdı imza edeceksin, etmezsen seni öldürürüm)..."<sup>68</sup> demesi, sanığın yakınını "bir daha burada hayvan otlatırsan seni öldürürüm"<sup>69</sup> demesi, "müştekilerin sanık adına kayıtlı taşınmaz hakkında "tapu iptali ve tescil" davası açıp, taşınmazın üzerine ihtiyadi tedbir konulması üzerine sanığın müştekilere "davayı geri alın, tedbiri de kaldırın, aksi taktirde sizi vuracağım, öldüreceğim" şeklinde zorlama içeren sözler(i)"<sup>70</sup> 765 sayılı TCK'da düzenlenen şartlı tehdit suçu kapsamında değerlendirilirdi.

Buna karşılık hiçbir emir ve koşul içermeyen tehdit aynı yasanın 191. maddesinde düzenlenen tehdit suçunu oluşturmaktaydı<sup>71</sup>. Örneğin sanığın, müşteki için sarf ettiği "bacaklarımı kıracağım"<sup>72</sup> sözü, sanıkların müştekilere hitaben "seni döveriz, çarparız, belanı bizden buluruz"<sup>73</sup> demesi, sanığın "...evine esrar koyarım, tabanca koyarım, seni öldürürüm"<sup>74</sup> biçimindeki sözleri basit tehdit suçunu teşkil etmekteydi.

<sup>65</sup> Y.2.CD.,08.06.1998, 3497/7670 (**Osman Yaşar**, Uygulama ve Öğretide Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar, Ankara 2001, s. 242)

<sup>66</sup> CGK., 17.12.1973, 5-142/831 (**Sözür**, s. 135)

<sup>67</sup> Y.4.CD.,07.11.1991, 6233/6613 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 278)

<sup>68</sup> Y.4.CD., 25.11.1983, 5486/6089 (**Sözür**, s. 135)

<sup>69</sup> Y.4.CD.,02.06.1999, 5136/6261 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 259)

<sup>70</sup> Y.2.CD., 13.10.2003, 2002/9280 E.-2003/11978 K. (**Kazancı**)

<sup>71</sup> **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 332 vd

<sup>72</sup> Y.2.CD.,05.05.1999, 2538/5899 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 239)

<sup>73</sup> Y.2.CD.,12.12.1984, 10756/11876 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 258)

<sup>74</sup> Y.4.CD.,15.04.1992, 1776/2782 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 277)

Mağdurdan yapması istenen hareket onun imkan ve iktidarı içinde değilse, yapılan tehdit ancak 765 sayılı TCK'nın 191. maddesine uygun suç oluştururdu<sup>75</sup>. Yargıtay da "şartlı tehdit suçunda, şart unsurunun gerçekleşebilmesi için yapılması veya yapılmaması istenilen şeyin tehlide maruz kalanın hakkı cümlesinden olması gerekmesine göre İsviçre'de bulunan sanığın kayınbabasına yazdığı mektupta yer alan "kızını boşattırmazsan senin ölümün benim elimdedir" şeklindeki sözün, kızının boşanmasını sağlamak müştekinin elinde olan bir husus olmaması nedeniyle koşullu tehdit sayılamayacağı gözetilmeden, TCK'nın 191/1. maddesi yerine yazılı şekilde hüküm kurulması(nı)"<sup>76</sup>, "karısının, yakınmasını geri alması mağdur kocasının elinde olmadığından, iradeyi zorlama ögesinin oluşmadığı ve bu nedenle sanığın, bıçakla (yakınmadan vazgeçmezsen öldürürüm) demekten ibaret eyleminin, TCY'nın 191/2. maddesine uyduğu gözetilmeden, yazılı maddeyle hüküm kurulması(nı)"<sup>77</sup>, "memur olan sanığın; Sağlık Lisesinden, Devlet Hastanesine atanması işleminin katılanların elinde olmadığı, bu nedenle iradeyi zorlama ögesinin oluşmayacağı, sanığın; "beni eski görevime pazartesiye kadar aldırılmazsanız hepinizi öldürürüm" demekten ibaret eyleminin, TCY'nın 191/1. maddesine uyduğu gözetilmeden yazılı madde ile hüküm kurulması(nı)"<sup>78</sup> ve "sanığın savunması karşısında; geçmek istediği yolun araştırılarak, herkese açık ise, geçmesine izin verme yakınının elinde olmayacağından, zorlama ögesinin oluşmayacağı, eyleminin Türk Ceza Yasasının 191/1. maddesine uyacağı gözetilmeden, eksik araştırma ve yetersiz gerekçe ile hüküm kurulması(nı)"<sup>79</sup> yasaya aykırı bularak bu eylemlerin basit tehdit kapsamında ele alınması gerektiğine karar vermiştir.

Şartlı tehditte, failin talebinin haksız olması gerekir. Fail, mağdurdan haklı bir talebini tehdit kullanmak suretiyle yerine getirmesini isterse, bu eylem şartlı tehdit değil, basit tehdit suçunu oluştururdu<sup>80</sup>. Yargıtay "sanığın (bir daha yukarı çıkarsanız, sizin ayaklarınızı kırarım) diyerek tehdit etmekten ibaret eyleminde, evinin kapısına

<sup>75</sup> Önder, s. 46; Tezcan/Erdem/Önok, s. 332 vd.

<sup>76</sup> Y.4.CD., 21.10.1988 1988/5877 E.- 1988/6523 K. (Kazancı)

<sup>77</sup> Y.4.CD., 23.12.1992, 1992/7554 E.- 1992/8264 K. (Kazancı)

<sup>78</sup> Y.4.CD., 3.3.1994, 1993/9581 E.- 1994/1585 K. (Kazancı)

<sup>79</sup> Y.4.CD., 11.11.1996, 1996/7406 E.- 1996/8372 K. (Kazancı)

<sup>80</sup> Önder, s. 47.

gelmemesini istemesi kendisi için bir hak olduğundan zorlama ögesinin oluşmadığı gözetilmeden, T.C.Yasasının 191.maddesi yerine yazılı biçimde hüküm kurulması(nı)...”<sup>81</sup>, “sanığın motosiklet gürültüsü ile kendisini rahatsız eden yakınına “motosikleti buraya bırakırsan kırarım” diye ettiğinin ileri sürülmesi karşısında, bu hususun araştırılması, doğrulandığı takdirde rahatsız edilmemesini istemenin kendisi için bir hak olduğundan zorlama ögesinin oluşmadığının gözetilmesi gerekirken eksik incelemeyle T.C.Yasasının 191/1 yerine 188/1. maddesiyle hüküm kurulması(nı)”<sup>82</sup>, “sanığın, arkasından olumsuz sözler söylenmesini istememenin kendisi için bir hak oluşturduğu, bu itibarla, "sağda solda arkamdan konuşmasın, hakkımda bir söz gelirse onu vuracağım" biçimindeki tehdit sözlerinde iradeyi zorlama ögesinin bulunmadığı eylemin 765 sayılı Yasanın 191/1 maddesine uyduğu gözetilmeden... hüküm kurulması(nı)...”<sup>83</sup> yasaya aykırı bulmuş, bu eylemlerin basit tehdit suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir.

5237 sayılı TCK’da şartlı tehdit haline ayrıca yer verilmemiştir. Esasen tehdit çoğunlukla bir kayda bağlı olarak gerçekleştirdiğinden, yasa koyucu bu durumu dikkate alarak basit tehdit-şartlı tehdit ayırımına son vermiştir<sup>84</sup>. Şartlı tehdit halinde, 5237 sayılı Kanunun madde 61/1-e bendinde belirtilen “failin güttüğü amaç ve saiki” kriterine göre bu durum cezanın belirlenmesinde göz önüne alınabilir<sup>85</sup>.

## C) KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA TEHDİT SUÇU

### 1. Alman Ceza Kanununda

Alman Ceza Kanunu’nun “Kişi özgürlüğüne karşı Suçlar” kısmındaki tehdit suçunu düzenleyen 241. maddesine göre; “(1) Her kim bir kimseyi ya da onun yakını olan bir kişiyi, ona karşı ya da onun yakını olan bir kişiye karşı cürüm işleme ile tehdit

<sup>81</sup> Y.4.CD.,8.5.1997, 3042/3662 (Tezcan/Erdem/Önok, s. 329)

<sup>82</sup> Y.4.CD., 21.05.1996, 3095 E.-3931 K. (Tezcan/Erdem/Önok, s. 331, dn:62)

<sup>83</sup> Y.4.CD., 9.10.2007, 2006/3472 E.- 2007/7955 K. (Kazancı)

<sup>84</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 201.

<sup>85</sup> Özbek, s. 679.



ederse, bir yıla kadar özgürlüğü bağlayıcı cezayla ya da para cezasıyla cezalandırılır. (2) Bir cürmün işlenmek üzere olduğu konusunda, kötü niyetli olarak bir başka kişiyi aldatan kişi de aynı şekilde cezalandırılır”. Bu maddeyle ancak suç teşkil eden saldırı bildirimlerinin tehdit olarak kabul edilerek yaptırım altına alındığı anlaşılmaktadır<sup>86</sup>.

## 2. İtalyan Ceza Kanununda

765 sayılı TCK’da yer alan tehdit suçu 1889 İtalyan Ceza Kanunu’nun 156. maddesinden iktibas edilmişti. Bu Kanunun 156. maddesi; “*Her kim, kanunda yazılı hallerin haricinde bir kimseyi ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar ağır hapis cezası verilir. Eğer tehdit fiili yüz elli dördüncü maddenin birinci fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılırsa ceza üç aydan bir seneye kadar ağır hapistir. Ağır hapis cezası altı aydan aşağı olmayan bir miktarda tatbik edildiği takdirde emniyeti umumiyete nezareti altında bulunmak cezası da zam ve ilave edilir. Sair tehdit filleri için ceza yüz lirete kadar para cezasıdır. Ve bu bapta şikayetname olmadıkça takibat yapılamaz*” şeklinde düzenlenmişti. Bu maddeyi yürürlükten kaldıran 1930 tarihli İtalyan Ceza Kanunu’nun “kişi hürriyetine karşı suçlar” başlıklı faslındaki 612. maddesi ile tehdit suçu; “*Her kim başkasını haksız bir zarar ile tehdit ederse, mağdurun şikayeti üzerine, 100.000 liralık kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Eğer, tehdit ağır ise, veya 339. maddede (ağırlaştırıcı haller) gösterilen suretlerden biri ile yapılırsa, re’sen takip yapılır ve cezası bir yıla kadar ağır hapis cezasıdır*” şeklinde hükme bağlanmıştır. Önceki kanun tehdidi çok ağır, ağır ve hafif tehdit olmak üzere üç tip şeklinde düzenlemişken, sonraki kanun ise tehdidi ağır ve hafif tehdit olmak üzere iki tip şeklinde düzenlemiştir<sup>87</sup>.

## 3. Fransız Ceza Kanununda

Tehdit suçu, 1994 tarihli Fransız Ceza Kanunu’nun 222-17 ile 222-18. maddelerinde, “kişilere karşı işlenen cürüm ve cünhalar” arasında ikinci kitabın ikinci

<sup>86</sup> Ali Rıza Çınar, Tehdit Suçu, Ankara 2002, s. 47; Üzülmöz, s. 71.

<sup>87</sup> Majno, s.123; Çınar, s. 48; Yazıcıoğlu, s. 236, dn:1; Tuğçe Karaçoban, <http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/tehdit.htm> (18.07.2009)

kısımının ikinci bölümünün üçüncü paragrafında düzenlenmiştir. Kanun koyucu, tehdidi, başka bir suçun unsuru veya ağırlaştırıcı sebebi olması dışında bizatihi suç olarak yaptırım altına almıştır. Kanununun 222-17. maddesine göre; “*Kişilere karşı, teşebbüsü cezalandırılabilir bir cürüm veya cünhanın işleneceği tehdidi, eğer tekrarlanarak ya da yazı, resim veya herhangi bir cisimle ifade edilmişse altı ay hapis ve 50.000 Fransız Frankı ile cezalandırılır. Eğer ölüm tehdidi söz konusu ise ceza üç yıl hapse ve 300.000 Fransız Frankına yükseltilir*”. Fransız Ceza Kanununda tehdit, basit ve şartlı tehdit olmak üzere ikiye ayrılmakta; basit tehdit 222-17. maddede, şartlı tehdit ise 222-18. maddede düzenlenmiş bulunmaktadır. Her iki maddede de tehdidin hayata yönelik olması ağırlaştırıcı sebep olarak öngörülmüştür<sup>88</sup>.

#### 4. İsviçre Ceza Kanununda

Tehdit suçu, İsviçre Ceza Kanunu’nun ikinci kitabının “hürriyete karşı cürüm ve cünhalar” başlıklı dördüncü kısmında 180. madde ile hükme bağlanmıştır. Bu Kanununun 180. maddesi şu şekilde düzenlenmiştir: “*Her kim bir başkasını ağır bir tehditle endişe veya korkuya düşürürse, şikayet üzerine hapis ya da para cezası ile cezalandırılır*”. İsviçre Hukukunda suçun tamamlanması için mağdurun iç huzurunun bozulmuş olması arandığından, ağır bir zarar verileceğinin bildirilmesine rağmen mağdur buna inanmamışsa, eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilmektedir<sup>89</sup>.

### D) TEHDİT SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN FARKLARI

#### 1. Şantaj Suçu İle Farkları

5237 sayılı TCK’nın Şantaj başlıklı 107. maddesinde; “*(1)Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.*

<sup>88</sup> Çınar, s. 48 vd; Üzülmöz, s. 72 vd.; Tezcan/Erdem/Önok, s. 321 vd.

<sup>89</sup> Sözüer, s. 144; Çınar, s. 48; Üzülmöz, s. 74; Önder, s. 52.

(2) Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur” hükmü yer almaktadır. İkinci fıkra, 29.06.2005 tarih ve 5377 sayılı Yasanın 14. maddesi ile eklenmiştir.

Şantaj suçu ile tehdit suçunu kıyaslayacak olursak, aslında şantajın, tehdidin özel bir biçimi olduğu ifade edilebilir. Buna göre, şantaj suçunda, kötü durumda bulunan mağdurun bu durumu tehdit konusu yapılarak ondan çıkar sağlanmakta ya da mağdur belirli bir davranışa zorlanmak istenmektedir. Gerçekten, şantaj suçunda “bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya” zorlamak söz konusu olmakta ve bunun için de fail, “hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle” mağdurun belli şekilde hareket etmesini istemektedir. Tehdit suçunda ise, haksız olarak doğrudan kişisel değerlere saldırıda bulunulacağı veya herhangi bir kötülük yapılacağından bahisle bir zorlama söz konusudur. Başka bir anlatımla, tehdit suçunda kast dışında herhangi bir manevi unsur içermezken, şantaj suçunda kastın yanı sıra fail belirli bir amaçla hareket etmelidir. Tehdit fiili, 107. maddede belirtilen şekilde gerçekleştiğinde eylem şantaj suçu kapsamında ele alınacaktır<sup>90</sup>. Örneğin, sanıkların ticaretle uğraşan katılanı, "vergi kaçırdığını, maliye ile sorunları olduğunu, kendilerine 50...lira verilmediği takdirde, ellerindeki bazı belgeleri Maliyeye vereceklerini"<sup>91</sup> söylemeleri, sanığın “suça konu hatalı üretilmiş ilaç şişesini elinde birkaç aydır tutarak yasal yollara gitmediği, dosyadaki bant çözümüne göre de sanığın katılan şirket yetkilisiyle şişeyi teslim etmek karşılığında alacağı para konusunda pazarlıkta bulunduğu ve en fazla fiyatla satmak istediğini ve kendisini aramamış olmaları durumunda basın ve noter huzurunda şişeyi Hıfzısıhha Kurumuna teslim edeceğini”<sup>92</sup> demesi, bir gazetecinin “bir siyasî şahsiyeti, kendisine muayyen miktar para verdiği takdirde, hakkında ileri sürülen yolsuzluk iddialarını haber konusu yapmayacağından bahisle, menfaat teminine

<sup>90</sup> Tezcan/Erdem/Önok, s. 322 vd; Gökçen, s.6; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 202; Üzülmöz, s. 67.

<sup>91</sup> Y.6.CD.,13.03.2006,2004/1975 E.-2006/245 (Kazancı)

<sup>92</sup> Y.4.CD.,20.06.2000, 2913/510 (Kazancı)

zorlaması”<sup>93</sup> şantaj suçunu oluşturur. Bu örneklerde, fail bakımından bir hak veya yükümlülük bulunmakta, kastın yanı sıra yarar sağlama amacı vardır.

Tehdit suçunda bulunan “sair kötülük edeceğinden bahisle” ibaresi, 107. maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen şantaj suçunu kapsayıcı nitelik arz etmektedir. Şayet 107. maddeye ikinci fıkra olarak bu ilave yapılmamış olsa idi, mağdurun şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikte hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidini içeren eylem, 106. maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde tanımlanan suçu oluşturabilecekti. Ancak yasa koyucu, failin kendisine veya bir başkasına yarar sağlamak maksadına dayalı, yani özel kast içeren bu fiili şantaj suçu kapsamında ele almayı ve daha ağır cezalar uygulanmasını daha uygun bulmuştur<sup>94</sup>. Örneğin “sanığın, İnternet aracılığıyla tanışıp cinsel konuları konuştuğu katılanın, İstanbul'da bulunan evine ziyaretine giderek, bir gece misafir olarak kalıp, zengin olduğunu öğrendikten sonra çok sayıda telefon ederek para isteyip, "konuşmalarını kaydettiğini, eğer para göndermez ise bunları yakınlarına dinleteceğini ve homoseksüel olduğunu anlatacağını”<sup>95</sup> söylemesi 107. maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen şantaj suçunu oluşturmaktadır. Çünkü burada fail açısından bir hak veya yükümlülük teşkil etmeyen davranışlarla mağdur tehdit edilerek yarar sağlama saiki vardır. Failde, çıkar elde etme saiki bulunmayıp veya tespit edilemeyip, sadece tehdit yoluyla mağdura kötülük etmek amacı belirlenmişse, bu durumda 106. madde çerçevesinde tehdit suçu söz konusu olacaktır<sup>96</sup>.

TCK'nın 107. maddesine 2. fıkranın eklenmesi ile, özellikle 106. maddede düzenlenen tehdit suçunun temel şeklinde korunan hukuki değerler arasında “şeref ve haysiyet”ten söz edilmemiş olmasından kaynaklanabilecek boşluk da kısmen doldurulmuştur<sup>97</sup>.

<sup>93</sup> Özgenç, s. 810 vd.

<sup>94</sup> Şen, s. 417.

<sup>95</sup> Y.6.CD.,30.09.2003, 4609/6202 (Kazancı)

<sup>96</sup> Tezcan/Erdem/Önok, s. 323; Şen, s. 417.

<sup>97</sup> Artuk/Gökçen/Yenidünya, s. 202; Tezcan/Erdem/Önok, s. 323.

## 2. Cebir Suçu İle Farkları

5237 sayılı TCK'nın cebir başlıklı 108. maddesinde “(1) Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması hâlinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılarak hükmolunur” hükmüne yer verilmiştir.

Cebir, mağdurun şahsına fizik bakımından tesir eden her türlü maddi zorlama hareketleridir<sup>98</sup>. Cebir kullanma suçu, aynı zamanda kasten yaralama suçudur. Fakat, kasten yaralama suçundan farklı olarak, bir şeyi yapması veya yapmaması ya da bir şeyin yapılmasına müsaade etmesi için kişiye karşı cebir uygulanmaktadır<sup>99</sup>. Bireylerin kendi başlarına karar alma ve hareket etme özgürlüğü, bu suçun hukuki konusunu oluşturur. Örneğin, bir kişinin kolunu tutup kıvrarak “bir daha kız kardeşimle konuşmanı istemiyorum” diyen kişinin eylemi bu suç kapsamında değerlendirilecektir. Cebir doğrudan doğruya suçun pasif süjesi üzerinde gerçekleştirileceği gibi pasif süjeye duygusal bağlarla bağlı olan üçüncü bir kişi üzerinde de gerçekleştirilebilir<sup>100</sup>.

Cebir suçu, tehdit suçu gibi genel bir suçtur. Her iki suç da, bazen başka suçun unsur veya ağırlaştırıcı sebebinin oluşturur. Bu iki suçun anılan benzer yönleri yanında aralarında farklılıklar da mevcuttur. Tehditte manevi güç, cebirde fiziki güç söz konusudur. Tehdit suçunda, mağdur kötülüğün ileride meydana geleceği beyanıyla korkutulmaktadır. Buna karşılık, cebir suçunda mağduru bir şey yapmaya veya yapmamaya ya da yapılmasına müsaade etmeye zorlamaya yönelik hareket, o anda gerçekleştirilmektedir. Ayrıca cebir kullanma suçundaki hedef ile tehdit suçundaki hedef birbirinden farklıdır. Cebir suçunda bir şeyi yapmaya, yapmamaya veya yapılmasına müsaade etmeye zorlama niyeti vardır. Tehdit suçunda ise belirli bir sebepten ötürü, başkasının iradesini zorlama niyeti vardır; sadece korkuya, endişeye sevk etme amacı söz konusudur, yani tehdit, bizatihi bir amaçtır. Bir başka ifadeyle

<sup>98</sup> **Sulhi Dönmez**, Ceza Hukuku Hususi Kısım Şahıslara Karşı ve Mal Aleyhinde Cürümler, Altıncı Bası, İstanbul 1985, s. 275.

<sup>99</sup> **Özgenç**, s. 405.

<sup>100</sup> **Nevzat Toroslu**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ekim 2005, s. 71 vd.

tehdit suçunda mağdur, bir şeyi yapmak, yapılmasına izin vermek ile karşı karşıya olmayıp sadece kötülükle karşı karşıyadır<sup>101</sup>.

Tehdit bir şarta da bağlı olabilir. Failin mağdurdan yapılmasını veya yapılmamasını istediği şeyin gelecekte olması tehdit suçunun oluşması için yeterlidir. Oysa, şart geleceğe ilişkin değil de hemen ise fiil, cebir suçu kapsamına girecektir. Örneğin failin mağdura hitaben “sen şunu yaparsan kafanı kırarım” demesi gibi<sup>102</sup>.

5237 sayılı TCK 108. maddesinde düzenlenen cebir suçu, 765 sayılı TCK 188. maddesinde düzenlenen cebir suçundan farklılıklar arz etmektedir<sup>103</sup>. Yeni düzenleme bakımından yalnızca “cebir kullanma”, suçun maddi unsuru içinde yer almış; “tehdit” unsuruna maddede yer verilmemiştir. Öğretide 765 sayılı TCK’nın 181. maddesinin birinci fıkrasında cebir kullanma suçu ve “şartlı tehdit suçu” yer aldığı ifade ediliyordu. Fakat 5237 sayılı TCK’nın gerek tehdit suçunu düzenleyen 106. maddesinde ve gerekse cebir suçunu düzenleyen 108. maddesinde bu suça ayrıca yer verilmemiş; böylece seçimlik hareketlerden şartlı tehdit, cebir suçunun kapsamından çıkarılarak, 106. maddede düzenlenen tehdit suçu kapsamına sokulmuştur. Daha önce de belirtildiği üzere tehdit, çoğunlukla bir kayda bağlı olarak gerçekleştiğinden, kanun koyucu basit tehdidi ve şartlı tehdidi aynı hüküm çerçevesinde ele almıştır. Bir başka değişiklik, 765 sayılı Kanunun 188. maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü<sup>104</sup> fıkralarındaki nitelikli hallere 5237 sayılı Kanunun 108. maddesinde yer verilmemesidir<sup>105</sup>.

<sup>101</sup> **Sözür**, s. 128; **Soyaslan**, s. 209 **Erol Cihan**, Cebir Kullanma Cürmü, İstanbul 1978, s.103; **Faruk Erem**, “Ceza Hukukunda Cebir Kavramı”, YD., C.16, 1990, sy:1-2, s. 95; **Recep Gülşen**, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007, s. 220.

<sup>102</sup> **Soyaslan**, s. 210.

<sup>103</sup> 765 sayılı TCK.’nın 188/1 maddesi göre; “Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasî veya sosyal görünüşü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır”.

<sup>104</sup> 765 sayılı TCK m. 188/2,3 ve 4’e göre; “Bu kimse tasarladığı sonucu elde etmişse hapis cezası bir yıldan iki yıla ve ağır para cezası ikibin liradan beşbin liraya kadardır.

Birinci fıkradaki eylemler silâhla ya da kendini tanınamayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

765 sayılı TCK'nın 188. maddesinin cebir kullanma suçunun alt tipleri<sup>106</sup> olarak düzenlenen suçlar 5237 sayılı Kanunda ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmiş, buna göre eğitim ve öğretimin engellenmesi suçu 112. maddede, kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi suçu 113. maddede, inanç, düşünce ve kanaat hürriyetlerinin kullanılmasının engellenmesi suçu 115. maddede hükme bağlanmıştır. Hürriyete karşı suçlar bölümünde yer alan suçlar bireyin sahip olduğu hürriyetleri koruduğundan, kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi (m.113) ve eğitim ve öğretimin engellenmesi (m.112) suçunun hürriyete karşı suçlar bölümünde düzenlenmesinin uygun olmadığı ifade edilmiştir<sup>107</sup>.

### 3. Yağma Suçu İle Farkları

5237 sayılı TCK'nın yağma başlıklı 108. maddesinde; “(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslimine veya malın

---

*Bu suretle istenilen sonuç elde edilmişse beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulabilir”.*

<sup>105</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 204; Gökçen, s. 8; Üzülmöz, s. 65.

<sup>106</sup> 765 sayılı TCK m. 188/5, 6, 7, 8 ve 9'a göre; “Bir kimse, gayrimeşru olarak kamu hizmetlerinin görülmesine ayrılan yapılara veya eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

*Bir kimse, gayrimeşru olarak her türlü eğitim ve öğretim kurumlarına veya öğrencilerin toplu olarak oturdukları yurt veya benzeri yerlere veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına kişiler veya eşya üzerinde zor kullanarak veya başkalarını tehdit ederek engel olursa yukarıdaki fıkra gösterilen ceza ile cezalandırılır.*

*Yukarıki fıkra gösterilen hal dışında eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine veya ara verilmesine haksız eylem ve davranışlarıyla neden olanlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir.*

*Yukarıdaki iki fıkra gösterilen eylemler suçun işlendiği eğitim veya öğretim kurumlarının öğrencisi olmayan veya suçun işlendiği yurt veya benzeri yerlere yetkili makamlarca kabul edilmiş bulunmayan ya da öğrenci olmadığı halde bu gibi yerlerde kalan kişiler tarafından işlenirse verilecek ceza, altıncı fıkradaki halde üç yıldan beş yıla, yedinci fıkradaki halde ise bir yıldan üç yıla kadar haptir.*

*Yukarıdaki son dört fıkra gösterilen eylemler; silâhla veya kendini tanınmayacak hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte veya var olan veya var sayılan bazı gizli örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise beş yıldan sekiz yıla kadar ağır hapis cezası verilir ve ayrıca beş yıl genel güvenlik gözetimi altında bulundurulur”.*

<sup>107</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 204 vd; Gökçen, s. 14 vd; Üzülmöz, s.68; Veli Özer Özbek, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.II, Özel Hükümler, s. 673.

*alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

*(2) Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.*

*(3) Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de, yağma suçunda cebir sayılır” hükmü düzenlenmiştir.*

Cebir ve tehdit kullanarak başkasına ait malın zilyetliğini elde etmek olarak tarif edilen yağma suçu, esas itibariyle, taşınır mallar üzerinde işlenebilen suçlar kapsamında ele alınmaktadır. Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suçtur. Bu itibarla, birden çok hukuki değeri korumaktadır. Kendisini oluşturan suçların korudukları hukuki değerler olan kişi hürriyeti, zilyetlik ve mülkiyet yağma suçunun da koruduğu hukuksal değerlerdir. Kanun koyucu, anılan suçlar yönünden zilyetliğin ihlaline üstünlük tanınmış ve bunları malvarlığına karşı suçlar bölümünde düzenlemeyi uygun görmüştür<sup>108</sup>.

“Yağma, esasında cebir veya tehdit kullanmak suretiyle yapılan hırsızlıktan ibarettir. Yani cebri hırsızlıktır. Şu hale göre yağma; bir kimsenin menkul malını cebir, tehdit kullanarak almaktır. Hırsızlık ile yağma suçları aynı ortak unsurlara malik olup ayrıldıkları tek nokta ya da başka bir deyişle yağmanın, hırsızlığa oranla sahip olduğu ilave unsur, malı almak için cebir veya tehdit kullanılmasıdır. Failin malı almak için mağdura karşı cebir veya tehdit kullanması yağma suçunu hırsızlıktan ayırır”<sup>109</sup>. Örneğin, “elinde bir bıçak olduğu halde yakınanın evine giren ve onunla yüz yüze gelen sanığın bıçağı doğrultup yakınana hitaben "bana 10 milyon lira para vereceksin" diyerek tehdit etmesi ve yakınanın da çantasından 20 milyon lira çıkarıp vermesi”<sup>110</sup>, “sanıkların müşteki tarafından işletilen kantinden gıda maddesi çaldıkları sırada fark edilmeleri

<sup>108</sup> **Toroslu**, s. 145 vd.; Y.CGK, 27.01.2009, 2008/6-203 E.-2009/3 K. (**Kazancı**)

<sup>109</sup> Y.CGK, 27.01.2009, 2008/6-203 E.-2009/3 K. (**Kazancı**)

<sup>110</sup> Y.6.CD., 06.04.2006 , 2005/14968 E.- 2006/3431K. (**Kazancı**)



üzerine, olay yerinde bulunan müştekinin elinden kurtulmak ve çaldıkları eşyaları hakimiyet alanlarına sokmak için sanığın bıçak çekerek ve diğer sanığın cam parçası savurarak "cebir ve şiddet" kullanmaları"<sup>111</sup>, "sanığın; katılan ve eşine defalarca telefon ederek, ölüm tehdidiyle para istemek ve gönderdiği diğer sanıkların oto ile katılanın otosuna çarpıp durdurarak etkili eylemde bulunup, ruhsatlı silahını almak ve ertesi gün telefon edip ölüm tehdidiyle para istemeye devam etmek biçiminde gerçekleşen eylemleri..."<sup>112</sup> yağma suçu kapsamında değerlendirilmektedir. Bu örneklerde tehdit fiili zenginleşmek amacı ile gerçekleştirildiğinden, yağma suçu söz konusudur. Tehdit suçu genel ve yardımcı bir hüküm olduğundan, fail anılan amaç veya saikle tehdit fiilini işlediği takdirde, kanunda ayrı bir suç tipi olan yağma suçu oluşacaktır<sup>113</sup>.

Buna karşılık, 5237 sayılı TCK'nın yağma suçunun daha az cezayı gerektiren halini düzenleyen 150/1 maddesine göre, hukuki bir ilişkiye dayanan alacağını tahsil etmek amacıyla mağduru tehdit eden fail hakkında özel bir ceza hükmü düzenlenmediğinden, tehdit suçuna ilişkin hüküm uygulanacaktır.

## E) KORUNAN HUKUKİ DEĞER VE MADDİ KONU

Suç, hukuk toplumunda hakim olan hukuki değerlerden bir veya bir kaçına tecavüz teşkil eden insan fiilleri olarak tanımlanmaktadır<sup>114</sup>. Tehdit suçu, kişi hürriyetine karşı işlenen bir suçtur. Kişi hürriyeti, tüm faaliyet alanlarında serbestçe hareket edebilme olarak ifade edilmektedir. Kişi hürriyetine karşı suçlar ikiye ayrılarak incelenmektedir. Birincisine iç hürriyete karşı suçlar, örneğin tehdit (m.106) ve cebir (m.108) suçu gibi; ikincisine de dış hürriyete karşı suçlar denir, örneğin kişi hürriyetinden yoksun kılma suçu (m.109) gibi<sup>115</sup>.

<sup>111</sup> Y.10.CD., 19.12.2005, 2004/26433 E.- 2005/19207 K. (**Kazancı**)

<sup>112</sup> Y.6.CD., 12.7.2005, 2003/10408 E.- 2005/6880 K. (**Kazancı**)

<sup>113</sup> **Selçuk**, Izrar ve...,s. 225.

<sup>114</sup> "Suçun konusuyla ihlal edilen hukuki değer birbirine karıştırılmamalıdır. Hukuki buyruklarla korunan hukuki değer, bir şahıs veya eşyanın içkin olduğu, bünyesinde indimach ettiği bir husustur. Bu değerler, metafizik, manevi bir içeriğe sahiptirler. Suçun konusu ise, eşya veya şahsın fiziki maddi yapısıdır. Mesela adam öldürme suçunda ihlal edilen hukuki değer, kişinin yaşama hakkıdır. Buna karşılık suçun konusu ise belli bir şahsın hayatıdır". **Sözür**, s. 125 vd, (3. dn.).

<sup>115</sup> **Güven**, "Tehdit Suçunun Objektif Yapısı...", s. 56.

Özgürce karar verebilme ve vermiş olduğu kararı hayata geçirebilme hürriyeti insanoğlunun sahip olduğu en temel özgürlükler arasındadır. Kişi karar verirken hiçbir baskı veya dış müdahale olmaksızın özgür davranabilmeli, kişinin varlığını ve kişiliğini geliştirebilmesi için bu özgürlük gereklidir. Kişinin hareket etmesi belli bir karar neticesinde; kararı da belli bir şekilde hareket etmesi için ortaya çıkar. Fakat, tehdit altındaki bir kişinin özgürce karar verebilmesi veya kararını hayata geçirebilmesi mümkün olamamakta, neticede tehdit altındaki kişi, süje olmaktan çıkmakta ve obje halini almaktadır<sup>116</sup>.

TCK'nın 106. maddesinin gerekçesine göre; “tehdidin koruduğu hukukî değer, kişilerin huzur ve sükunudur; böylece kişilerde bir güvensizlik duygusunun meydana gelmesi engellenmektedir. Bu nedenle, söz konusu madde ile insanın kendisine özgü sulh ve sükununa karşı işlenen saldırılar cezalandırılmış olmaktadır. Fakat, tehdidin bu maddeyle korumak istediği esas değer, kişinin karar verme ve hareket etme hürriyetidir”<sup>117</sup>. Buradaki “hareket etme hürriyeti”nden kasıt, bir yerden bir yere gidebilme anlamındaki hareket değil, verdiği kararlar doğrultusunda davranabilme anlamındaki hürriyettir. Hareket hürriyeti geniş kapsamlı olarak düşünülecek olursa seyahat, ikamet, ticaret gibi bir çok özgürlüğün temelinde, kişinin doğal iradesi doğrultusunda oluşan hareket etmek eylemi için gerekli olan karar yeteneğinin bulunduğu söylenebilir. Bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetine yönelik ihlaller ise 5237 sayılı Kanunun 109. maddesindeki hürriyeti tahdit suçu kapsamında değerlendirilecektir<sup>118</sup>.

Tehdit suçunda, haksız bir saldırı gerçekleştirileceği bildirilmek suretiyle, mağdurun korkuya, telaşa, endişeye kapılması istenmekte, kişinin iç huzuru ve hukuki güvenlik duygusunu bozulması hedeflenmektedir. Burada tehdit bir araç değil, bizatihi amaçtır. O halde failin fiilinin, tehdidin unsur olarak kabul edildiği diğer suç tiplerinden hangisine uyduğunu tespit edebilmek için başvurulması gereken ilk ölçüt bu husustur.

<sup>116</sup> **Özbek**, s. 676; **Mustafa Güven**, “Kişisel Özgürlüğü Sınırlandırma Cürmü ve Şartlı Tehdit Cürmü ile Karşılaştırması”, Adalet Dergisi, Ankara 1981, s. 313.

<sup>117</sup> Bkz: **Gürsel Yalvaç**, Karşılaştırmalı Gerekçeli Yeni TCK-CMK ve CGTİK, Ankara 2005, s. 263.

<sup>118</sup> **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 324; **Güven**, “Kişisel özgürlüğü..., s. 313-320; **Özgenç**, s. 808.

Kanun koyucu tehdit fiilini yaptırıma bağlamakla, kişisel güvenlikten çok, kişinin ruh dünyası, irade ve bağımsız karar verme özgürlüğü, iç huzuru, kişiyi sınırlayan dış etkenlere karşı moral özgürlüğünü korumak istemektedir<sup>119</sup>.

Tehdit suçunun maddi konusu, tehdide muhatap olan mağdurun iç huzuru, sükûnu, hukuki güvenlik duygusu, irade oluşturma ve iradi hareket serbestîsidir. Mağdura yönelik tehdidin, onun iç huzurunu bozmaya, onu korku ve endişeye sevk etmeye ve onun irade oluşturma ve iradi hareket serbestîsini ihlale elverişli olması şarttır. Ancak mağdurun yapılan tehditten etkilenmemesi suçun oluşmasına engel değildir. Bu nedenle tehdit bir soyut tehlike suçudur<sup>120</sup>. Yargıtay da bu hususu “Tehdit fiili, kişinin ruh dinginliğini bozan, iç huzurunu, bilinç ve irade özgürlüğünü ihlal eden bir olgudur. Fiilin mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratabilmesi açısından sonuç almaya objektif olarak elverişli, yeterli ve uygun olması gerekir. Ayrıca tehdidin somut olayda muhatap üzerinde etkili olması şart değildir. Bu nedenle mağdurun korkup korkmadığının araştırılması gerekmez”<sup>121</sup> şeklinde ifade etmiştir. Dolayısıyla, maddi unsurlar kapsamında suçun unsuru olarak zarar ve nedensellik bağının ele alınmasına gerek yoktur<sup>122</sup>.

<sup>119</sup> **Sözüer**, s. 134; **Selçuk**, “İzzar ve...”, s. 224; **Özbek**, s. 677; **Soysalsan**, s.208; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 213; **Koca/Üzülmez**, s. 202; **Çetin Arslan / Bahattin Azizağaoğlu**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2004, s. 481; **Abdullah Pulat Gözübüyük**, Türk Ceza Kanunu Açıklaması, C.II, Dördüncü Bası, İstanbul (Tarihsiz), s. 859; **Faruk Erem**, Hürriyet ve Suç, Ankara 1952, s. 82.

<sup>120</sup> **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 218; **Üzülmez**, s. 94 vd.; **Sözüer**, s. 134; **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 187. ; Bu konuda bkz. **Kayıhan İçel/Füsün Sokullu-Akıncı/ İzzet Özgenç/Adem Sözüer/Fatih S.Mahmutoğlu/Yener Ünver**, Suç Teorisi, 2. Kitap, 2. Bası, İstanbul 2000, s. 88; **Özgenç**, s. 215 vd.; **Hakeri**; s. 118. Zarar suçlarında, suç teşkil eden fiilin işlenmesi neticesinde suçun konusu üzerinde bir zarar oluşmaktadır. Tehlike suçlarında ise, suçun konusu üzerinde bir zarar meydana gelme tehlikesi netice olarak yeterli sayılmaktadır. Kanun koyucu, bazı hukuki değerleri daha etkin bir şekilde korumak amacıyla, bunları ihlal eden fiillere daha zarar meydana gelmeden müdahale etmeyi gerek görmüştür. Tehlike suçları da, somut ve soyut suçları şeklinde ikiye ayrılır. Somut tehlike suçlarında, suç oluşturan fiilin icra edilmesi yeterli değildir. Ayrıca bu fiilin gerçekten bir tehlikeye sebebiyet verip vermediğinin hâkim tarafından araştırılıp saptanmalıdır. Örneğin TCK’da düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma (m.216) ve sele neden olma (m.170/1-b) suçları somut tehlike suçudur. Soyut tehlike suçlarında ise, suçun kanuni tanımındaki fiilin icra edilmesi yeterlidir. Gerçekten bir tehlikenin meydana gelip gelmediğinin tespitine gerek yoktur. Örneğin TCK’da yer alan yalan tanıklık (m.272), bina çökmesi tehlikesine neden olma (m.170/2) ve iftira (m.267) suçları soyut tehlike suçudur.

<sup>121</sup> Y.4.CD., 5.4.2006, 2004/6850 E.- 2006/9045 K. (**Kazancı**)

<sup>122</sup> **Üzülmez**, s. 95.

## F) FAİL

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçunun tanımında “tehdit eden kişi” ibaresi kullanılması nedeniyle, bu suç fail<sup>123</sup> bakımından herhangi bir özellik göstermez, herkes tehdit suçunun faili olabilir<sup>124</sup>. Burada suçun faili sadece gerçek kişiler olabilir, tüzel kişiler suçun faili olamaz.

Bu suç, hem tek kişi hem de müşterek fail sıfatıyla birden fazla kişi tarafından işlenebilir. TCK'nın m.106/2-b bendinde, suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi daha ağır cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak hükme bağlanmıştır<sup>125</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 266. maddesi, tehdit suçu açısından da uygulanabilir. Buna göre, tehdit suçunu gerçekleştirirken görevi gereği elinde bulundurduğu araç ve gereçleri kullanan kamu görevlisine verilecek ceza üçte bir oranında artırılacaktır<sup>126</sup>.

Tehdit suçunu işleyen fail, akıl hastası olması nedeniyle hakkında dava açılmayıp dolayısıyla sanık sıfatını bile almaması söz konusu olabilir veya dava açılmasına rağmen isnat yeteneğine sahip olmadığı ya da kusurlu bulunmadığının anlaşılması nedeniyle hakkında mahkûmiyet kararı da verilmeyebilir. Failde bulunması gereken niteliklerin neler olduğu, failin isnat yeteneğine sahip ve kusurlu hareket etmeye yetenekli olması, ceza ilişkisini kurmaya yarayacak bir suçun bulunup bulunmadığı hususunu ilgilendirir. Bu nedenle maddi ceza hukukunu ilgilendiren suç faili kavramı, sanık, isnat yeteneğine sahip kişi, kusurlu kimse ve hükümlü kavramlarından farklı bir anlam taşır<sup>127</sup>.

<sup>123</sup> TCK'nın 37/1 maddesine göre; “Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur”.

<sup>124</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 217; Çınar, s. 54.

<sup>125</sup> Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları , s. 187.

<sup>126</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 217; “Yargılamaya konu suçlarda sanığın memuriyete ait güç ve araçları kullanmış olduğu gözetilmeden, silahla tehdit suçunda uygulanmasına karşın, ızzar ve korku, kaygı veya panik yaratabilecek biçimde silahla ateş etme suçlarında 765 sayılı TCK.nun 281. maddesinin uygulanmaması suretiyle noksan ceza tayini...bozmayı gerektirmiş(tir)”, Y.8.CD., 12.7.2004, 5439/6368 (Kazancı)

<sup>127</sup> Sulhi Dönmezer/Sahir Erman, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C.II, İstanbul 1997, s.401; Çınar, s. 55.

## G) MAĞDUR

Mağdur, suç nedeniyle haksızlığa uğrayan kişi anlamını taşır<sup>128</sup>. Ceza hukuku terimi olarak mağdur, suçun konusunun ait olduğu kişidir. Sadece gerçek kişiler bir suçun mağduru olabilir. Tüzel kişiler, bir suçun gerçekleştirilmesi nedeniyle zarar görmüş olabilirler; ancak mağdur olmaları söz konusu değildir. Ceza ilişkisi, sadece kişilikleri olan varlıklar arasında kurulabildiğinden, kişilikleri olmayan hayvan ve eşyalar, suçun konusu olabilirse de mağduru olması mümkün değildir. Gerçek kişilerin suçun mağduru olabilmeleri için medeni hakları kullanma ehliyeti gibi bir takım özelliklere sahip olmaları gerekli değildir. Bu sebeple akıl hastaları, küçükler ve isnat yeteneğinden yoksun kişilerin de suçun mağduru olmaları mümkündür<sup>129</sup>.

Tehdit suçu, mağduru bakımından her hangi bir özellik göstermez, herkes tehdit suçunun mağduru olabilir. TCK'nın 106. maddesindeki tehdit suçunun oluşması için, mağdurun belli veya belirlenebilir kişi veya kişiler olması gerekir. Muhatapı belli olmayan tehdit fiilleri, 5237 sayılı Kanununun 213. maddesindeki halk arasında korku ve panik yaratma suçu kapsamında ele alınabilir<sup>130</sup>.

Tehdidin yöneldiği kişinin, tehdidi anlayabilecek ve kavrayabilecek yeterlilikte olması gerekmektedir. Tehdidin yöneldiği kişi, yaş, sağrlık, görmezlik, akıl hastalığı gibi özel durumu nedeniyle tehdidi anlamayacak veya algılamayacak durumda olduğu takdirde suç oluşmayacaktır. Fiil, bu kimselerin anne, baba, çocuk, kardeş gibi bir yakınına korku ve telaşa düşürmeye, iç huzurlarını bozmaya ve irade serbestisini

<sup>128</sup> <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=219503>

<sup>129</sup> **Özgenç**, s. 218 vd; **Üzülmez**, s. 96; **Dönmezer/ Erman**, C.II, s. 427; “Suçun konusuyla mağdur kavramı birbirine karıştırılmamalıdır. “Mağdur” kelimesi, “kadre uğramış, haksızlığa uğramış kişi” anlamına gelmektedir. Suçun mağduru, suçun konusunun ait olduğu kişidir. Mesela hırsızlık suçunda suçun konusu çalınan eşyadır. Buna karşılık, suçun mağduru, bu malın sahibi olan, malın ait olduğu kişidir” **Sözür**, s. 126.

<sup>130</sup> **Çınar**, s. 59; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 324; **Üzülmez**, s. 97; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, s. 217; 5237 sayılı TCK m.213/1' e göre; “Halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır”. Bu düzenlemenin 765 sayılı TCK'daki karşılığı olan m.312/a, “Hayat, sağlık veya mal bakımından halk arasında endişe, korku, panik yaratmak amacıyla alenen tehditte bulunanlara iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçmilyon liradan onmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir” şeklindedir.

etkilemeye elverişli ise, onlara karşı tehdit suçu işlenmiş sayılır. Aynı şekilde sağır ve dilsizin anlayıp korkacağı türden bir takım hareketlerle yapılan tehdit eylemi de suç teşkil edecektir<sup>131</sup>.

Tehdit suçunun mağdurunun kamu görevlisi olması, suçun nitelikli halini oluşturmaz. Tehdit suçunda mağdur, tek kişi olabileceği gibi birden fazla kişi de olabilir. Bu durumda, belirli şartlarla 5237 sayılı Kanununun 43. maddesinde yer alan zincirleme suç hükümlerinin uygulanması söz konusu olabilecektir<sup>132</sup>.

## H) SUÇUN UNSURLARI

### 1. Maddi Unsur

#### a) Genel olarak

5237 sayılı TCK m. 2/1'e göre "*Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz*". Tipiklik, suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereği olarak, suç sayılan fiilin ve buna uygulanan cezai yaptırımın bir kanun maddesinde açıkça gösterilmesidir<sup>133</sup>.

Hayata, vücut veya cinsel dokunulmazlığa yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinin ya da malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratacağının veya sair bir kötülük edeceğinin bildirilmesi, tehdit suçu bakımından tipik bir fiil olarak kabul edilir.

<sup>131</sup> **Güven**, "Tehdit Suçunun Objektif...", s. 57; **Soyaslan**, s. 208; **Çınar**, s. 60; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 324 vd.; **Üzülmöz**, s. 97; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 217; **Seydi Kaymaz/Hasan Tahsin Gökcan**, Açıklamalı ve İçtihatlı Sulh Ceza Davaları, Ankara, s. 13; **Nurullah Aydın**, Türk Suç ve Ceza Hukuku, Ankara 2008, s. 196 .

<sup>132</sup> **Meran**, s. 554; **Çınar**, s. 61.

<sup>133</sup> **Özgenç**, s. 67; **Hakan Hakeri**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7.Bası, Ankara 2008, s. 97.

Bir suçun oluşabilmesi için kanuni tanıma uygun bir eylemin bulunma şartı, aynı zamanda maddi unsuru da içerir. Dış alemde bir değişiklik meydana getirmeye yönelik icrai ve ihmali bir hareket bulunmadıkça, bir suçun oluşmasından söz edilemez. Bir başka deyişle, maddi unsuru bulunmayan suç olamayacağı gibi, dış alemde bir hareketle belirmeyen, bir fiil şeklinde ortaya çıkmayan bir düşüce veya niyet, ne kadar kötü olursa olsun, ceza hukukunun dışında kalır ve suç meydana gelmez<sup>134</sup>.

Dış dünyada değişiklik meydana getiren fiil, ceza hukuku kavramı olarak ele alındığında kısımlara, alt unsurlara bölünmesi mümkündür. Bu alt unsurlar; hareket, netice ve neticenin hareketten doğduğunu gösteren nedensellik bağlantısı olarak sayılabilir<sup>135</sup>. Ancak soyut tehlike suçlarında ise suçun kanuni tanımındaki fiilin icra edilmesi, suçun oluşması için yeterli olması ve gerçekten bir tehlikenin meydana gelip gelmediğinin tespitine gerek duyulmaması nedeniyle bu suçlarda maddi unsurlar arasında netice ve nedensellik bağı yer almaz<sup>136</sup>. Bu durum, soyut bir tehlike suçu olan tehdit suçu için de geçerlidir.

Tehdit suçunun maddi unsuru, 5237 sayılı TCK.nun 106. maddesinde belirtildiği üzere, mağdurun veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinin ya da malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağına veya sair bir kötülük edileceğinin bildirilmesidir. Örneğin, “seni öldüreceğim”<sup>137</sup>, “seni gebertiriz”<sup>138</sup>, “seni döveriz, çarparız, belanı bizden bulursun”<sup>139</sup>, “evini yakacağım”<sup>140</sup>, “başınızda erkek yok, başınıza olmadık şeyler gelecek, sonucu düşünün”<sup>141</sup> sözleri tehdit suçunu oluşturur. Bu haksız saldırının mağdura bildirilmesi; söz, hareket, jest, yazı, resim, sembol vs. ile, açık veya gizli, doğrudan veya dolaylı

<sup>134</sup> **Sulhi Dönmezer /Sahir Erman**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C.I, 12. Bası, İstanbul 1997, s. 366; **Hakeri**, s. 103.

<sup>135</sup> **İçel/Sokullu-Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver**, s. 44.

<sup>136</sup> **Özgenç**, s. 217.

<sup>137</sup> Y.2.CD.,18.02.1993,1352/21065 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 246)

<sup>138</sup> Y.2.CD.,12.03.1987,1787/2603 (**Vural Savaş/Sadık Mollamahmutoğlu**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt:2, Ankara 1998, s. 2257)

<sup>139</sup> Y.2.CD.,12.12.1984,10756/11876 (**Savaş/Mollamahmutoğlu**, s. 2257)

<sup>140</sup> Y.2.CD.,08.03.1960, 823/2793 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 259)

<sup>141</sup> Y.2.CD.,13.01.1993, 51/108 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 247)

olarak iletilmesi şeklinde olabilir<sup>142</sup>. Tehdit içeren ifadelerin mutlaka açık olması şart değildir, dolaylı ifadelerle de tehdit suçu gerçekleştirilebilir. Tehdit suçu bağlı hareketli bir suç değil serbest hareketli bir suç tipidir. Suçun tamamlanabilmesi için birden fazla hareket gerekli olmadığından tehdit suçu tek hareketli suçlardandır<sup>143</sup>.

Tehdit, gerçekleşmesi failin iradesine bağlı olarak gelecekte bir kötülüğün meydana geleceğinin mağdura bildirilmesidir. Tehdit niteliği taşıyan kötülüğün bizzat fail tarafından gerçekleştirileceğinin bildirilmesi zorunlu olmayıp failin, bir başkası aracılığıyla kötülük gerçekleştireceğini mağdura bildirmesi de tehdit suçunu oluşturur. Ancak bu halde de, tehdit konusu kötülüğün üçüncü kişi tarafından gerçekleştirilmesi, failin iradesine bağlı ve iktidarında olması gerekir. Örneğin, mağduru tarlasına dolu yağdırmakla tehdit etme durumunda suç oluşmaz. Tehdit, tehdit edilenin bilgisine ulaştığı anda suç oluşmuş sayılmalıdır. Tehdit bir tehlike suçudur, bu itibarla tehdit konusu kötülüğün gerçekleşmemesi suçun oluşmasına engel değildir. Kanunda tipe uygun hareketin icrası, ayrı bir neticenin varlığı aranmaksızın tehdit suçunun oluşması için yeterlidir. Tehdit fiili işlendikten sonra tehdit konusu olan kötülük gerçekleştirilirse, bu durum kanunda suç olarak hükme bağlanmışsa her bir fiilden dolayı ayrı ayrı ceza uygulanması söz konusu olabilecektir<sup>144</sup>.

## **b) Tehdit Açısından Aranılan Özellikler**

### **aa. Gerçekleştirilecek Saldırının Haksız Olması**

Gerçekleştirileceği bildirilen zararın haksız olması gerekir. 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde yer alan "saldırı gerçekleştireceği", "zarara uğratacağı" ve "kötülük edeceği" ibareleri mağdura yapılan bildirim haksızlığını ifade etmektedir. Oysa 765 sayılı TCK'nın 191. maddesinin 1. fıkrasında, 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde

<sup>142</sup> Yazıcıoğlu, s. 237.

<sup>143</sup> Özbek, s. 680.

<sup>144</sup> Gözübüyük A., s. 859; Şen, s. 418; Tezcan/Erdem/Önok, s. 325.; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 215 vd.; Faruk Erem, Türk Ceza Hukuku Hususi Hükümler, C.II, Ankara 1962, s. 203 vd.; Mehmet Görgün, Uygulamada Sulh Ceza Davaları, Ankara 1998, s. 127.



düzenlenen tehdit suçunun aksine uğratılacağı bildirilen zararın haksız olması gerektiği açıkça yer almıştır<sup>145</sup>.

Ceza kanunumuzda suç oluşturmayan haksız zararlar da tehdit suçu kapsamında ele alınabilir. Çünkü suç teşkil etmeyecek olan zararların dahi mağdurun huzurunu bozacak bir tehdidin konusu olması mümkündür<sup>146</sup>.

Tehdidin haklı bir sebebe dayanması durumunda suç oluşmayacaktır. Örneğin, alacaklının borcunu ödemeyen borçlusunu mahkemeye başvurmakla tehdit etmesi ya da öğrenilen suçun yetkili makamlara ihbar edileceğinin söylenmesi gibi. Bu hallerde tehdit suçu işlenmiş olmaz<sup>147</sup>.

### **bb. Zararın Ağırlığı veya Hafifliği**

765 sayılı TCK'nın 191. maddesinde “bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapsolünür” şeklinde düzenlenmişti. Buna göre, bir şahsın hayatına, bedensel bütünlüğüne, onur ve itibarına, ekonomik durumuna, mal varlığına diğer bir deyişle kanunlarla korunan hak ve menfaatlere yönelik ağır ve haksız saldırılar tehdit suçunu oluşturur. Tehdidin kapsadığı zararın niteliğinin önemi bulunmayıp, zarar maddi ya da manevi olabilir. Tehdit konusu zararın ağır olup olmadığı somut olayın tüm özellikleri dikkate alınarak hakim tarafından değerlendirilir<sup>148</sup>.

765 sayılı TCK'nın 191. maddesinin birinci fıkrasında, gerçekleştirileceği bildirilen zararın ağır olması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Tehdit konusu zararın ağır olmaması durumunda ise aynı yasanın 191. maddesinin son fıkrasında yer alan “sair tehdidat” suçunun oluşacağı ifade ediliyordu. Uygulamada, “sanığın, yakınana "evi

<sup>145</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 220; Tezcan/Erdem/Önok, s. 329.

<sup>146</sup> Erem/Toroslu, s. 103.

<sup>147</sup> Erem, Hususi Hükümler,s. 204.

<sup>148</sup> Sözüer, s. 129; Bakıcı, “Tehdit Suçu ve Unsurları”, s.718; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 214.

sattırırsanız seni öldürürüm" şeklindeki sözleri söylemesi"<sup>149</sup>, "müştekiye (senin kelleni keserim) diyen sanığın eylemi"<sup>150</sup>, "seni motorla çiğneteceğim"<sup>151</sup> ve "senin ağzını-burnunu kırarım"<sup>152</sup> gibi hayat ve vücut dokunulmazlığına yönelik tehditler m.191/1 kapsamında ele alınmıştır. Buna karşılık, "seninle uğraşırım, rahat bırakmam"<sup>153</sup>, "bunu sizin yanınıza koymayacağım, bırakmayacağım"<sup>154</sup> sözleri ise 765 sayılı TCK'nın 191/son maddesine göre değerlendirilmiştir<sup>155</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçunda ise, zararın ağır olma zorunluluğu sadece tehdidin konusunu oluşturan değer "malvarlığı" olması halinde söz konusu olmaktadır. Zararın ağır olup olmadığı somut olayın özellikleri, özellikle mağdurun ekonomik durumu dikkate alınarak saptanacaktır. Kanun koyucu, kişinin hayatına, vücut bütünlüğüne, cinsel dokunulmazlığına yönelik tehdidi ağır; malvarlığına yönelik büyük bir zarar veya diğer kötülük tehditlerini hafif tehdit olarak kabul etmiş, insanın hayat, vücut bütünlüğü ve cinsel dokunulmazlığını, malvarlığından daha üstün tutmuştur. Maddede insana yönelik kötülükler ile hafif kötülüğün sınırının belirlenmemesi öğretide eleştirilmiştir. Buna göre örneğin "senin evini başına yıkarım" gibi mala yönelik tehdit ile "ifadeni alacağım ya da hesap soracağım" gibi insana yönelik tehditler kanun maddesine göre hafif tehdit sayılmaktadır<sup>156</sup>.

### cc. Tehdidin Elverişliliği

Tehdit suçunun oluşması için, fail tarafından mağdura yöneltilen tehdidin ciddi boyutlara ulaşması gerekmektedir<sup>157</sup>. Bir başka deyişle mağdura yapılan tehdit, onun iç

<sup>149</sup> Y.4.CD.,11.6.2001, 6139/6985 (Kazancı)

<sup>150</sup> Y.2.CD.,25.05.1998, 3038/6673 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 243)

<sup>151</sup> Y.2.CD.,10.06.1998, 3599/7763 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 242)

<sup>152</sup> Y.2.CD.,16.06.1992, 5921/6447 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 248)

<sup>153</sup> Y.2.CD.,28.05.1998, 2607/6974 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 242)

<sup>154</sup> Y.2.CD.,25.02.1992, 1587/2205 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 250)

<sup>155</sup> Üzülmüş, s. 81.

<sup>156</sup> Soyaslan, s. 211; Tezcan/Erdem/Önok, s. 329; Özbek, s. 678.

<sup>157</sup> Şen, s. 418; "Öğretide, tehdidin ciddi olması konusunda görüş birliği vardır. Ancak ciddilikle ağırlık başka şeylerdir. Ciddilikten amaç, tehdit edilenin iradesinin saptırmaya, huzurunu kaçırmaya elverişli, tehlikenin gerçekleşmesi olasılığına inandırıcı olmasıdır... bir tehdidin ciddi ve korkutmaya elverişli olup olmadığı, suçun işlediği ortam ve koşullarla, tehdit edilenin ruhsal yapısı ve sağlığına göre saptanabilecek eylem sorunudur. Bu eylem sorununu ilk mahkeme saptayacaktır ve yargıtayın

huzurunu bozmaya, onda korku ve endişe yaratmaya elverişli olmalıdır. Tehdidin elverişliliği, somut olarak gerçekleşen neticeye göre değerlendirilmeyecek, fakat olayın tüm şartları, normal bir şahsın ve failin bilgisi ve hareketin yapıldığı ana göre ele alınacaktır. Tehdidin elverişliliği, somut olayda mağdurun korkmuş olup olmamasına göre değil, objektif olarak bir kişiyi korkutabilecek nitelik taşıyıp taşımasına göre belirlenecektir<sup>158</sup>. Nitekim TCK'nın 106. maddesinin gerekçesinde tehdidin objektif olarak ciddi bir mahiyet arz etmesi gerektiği ve bu durumdaki tehdidin somut olayda muhatabı üzerinde etkili olmasının şart olmadığı ifade edilmiştir<sup>159</sup>. Yargıtay bir kararında bunu, "Tehdit fiili, kişinin ruh dinginliğini bozan, iç huzurunu, bilinç ve irade özgürlüğünü ihlal eden bir olgudur. Fiilin mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratabilmesi açısından sonuç almaya objektif olarak elverişli, yeterli ve uygun olması gerekir. Ayrıca tehdidin somut olayda muhatap üzerinde etkili olması şart değildir. Bu nedenle mağdurun korkup korkmadığının araştırılması gerekmez"<sup>160</sup> şeklinde vurgulamıştır.

Yöneltilen tehdidin uygun olması mağdur bakımından aranmaktadır. Tehdidin, olay anında mağdurda meydana getirdiği etki önem arz etmektedir. Tehdidin, tehdit edileni kaygılandırarak, onun karar özgürlüğünü etkileyecek ve iç huzurunu bozacak boyutlara ulaşması durumunda suç oluşacaktır<sup>161</sup>.

Fail, kendisinin tehdit konusu tecavüzü gerçekleştirebilecek imkan ve iktidara sahip olduğu kanısını mağdurda uyandırdığını bilmelidir. Mağdurda bu kanı

---

denetimi bu konuda sınırlıdır. Örneğin, cüce yapılı birinin kavga sırasında öfkeyle ve hatta kavga olmaksızın soğukkanlılıkla iri yapılı birini "döveceğini" söylemesi, korunan değer tehlikeye düşmediğinden ciddi korku doğurmayabilir ve buna mağdur gülüp geçmiş olabilir. Buna karşılık, aynı cücenin dev yapılı mağdurun evini yakacağını ya da elinde öldürücü bir silah olduğu halde onu öldüreceğini kavga sırasında öfkeyle söylemesi, mağduru kaygıya sürükleyebilecek çapta ciddi bir korku yaratabilir", **Selçuk**, "Izrar ve...s. 229 vd.

<sup>158</sup> **Yazıcıoğlu**, s. 237 vd; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 327; **Özbek**, s. 679; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 218; **Ali Adnan Küçükbayrak**, Sulh Ceza Davaları, Ankara 1998, s. 69; **Hüsnü Aldemir**, Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu Yorumu, Ankara 2005, s. 399.

<sup>159</sup> " Failin söz ve davranışlarının muhatabı üzerinde ciddi şekilde korku ve endişe yaratacak uygunluk ve yeterlilik içerip içermediğinin her somut olayda araştırılması gerekir. Objektif olarak ciddi bir mahiyet arzeden tehdidin somut olayda muhatabı üzerinde etkili olması şart değildir. Kişi, fail, objektif olarak ciddi bir mahiyet arzeden söz ve davranışlarla mağduru tehdit etmek istemiş olmasına rağmen; mağdur, bu söz ve davranışları ciddiye almamış olabilir. Bu durumda tehdit yine gerçekleşmiştir. Tehdidin gerçekleşip gerçekleşmemesi, muhatabı üzerinde etkili olup olmamasına bağlı tutulmamalıdır", **Yalvaç**, s. 264; **Özgenç**, s. 809.

<sup>160</sup> Y.4.CD., 6.2.2008, 2006/8921 E.- 2008/1245 K. (**Kazancı**)

<sup>161</sup> **Yazıcıoğlu**, s. 237.

uyandırıldıktan sonra failin tehdit konusu tecavüzü gerçekleştirebilecek imkan ve iktidara gerçekten sahip olmaması tehdidin oluşmasına engel değildir<sup>162</sup>. İnsanoğlunun yapmaya muktedir olmadığı konularda tehditten söz edilemez. Örneğin, yaz günü kar yağdıracağını söyleyip mahsule zarar vereceğini ileri sürmede, öldüğünde cehenneme göndereceğini söylemede, üzerine cinleri salmakla tehdit etmede, “çıkan fırtınada denizde boğularak öleceksin” sözlerinde, bir kimsenin bir aile üzerine felaket gelmesi için sihirbazla görüşeceğini bildirmesi halinde suç oluşmaz<sup>163</sup>. Tehdide konu kötülük gelecekte gerçekleşecek bir şeye de ilişkin olmalıdır; kötülük geleceğe ilişkin değilse, suç oluşmaz. Örneğin “oğlumu dövseydin seni öldürürdüm” gibi<sup>164</sup>. Yine, tehditte kullanılan “vasıta”nın gerçekten elverişli olması önemli değildir. Tehdit amacı ile bir kimseye dolu veya boş olsun , silah çekilecek olursa, mağdur silahın boş olduğunu bilmiyorsa suç gerçekleşmiş olacaktır. Kanun koyucu, tehdidi suç saymak suretiyle kişinin iç huzurunu korumak istemiştir. Vasitanın zararı oluşturmaya fiilen elverişli olması şart koşulacak olursa, kanunun amacı pek çok olayda gerçekleşmeyecektir<sup>165</sup>. Gerçekleştirileceği bildirilen saldırının yöneldiği değer, hukuki bir korumadan yararlanmalıdır. Örneğin arkadaşlığa son veririm, bir daha selam vermem gibi beyanlar suç teşkil etmez<sup>166</sup>.

Sonuç olarak, failin tehdit edilen kötülüğü gerçekleştirebilir olması veya gerçekleştirmek isteyip istememesi önemli olmadığı gibi mağdurun korkmuş olması veya olmaması ya da irade özgürlüğünün zorlandığını hissedip hissetmemesi de tehdidin elverişli sayılması için şart değildir. Her olayın koşulları ve eylem anı gözetilerek tehdidin elverişli olup olmadığı ve hukuki konuyu tehlikeye düşürüp düşürmediği nesnel olarak belirlenmelidir. Elverişlilik, somut duruma göre hakim tarafından saptanılacak fiili sorunlar olup öbür koşullarla çelişmedikçe Yargıtayın denetimi dışında kalan bir husustur<sup>167</sup>.

<sup>162</sup> **Sözüer**, s. 130.

<sup>163</sup> **Bakıcı**, “Tehdit Suçu ve Unsurları ”, s. 720; **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 189; **Yazıcıoğlu**, s. 239; **Majno**; s. 126; **Özbek**; s. 679.

<sup>164</sup> **Yazıcıoğlu**, s. 239.

<sup>165</sup> **Erem/Toroslu**, s. 104.

<sup>166</sup> **Soyaslan**, s. 211; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 327.

<sup>167</sup> **Koca/Üzülmez**, s. 206; **Selçuk**, “İzrar..”, s. 224.

#### dd. Tehdidin Yöneltileceği Kimse

765 sayılı TCK'nın 191. madde metninde “bir başkasını” haksız ve ağır bir zarara uğratmaktan söz edilmiştir. Ancak, Öğreti ve Yargıtay kararlarında mağdurun yanı sıra onun anne-babası, kardeşi ve çocuğu gibi yakınlarına yönelik tehditlerin de bu suçu oluşturduğu kabul ediliyordu<sup>168</sup>. Örneğin bir kararda “Tehdidin dolaylı da olsa mutlaka hedef alınan kişinin şahsına yönelmesi zorunlu değildir. Yakınlarına yönelen bu eylemin mağdura duyurulması ve onu endişeye düşürecek nitelikte olması yeterlidir”<sup>169</sup> denilerek bu husus vurgulanmıştır.

5237 sayılı TCK'nın 106. madde metninde “kendisinin veya yakınının” ibaresi açıkça belirtilmek suretiyle tehdit suçunun hem mağdurun kendisine hem de yakınına yönelik saldırı bildirimisiyle oluşacağı hükme bağlanmıştır. Mağdurun yakınlarına yönelik gerçekleştirilen tehdit de, mağdurun iç huzurunu bozmaya, onu korku ve telaşa sevk etmeye elverişli olması şartıyla ona karşı işlenmiş kabul edilir<sup>170</sup>. Yakın kelimesinin sözlük anlamı “aralarında sıkı ilişki olan arkadaş, dost veya akraba” şeklinde ifade edilmiştir<sup>171</sup>. Öğretide, mağdura yöneltilen tehdidin suç sayılması bakımından mağdurun sadece akrabalık ilişkisinin olduğu bir şahısla değil, bunun yanında iş ortağı, nişanlısı veya çevresi tarafından bilinen bir dostu hakkında yapılan tehdidin de “mağdurun yakını” kavramı içine dahil edilmesi gerektiği ve maddenin birinci fıkrası “akrabalık” kavramından değil, “yakınlık” kavramından bahsetmekle, mağdur açısından önem taşıyan kişiler hakkında yapılacak tehdidin de suç sayılması gerektiği belirtilmiştir<sup>172</sup>. Ayrıca kanunun böyle bir sınırlama yapmasının, insanların birbiriyle dayanışmasını ve birbirleri için fedakârlık yapmalarını engellediğine işaret edilmiştir<sup>173</sup>.

<sup>168</sup> **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 188; **Çınar**, s. 68; **Üzülmez**, s. 89.

<sup>169</sup> CGK., 17.12.1973, 1-271/822 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 188)

<sup>170</sup> **Çınar**, s. 68; **Üzülmez**, s. 89; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 217.

<sup>171</sup> <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=332282>

<sup>172</sup> **Şen**, s. 419.

<sup>173</sup> **Soyaslan**, s. 211.

TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi, her ne kadar muhataba ilişkin herhangi bir belirleme yapılmaksızın, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahsetmek şeklinde düzenlenmiş olsa da, tehdidin şikayete bağlı bu biçimde de mağdurun hem kendisine hem de yakınlarına yönelik tehditler suç teşkil edecektir<sup>174</sup>.

### ee. Tehdidin Mağdura Bildirilmesi

Suç, gerçekleştirileceği belirtilen kötülüğün mağdurun bilgisine ulaştığı anda tamamlanmış olur. Çünkü tehdit suçu, neticesi harekete bitişik bir tehlike suçudur. Tehdit konusu kötülüğün gerçekleşmemesi suçun oluşmasına engel değildir. Tehdit teşkil eden fiilin mutlaka sözlü olarak bildirilmesi şart değildir. Tehdit söz, yazı, resim, şekil, jest, hareket veya işaret gibi her çeşit vasıta ile ve her şekilde gerçekleştirilebilir. Bir mektupla, bir elektronik postayla, cep telefonu mesajı ile, ucundan kan damlayan bıçak resmiyle, arabanın camına yazılmış bir yazıyla, boş bir zarf içinde gönderilen bir mermiyle ve mağdurun kapısının önüne ölümü çağrıştıracak kanlı giysiler bırakmakla da suç işlenebilir<sup>175</sup>. Yargıtay da “sanığın hırsızlık suçundan yargılandığı duruşma salonundan çıkarken, anılan suçun mağduru olan katılana başını sallayıp "görüşürüz" demekten ibaret olan eylemini”<sup>176</sup>, “sanığın yazdığı mektupta yer alan "zannetme ki uçan kuş hep yukarıda kalır bir gün aç kalır veya susuz kalır saati gelir toprak ihtiyacını giderir, ben de öyle misal senin yanına geleceğim sen de şaşırmış olacaksın" biçimindeki sözleri(ni)”<sup>177</sup> ve “sanığın cep telefonu ile gönderdiği mesajdaki (sana zarar vermek için son noktaya kadar bekledim, anlayalım, on dakikalık zamanın var, geri dönüş yok) sözlerini”<sup>178</sup> tehdit suçu kapsamında kabul etmiştir.

<sup>174</sup> Üzülmöz, s. 90.

<sup>175</sup> Erem/Toroslu, s. 104; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 216 vd; Tezcan/Erdem/Önok, s. 330; Güven, “Tehdit Suçunun Objektif ..”, s. 59; Gözübüyük A., s. 860 Özbek, s. 680; Majno, s. 126; Sözüer, s. 138; Yazıcıoğlu, s. 237.

<sup>176</sup> Y.4.CD., 24.3.2008, 2008/227 E.- 2008/4114 K. (Kazancı)

<sup>177</sup> Y.4.CD., 7.2.2007, 2006/10138 E.- 2007/1295 K. (Kazancı)

<sup>178</sup> Y.4.CD., 19.9.2006, 2005/7579 E.- 2006/14059 K. (Kazancı); “Sanığın yakınının evinin önüne gelip hiçbir şey söylemeden silahla ateş ederek işlediği tehdit eyleminin, en azından yaralama biçiminde olan ağır ve haksız zarara uğratmayı bildirme niteliğinde olduğu, tehditin yalnızca sözle değil yazı, işaret veya davranışlarla da yapılabileceği gözetilmeden, TCY'nın 191/2. madde ve fıkrası yerine

Tehdidin mağdurun yüzüne karşı işlenmesi şart değildir. Önemli olan husus, mağdurun tehditten haberdar olmasıdır. Bu sebeple mağdurun gıyabında yapılan ve fakat onun bilgisine ulaşmış tehditler de cezayı gerektirir<sup>179</sup>. Örneğin “sanığın, olay tarihinde tanık Zafer'in berber dükkanında müştekiyi kastederek, gıyabında "kafasına kazık ile vurup öldüreceğim"<sup>180</sup> şeklinde sözleri”, “sanığın katılanın yokluğunda akrabası olan tanık H.Ş.’nin yanında (gidip kafasına sandalyeyi vurup öldürmek lazım aranızda akrabalık var git söyle davasından vazgeçsin) sözleri”<sup>181</sup>, sanığın “ruhsatsız olarak yaptığı inşaatıyla ilgili olarak alınan karar uyarınca yıkım maksadıyla gelen belediye görevlilerine yönelik olarak ve orada bulunmayan belediye başkanı hakkında (onu öldüreceğim)...”<sup>182</sup> demesi, “sanığın, müdahilin evde bulunmadığı sırada müdahilin ev telefonunu arayarak, telesekretere “karınıza düzgün konuşmasını öğretin, ayağını kıracağım” şeklinde tehdit içeren not bırakması”<sup>183</sup> tehdit suçu teşkil etmektedir.

Tehdit suçunda gerçekleştirileceği bildirilen kötülük açık ya da örtülü olabilir. Bir başka ifadeyle, dolaylı ifadelerle de tehdit suçu işlenebilir<sup>184</sup>. Örneğin herhangi bir söz söylemeksizin eve doğru silahla ateş edilmesi gibi<sup>185</sup>.

## ff. Tehdit Konusunu Oluşturan Durumlar

765 sayılı TCK'da tehdidin yönelik olduğu hukuksal değerler belirtilmemişken, 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasında tehdidin konusunu oluşturan

---

aynı Yasanın 191/son, 119. maddeleriyle hüküm kurulması”, Y.4.CD., 9.12.2003, 2002/29409 E.-2003/12351 K. (**Kazancı**)

<sup>179</sup> **Erem/Toroslu**, s. 104; **Soyaslan**, s. 210; **Yazıcıoğlu**, s. 238; **Majno**, s. 126.

<sup>180</sup> Y.2.CD., 11.7.2005, 2004/21122E.- 2005/15187 K. (**Kazancı**)

<sup>181</sup> Y.4.CD., 30.05.2006, 2530 E.- 11491 K. (**Ali Parlar / Muzaffer Hatipoğlu**, 5237 sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları, Ankara 2007, s. 117)

<sup>182</sup> Y.4.CD., 5.4.2006, 2004/6850 E.- 2006/9045 K. (**Kazancı**)

<sup>183</sup> Y.2.CD., 15.9.2005, 2004/536 E.- 2005/17833 K. (**Kazancı**)

<sup>184</sup> **Soyaslan**, s. 208; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 330; **Özbek**, s. 680.

<sup>185</sup> “Maddi olayda sanık; katılanın oturduğu apartmana girmiş, üçüncü kata çıkarak, kapıya ateş etmiştir. Kapı zili çalındıktan sonra, "kim o" sesine cevap vermeksizin, insan olduğu belirli şekilde dört el tabancayla ateş edilmesi, mermilerin evin iç tarafına geçmesi, müdahilin ağır ve haksız bir zarara uğratılacağına bildirilmesinin açıkça belirlenmesi olup, müdahili vahim bir şekilde korkutacak, endişeye düşürecek mahiyettedir. Böyle bir fiille, "hafif bir zarara uğratılacağına mağdura bildirildiği" kabul edilemeyeceği cihetle sanığın eylemi TCY'nın 191/2. maddesine uygun olup Yerel Mahkemenin uygulaması isabetlidir”, YCGK, 17.12.1996, 1996/8-264 E.- 1996/287 K. (**Kazancı**)

hukuki değerler hayat, vücut dokunulmazlığı, cinsel dokunulmazlık ve malvarlığı olarak ifade edilmiştir. Sayılan bu hukuki değerler dışındaki herhangi bir hukuki değere yönelik tehditler de, 106. maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “sair bir kötülük edeceğini” bildirmek kapsamında ele alınmalıdır. Örneğin kişi özgürlüğü, şeref ve onur, özel yaşam gibi herhangi bir hukuki değere yönelik tehditler, başkaca suç tiplerini oluşturmamak kaydıyla “sair bir kötülük” ibaresi kapsamında değerlendirilecektir. Kanun koyucu hayat, vücut veya cinsel dokunulmazlığa karşı işlenecek tehdit suçunun takibini şikayete tabi tutmamıştır. Buna karşılık malvarlığı ve bunun dışında kalan herhangi bir hukuki değere yönelik tehditlerin (sair bir kötülük) takibini ise şikayete tabi kılmıştır<sup>186</sup>.

Tehdit suçunda sayılan hukuksal değerlere yönelik olarak gerçekleştirileceği bildirilen zararın belirsiz olmaması gerekir. Bir başka ifadeyle, tehdidin mağdurun belirli varlık, yarar ve değerlerine yönelik olmalıdır. Örneğin “sana sorarım”, “sana gösteririm” sözleri belirli olmayan zararlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda fail ve mağdur arasındaki ilişkiler ve somut olayın diğer özellikleri dikkate alınarak, tehdidin iç huzurunu bozmaya, onu telaşa ve endişeye sevk etmeye elverişli olup olmadığı değerlendirilip neticeye varılacaktır. Yargıtay bir kararında, “sen benim oğullarımdan birinin başını yedireceksin, bir oğlumu senin için feda ederim” sözlerinin kırsal kesimde bir zarara uğratma beyanı içerdiği gerekçesiyle tehdit suçunu oluşturduğunu vurgulamıştır<sup>187</sup>.

### aaa. Hayat

5237 sayılı TCK 106. maddesinin birinci fıkrası gereğince tehdidin konusunu kişinin hayat hakkına yönelik saldırı bildirimleri oluşturabilir. Buna göre fail tarafından, isteğinin yerine getirilmemesi halinde mağdura bizzat kendisinin veya yakınının hayatına son verileceği bildirilmektedir. Bir başka ifadeyle fail mağduru, kendisini veya yakınıni öldürmekle korkutmaktadır. Ancak tehdidin hayat hakkına yönelik olduğu

<sup>186</sup> Soyaslan, s. 416; Artuk/ Gökçen/ Yenidünya, s. 215; Üzülmöz, s. 82; Tezcan/Erdem/Önok, s. 330.

<sup>187</sup> Çınar, s. 73 vd; Tezcan/Erdem/Önok, s. 328.



açıkça anlaşılabilir<sup>188</sup>. Örneğin “sanığın, damadı olan müdahil ile yolda karşılaştığı sırada, kızından boşanmak için dava açması nedeniyle, “bu işten kolay kurtulamazsın, Edirne’de 100 milyona adam vuruyorlar, seni yaşatmayacağım”...”<sup>189</sup> demesi, “sanığın taraf olduğu çeşitli davalarda karşı taraf vekili olan katılan avukata iletilmesi isteğiyle tanık Anıt Baba’ya söylediği (evladım, benim geniş çevrem var onlara başvuruyorum ağabeyine söyle benimle uğraşmasın, sonra üzücü olaylar oluyor, televizyonda izledim, birisi karşı tarafın avukatını bulup öldürtmüş, olan avukata olmuş, ona göre...) biçimindeki sözleri”<sup>190</sup>, “sanığın muhtarın göğsüne tabancasını dayayarak ben bir köpeği temizledim, şimdi sıra sen de...”<sup>191</sup> demesi, “sanıkların yakınana yönelik "Bu işin ucunda ölüm de olsa sana suyu vermeyiz" biçimindeki eylemleri”<sup>192</sup>, “sanığın, duruşma sırasında (yalan söylüyorsun, senin canını alacağım) diyerek yakınanı tehdit (etmesi)”<sup>193</sup>, “müştekiye “senin kelleni keserim” diyen sanığın eylemi”<sup>194</sup>, “sanığın aleyhine tanıklık yapan yakınanı cezaevinden gönderdiği mektupla (tek bir şansın var savcılıktan izin al gel o zaman söyleyeceğim, unutma jandarmayla giden geliyor hocayla giden gelmiyor) diyerek tehdit etme eylemi”<sup>195</sup> ve “sanığın yakınanın cep telefonuna mesaj çekerek (.. Tokat kazan biz kepçe bulduğumuz yere gömeceğiz) diyerek işlediği tehdit”<sup>196</sup> eylemi, “sanığın...yakınana "istersem seni burada yok ederim" demekten ibaret olan eylemi”<sup>197</sup>, “sanığın, sarkıntılıkta bulunduğu A.K.’nın yeğeni olan müşteki ile tartışması sonucu

<sup>188</sup> **Üzülmez**, s. 82.

<sup>189</sup> Y.2.CD., 04.10.2006, 1088/15884 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 198)

<sup>190</sup> Y.4.CD., 30.05.2006, 7431/11582 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 205)

<sup>191</sup> YCGK., 15.03.1982,1/450-95 (**Güven**, “Tehdit Suçunun Objektif...”, s. 71, dn:57)

<sup>192</sup> Y.4.CD., 12.7.2005, 2003/18805 E.- 2005/8848 K. (**Kazancı**)

<sup>193</sup> Y.4.CD., 27.11.2006, 2005/10700 E.- 2006/16751 (**Kazancı**)

<sup>194</sup> Y.2.CD., 25.05.1998, 3038/6673 (**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 243)

<sup>195</sup> Y.4.CD., 9.02.2004, 2003/194 E.- 2004/1000 K. (**Meran**, s. 565)

<sup>196</sup> Y.4.CD., 25.11.2008, 2007/5513 E.- 2008/21170 K. (<http://emsal.yargitay.gov.tr/VeriBankasiIstemciWeb>)

<sup>197</sup> “Sanığın alacağını almak amacıyla yakınana "istersem seni burada yok ederim" demekten ibaret olan eylemi, hayata yönelik tehdit niteliği taşımaktadır. Bu tehdit eyleminin, salt öldürmeyi ifade eden sözlerle ifade edilmesi gerekmez. Ölümü çağrıştıran ifade ya da hareketlerle de işlenebilir”, Y.4.CD., 2.10.2007, 2007/8182E.- 2007/8376K (**Kazancı**)

nezarethanede bir gece kalması üzerine, müştekiye “günlerini iyi say” şeklinde tehdit içeren sözleri”<sup>198</sup> hayata yönelik tehditler kapsamında değerlendirilmiştir.

### **bbb. Vücut Dokunulmazlığı**

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrası gereğince, kişinin vücut dokunulmazlığına yönelik saldırı bildirimleri de tehdidin konusunu oluşturabilecektir. Vücut dokunulmazlığına yönelik tehdit, mağdurun kendisine ya da yakınına karşı bir yaralama eyleminin gerçekleştirileceğinin bildirilmesi anlamını taşır. TCK'nın 86. maddesinde vücut dokunulmazlığının ihlaline yönelik suçların ilki olarak düzenlenen ve genel bir hüküm olan yaralama suçu yer almaktadır. Yaralama, kişinin vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına sebep olan herhangi bir davranış olarak ifade edilir. Vücuda acı verme, kişinin vücuduna verilen her hangi bir maddi acı şeklinde kendini gösterir. Vücuda acı verecek hareketi sadece dövmek, vurmak gibi hareketlerle sınırlamamak ve bir kimseye kasten çarpmak veya onu itmek gibi hareketleri de kapsayacak şekilde anlamak gerekir. Sağlığını bozma, kişinin fizyolojik yapısının işleyişinde meydana getirilen her türlü düzensizlik olarak tanımlanır. Algılama yeteneğinin bozulması ise, kişinin algılama yeteneğinin fizyolojisinde meydana gelen her türlü zararlı değişikliği yani psişik faaliyetin donuklaşmasını veya düzensizliğinin yanı sıra bu faaliyetin geçici veya devamlı şekilde zayıflamasını, tahribini veya durmasını belirtmektedir<sup>199</sup>. Örneğin “sanığın katılana söylediği “sana haddini bildirmek lazım, sana iyi bir dayak attıracağım” biçimindeki sözleri”<sup>200</sup>, “sanığın katılana söylediği “senin kafanı kırarım” biçimindeki sözü”<sup>201</sup>, “sanığın söylediği kabul edilen “senin etini kemiğinden ayırırım...” sözleri”<sup>202</sup>, “sanığın...müştekinin masasına yanaşıp, aralarında hiçbir tartışma geçmeksizin, sırf ona duyduğu kızgınlığın etkisi altında (sen benim aileme küfretmişsin, şimdi senin s.k (cinsel organ) keseceğim)”<sup>203</sup> demesi vücut dokunulmazlığına yönelik

<sup>198</sup> Y.2.CD., 19.02.2004, 23958/2828 (**Haydar Erol**, Gereğçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu, 2005, s. 553)

<sup>199</sup> **Üzülmez**, s. 84; **Toroslu**, s. 41 vd.; **Parlar /Hatipoğlu**, Sulh Ceza Davaları, s. 3; **Özgenç**, s. 777.

<sup>200</sup> Y.4.CD., 13.12.2006, 9480/17645 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 196)

<sup>201</sup> Y.4.CD., 31.05.2006, 3848/11675 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 205)

<sup>202</sup> Y.2.CD., 06.11.1975, 6182/7236 (**Osman Yaşar**, Uygulamada ve Öğretide Asliye Ceza Davaları, Ankara 1997, s. 125)

<sup>203</sup> Y.2.CD., 29.12.1981, 8078/8340 (**Güven**, “Tehdit Suçunun Objektif ...”, s. 60, dn:33)

saldırı bildirimini kapsamında ele alınacaktır. TCK'nın 86. maddesindeki yaralama suçunun yanı sıra insan üzerinde deney (m.90), organ veya doku ticareti (m.91), işkence (m.94), eziyet (m.95) ve terk (m.97) fiillerin gerçekleştirileceğinin bildirilmesi de aynı şekilde bu kapsamda değerlendirilebilecektir<sup>204</sup>.

Yargıtay bir kararında "sanığın yakınana yönelik "seni öldürmem ama, kolunu bacağına kırarım, sürünürsün" biçimindeki sözlerinin 765 sayılı TCY'nın 191/1. maddesi anlamında "ağır", 5237 sayılı TCY'nın 106/1. maddesi anlamında ise "vücut dokunulmazlığına yönelik" saldırı niteliğinde bulunduğu, dolayısıyla "sair tehdit" kabul edilemeyeceği gözetilmeden yazılı biçimde karar verilmesi(ni)"<sup>205</sup> yasaya aykırı bulunduğunu belirtmiştir.

### **ccc. Cinsel Dokunulmazlık**

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi gereğince, tehdidin konusunu kişinin cinsel dokunulmazlığına yönelik saldırı bildirimleri de oluşturabilir. Burada mağdur bizzat kendisinin ya da yakınının cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirmekle korkutulmaktadır. Cinsel dokunulmazlığının ihlaline yönelik eylemler, cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki ve cinsel taciz şeklinde olabilir. Ancak cinsel saldırı ve cinsel taciz kapsamına giren davranışlar, tehdidin konusunu oluşturmaya daha elverişlidir. On sekiz yaşını bitirmiş, başka bir ifadeyle ergin kişilere karşı işlenen cinsel saldırı niteliğindeki eylemler TCK'nın 102. maddesi kapsamında değerlendirilecektir. On sekiz yaşını tamamlamamış kişilere karşı işlenen cinsel saldırı niteliğindeki fiiller ise TCK'nın 103. maddesi kapsamına girmektedir. Cinsel saldırı (TCK m.105), cinsel arzuları tatmin amacına yönelik davranışlarla kişinin vücut dokunulmazlığının ihlâl edilmesidir. Cinsel saldırıda, iki kişi arasında bir vücut teması aranır. Kişi ile vücut temasında bulunmaksızın, cinsel amaçlı davranışlarla bir kimseyi rahatsız etmek ise cinsel taciz kapsamında değerlendirilir. Cinsel taciz, cinsel yönden, ahlâk temizliğine aykırı olarak mağdurun

<sup>204</sup> Üzülmöz, s. 85.

<sup>205</sup> Y.4.CD., 21.1.2009, 2007/5452 E.- 2009/335 K. (Kazancı)

rahatsız edilmesi olarak ifade edilir. Örneğin cinsel amaçlı tekliflerde bulunmak, laf atmak gibi eylemler cinsel taciz olarak nitelendirilir<sup>206</sup>.

“Sanık Ali Metin(in), şahsi davacı Hatice'ye yönelik "...dağa kaldıracığım..." şeklinde tehdit içeren sözler(i)”<sup>207</sup>, “sanığın telefonla söylediği iddia edilen (ben seni ve bacını Adana asfaltına çıkartıp ayrıca dört erkekle dağa kaldırıyorum, eğer bunları yapmazsam Naci Atak değilim) şeklindeki sözleri”<sup>208</sup>, “sanık Nuri'nin mağdur Hatice'nin evine giderken, yanında bulunan arkadaşını da abaza olarak tanıtır...kendisini dağa kaldıracaklarını, başkalarına da peşkeş çekeceğini”<sup>209</sup> söylemesi ve “sanıkların yakınana yönelik (...karını dağa kaldıracamız) biçimindeki objektif olarak korkutucu nitelikteki sözleri”<sup>210</sup> cinsel dokunulmazlığa karşı saldırı bildirimini kapsamında kabul edilmiştir.

### **ddd. Malvarlığı**

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi gereğince, tehdidin konusunu malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağına bildirim de oluşturabilir. Malvarlığında zarar meydana getiren eylemler, TCK'da mala zarar verme (m.151) başlıklı suç tipi kapsamında yaptırıma bağlanmıştır. Bu maddeye göre, başkasının taşınır veya taşınmaz malını kısmen veya tamamen yıkmak, tahrip etmek, yok etmek, bozmak, kullanılamaz hale getirmek veya kirletmek veyahut sahipli hayvanı öldürmek, işe yaramayacak hale getirmek veya değerinin azalmasına sebep olmak bu suç kapsamında değerlendirilecektir. Bu madde kapsamına giren fiillerin, tehdidin konusunu oluşturabilmesi için, uğratılacağı bildirilen zararın büyük olması gerekir<sup>211</sup>.

<sup>206</sup> Üzülmöz, s. 85; Toroslu, s. 57 vd.; Özgenç, s. 801-807.

<sup>207</sup> Y.2.CD., 1.3.2005, 2004/4141 E.- 2005/2598 K. (Kazancı)

<sup>208</sup> Y.2.CD., 05.04.2000, 3240/3691 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 237)

<sup>209</sup> YCGK., 2.7.1962, 26 E.-21 K. (Gözübüyük A., s. 846)

<sup>210</sup> Y.4.CD., 1.11.2006, 2005/8984 E.- 2006/15760 K. (Kazancı)

<sup>211</sup> Üzülmöz, s. 86; Tezcan/Erdem/Önok, s. 329.

Kanun koyucu, gerçekleştirileceği bildirilen zararın mağdurun yaşamına, vücut bütünlüğüne ya da cinsel dokunulmazlığına yönelik olması halinde bunun ağır olup olmadığını araştırmaya gerek bulmamasına karşın, malvarlığına veya bunun dışındaki herhangi bir hukuki değere yönelik zarar bildiriminde ise, ancak önemli ise bunların tehdit suçunu oluşturacağını kabul etmiştir. Tehdide konu zararın bu nitelikte olup olmadığını hakim, somut olayın özelliklerini dikkate alarak tespit edecektir<sup>212</sup>. Örneğin “sanığın...müştekiye karşı “evini, barkını yakacağım” şeklinde sarf ettiği sözleri”<sup>213</sup>, “sanığın katılan Sevda Kayhan'a "bir hafta size süre, ya ayrılırız ya da dükkanda fareler yanar, aklınızı başınıza alın" biçimindeki sözleri”<sup>214</sup>, “sanığın müşteriler ile tartıştıktan sonra elinde benzin bidonu ile olay yerine gelerek kayınpederi olan müşteki Mehmet Özdemir’in evini yakacağını söyleyerek tehdit (etmesi)”<sup>215</sup>, “sanığın mağduru hukuksal uyuşmazlık nedeniyle (dükkanının anahtarını ver, yoksa...benzinliğini yakarım) diyerek tehdit...”<sup>216</sup> etmesi, “sanığın cep telefonu ile mağdura yolladığı mesajdaki (Alattin başına bela aramasın, bu talep ettiği paranın on katı, onun başına açacağım felaketi telafi etmez, beni buna zorlamasın) sözleri...”<sup>217</sup> malvarlığına yönelik zarar bildirimini olarak nitelendirilmiştir.

### eee. Sair Kötülük Bildirimi

Kanun koyucu 5237 sayılı TCK 106. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde hayata, vücut veya cinsel dokunulmazlığa ya da malvarlığına yönelik tehditler dışındaki hukuki değerlere yönelik saldırı bildirimlerini “sair bir kötülük” olarak adlandırarak cezalandırılacağını hükme bağlamıştır. Burada tehdidin her halde bir “hak” veya hukuken himaye gören menfaate yönelik olması gerekir. Gerçekleştirileceği bildirilen kötülüğün, mutlaka suç teşkil etmesi gerekmez. Sair bir kötülükte, tehdidin konusu açık ve net değildir. Fail, vereceği zararın ne olduğunu, nasıl bir ağırlıkta olacağını bildirmemiş, sözlerinden ya da hareketlerinden genel bir kötülük

<sup>212</sup> Üzülmüş, s. 86; Tezcan/Erdem/Önok, s. 329; Sözüer, s. 136.

<sup>213</sup> Y.2.CD., 22.01.2004, 22332/1268 (Erol, s. 551)

<sup>214</sup> Y.4.CD., 11.10.2006, 2006/3926 E.- 2006/15139 K. (Kazancı)

<sup>215</sup> Y.2.CD., 05.05.2004, 2215/8612 (Erol, s. 552)

<sup>216</sup> Y.4.CD., 1.5.2006, 2004/14411 E.- 2006/10162 K. (Meran, s. 562)

<sup>217</sup> Y.4.CD., 14.06.2006, 8156/12481 (Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 205)

ve zarar düşünülebiliyorsa o halde sair bir kötülük bildirimini söz konusu olabilecektir. Kişi özgürlüğü, şeref ve onur, özel yaşam gibi herhangi bir hukuki değere yönelik tehditler, başkaca suç tiplerini oluşturmamak kaydıyla “sair bir kötülük” ibaresi kapsamında değerlendirilecektir <sup>218</sup>. Örneğin “ben ona sararım, ona gösteririm”<sup>219</sup> sözleri, “benimle uğraşma sonun kötüye gider”<sup>220</sup> sözü, “senin ifadeni alacağım” sözü<sup>221</sup>, “bunu sizin yanınıza koymayacağım, bırakmayacağım”<sup>222</sup> sözleri, “seninle hesaplaşacağız, daha işimiz bitmedi”<sup>223</sup> sözleri, “sanığın hırsızlık suçundan yargılandığı duruşma salonundan çıkarken, anılan suçun mağduru olan katılana başını sallayıp "görüşürüz" demekten ibaret olan eylemi”<sup>224</sup>, “sanığın yakınana yönelttiği kabul edilen "şikayetinden vazgeç yoksa benim köyümden çıkacak her yangından seni sorumlu tutarım" biçimindeki sözleri”<sup>225</sup>, “müştekiye satmış olduğu un ve yağ bedeli olan iki milyar lirayı tahsil edemediği gerekçesiyle bu alacağını tahsil etmek amacıyla müşterinin işyerinin kapısına (senin için iyi olmaz, senin için iyi olmayacak, bana bayramı zehir ettin ama yanına kalmayacak” şeklindeki tehdit içeren yazı (asmaşı)”<sup>226</sup> “ona soracağım, onu sürdüreceğim, başına neler getireceğim”<sup>227</sup>, “seninle uğraşırım, rahat bırakmam”<sup>228</sup> gibi sözler sair bir kötülük kapsamında değerlendirilmiştir.

Öğretide, 106. maddede yer alan “sair bir kötülük edeceğinden bahisle” ifadesinin ne olduğu, hem madde metninden ve hem de madde gerekçesinden anlaşılamadığı ve bu gibi durumların belirsizlik taşıdığı, keyfi olarak ve kanun koyucunun amacına aykırı şekilde genişletebileceği hususları göz önüne alındığında,

<sup>218</sup> Üzülmöz, s. 86 vd; Erol, s. 549; Erem/Toroslu, s. 102; Tezcan/Erdem/Önok, s. 326 vd.

<sup>219</sup> Y.2.CD., 15.04.1987, 34534/3927 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>220</sup> Y.2.CD., 03.03.1987, 1339/1581 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>221</sup> Y.4.CD., 04.10.1983, 4223/4569 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>222</sup> Y.2.CD., 25.02.1992, 1587/2205 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>223</sup> Y.2.CD., 29.05.1991, 4308/5411 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>224</sup> Y.4.CD., 24.3.2008, 2008/227 E.- 2008/4114 K (Kazancı)

<sup>225</sup> Y.4.CD., 23.10.2007, 2006/2288 E.- 2007/8256 K. (Kazancı)

<sup>226</sup> Y.2.CD., 10.07.2006, 1821/13232 (Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 202)

<sup>227</sup> Y.2.CD., 06.10.1981, 6312/6582 (M. Muhtar Çağlayan, En Son Değişiklikleri ile Gerekçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara, s. 457)

<sup>228</sup> Y.2.CD., 28.05.1998, 2607/6974 (Kubilay Taşdemir/Ramazan Özkepir, Son Değişikliklerle İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2000, s. 429)

kanunilik prensibinin zedelenebileceği ifade edilmiştir<sup>229</sup>. Malvarlığı itibariyle önemli boyutta olmayan zararların gerçekleştirileceğinin bildirilmesi, sair bir kötülük kapsamında değerlendirilmeyecektir. Zira, kanun koyucu açıkça malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratmaktan söz ettiğine göre, bunun aksine bir durumun sair bir kötülük kapsamında değerlendirilmesi çelişki teşkil edecektir. Bu itibarla, malvarlığına yönelik hafif nitelikteki zarar bildirimleri hiçbir şekilde tehdit suçu kapsamında düşünülmemesi gerekir. Dolayısıyla bu nitelikte zararların uğratılacağıın bildirilmesi tehdit suçu oluşturmaz<sup>230</sup>.

Yargıtay, mağdurun bulunduğu eve doğru silahla ateş etmeyi ve korkutmak amacıyla silahla havaya ateş etmeyi sair kötülük kapsamında kabul etmektedir. Yargıtayın, bu doğrultudaki kararları şöyledir: “Sanığın mağdure ve ailesi fertlerine gözdağı vermek üzere evine doğru tabanca ile ateş ettiği, olayların gelişmesinden anlaşıldığına göre de bu kastının mağdura ulaşmasını istediği ve böylece (765 sayılı) TCY’nin 191. maddesinin son fıkrasında yer alan sair tehditlerin kapsamı içinde kalan bir suç işlediği toplanan delillerle anlaşılmıştır. Adi tehdit veya basit tehdit denen bu tür tehditlerde dahi geçerli olan esas unsur mağdurun güvenlik duygusunu, iç huzurunu bozan, ona endişeye düşüren bir eylem vasfı taşımasıdır. Tehdidin dolaylı da olsa mutlaka hedef alınan kişinin şahsına yönelmesi zorunlu değildir. Yakınlarına yönelen bu eylemin mağdura duyurulması ve onu endişeye düşürecek niteliğinde olması yeterlidir”<sup>231</sup>, “olay günü sanık Elvettin’in evinde kardeşi temyiz dışı sanık Hasan ile ortak murisleri olan babalarından intikal eden arazi konusunda aralarında yaşanan tartışma sırasında Hasan’ın bıçak çıkarması ve bu bıçağı almak isteyen sanığın eşi Şerife’nin elinden yaralanması üzerine sanığın evde bulunan av tüfeğini aldığı ve bu durumu gören Hasan’ın evin balkonundan atlayarak evden uzaklaşmaya başladığı sırada sanığın Hasan’ın korkutmak amacı ile havaya iki el ateş ettiğinin anlaşılması karşısında sanığın söz sarfetmeden korkutmaya yönelik eyleminin bu haliyle 765 sayılı TCK’nın 191/son maddesindeki sair tehdit suçunu oluşturacağı bu suç ile 5237 sayılı TCK’nın 106. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesinde öngörülen cezalardan hangisinin lehe

<sup>229</sup> Şen, s. 416.

<sup>230</sup> Üzülmöz, s. 86.

<sup>231</sup> YCGK, 17.12.1973, 1/271-822 (Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 236)

olduğu belirlenip lehe olan madde uyarınca ceza tayini gerekirken bu eylem yönünden değerlendirme yapılmadan kavgada silah boşaltmak suçunun kanunda suç olarak tanımlanmamış olduğu gerekçesi ile sanığın beraatine karar verilmesi...’’<sup>232</sup>, “hiçbir söz ve bildiride bulunmaksızın sadece müştekiye gözdağı vermek amacıyla evi önünde dinamit patlattırmaktan ibaret eylemin TCK’nun 191/son maddesine temas eden sair tehdit niteliğinde olduğu...’’<sup>233</sup> şeklindedir.

Yine Yargıtay, mağdura doğru silahla ateş etmenin, ateş edilen mesafeye göre yaralamaya teşebbüs ya da tehdit suçunu oluşturup oluşturmayacağının tartışılması gerektiği görüşündedir. Örneğin, “sanığın, hayvanlarını otlatmak için bağına sokan yakınana kızarak av tüfeği ile ayaklarına doğru iki el ateş etmekten ibaret eyleminin; a)Yaralamaya elverişli uzaklıktan ateş edilip edilmediği hususu araştırılıp, elverişli uzaklıktan ateş edilmiş ise yaralama b)Uzaktan ateş edilmiş ise tehdit suçunu oluşturacağı gözetilmeyerek kavgada korkutmak amacıyla silah boşaltma suçunun karşılığı bulunmadığından söz edilerek yasal ve yerinde olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi(ni)’’<sup>234</sup> “sanığın av tüfeğiyle etkili atış mesafesinden her iki müştekiye yönelik iki el ateş etmesi şeklinde gerçekleşen eylemi müessir fiile tam teşebbüs suçunu oluşturduğu halde, ayrıca aynı eylemden dolayı sair tehdit suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması(nı)’’<sup>235</sup>, yasaya aykırı bulmuştur. Yargıtayın bir başka kararı da şöyledir: “...olaydan bir süre önce dayısı olan sanık Ramazan’ın baldızına müşteki söz atmış, bu nedenle araları açılmıştır. Sanık olay günü yeni yapılmakta olan asfalt yol kenarındaki tarlasının taşlarını temizlerken, yol yapımını seyretmek üzere oraya gelen müştekiye 80 metre mesafeden 6 el tabanca ile ateş etmiştir. Bu oluşa göre sanığın hukuki durumunun tayini ve eyleminde TCK’nın 191/son fıkrasına uygun fiili tehdit

<sup>232</sup> Y.2.CD., 10.07.2006, 1824/13240 (**Parlar/Hatipoğlu**, Sulh Ceza Davaları, s. 114)

<sup>233</sup> Y.2.CD., 20.11.1986, 8115/8254 (**Savaş/Mollamahmutoğlu**, s. 2256)

<sup>234</sup> Y.4.CD., 17.3.2008, 2008/764 E.- 2008/3319 K. (**Kazancı**); “sanığın kayınvalidesi olan yakınan Sultan’ın evinin bahçesine gelerek, görüp duyabileceği şekilde eve doğru ateş ettiğinin anlaşılması karşısında, olay yerinde gerektiğinde keşifte yapılarak, yakınanın bulunduğu konuma göre kullanılan tüfekle yaralamaya yol açacak uzaklıktan ateş edilip edilmediği saptanarak sonucuna göre; 1-Sanığın yaralama kastıyla ateş ettiği kabul edildiği takdirde TCY.nın 456/4, 62, 457. maddelerinin, 2-Tehdit kastıyla hareket ettiği kabul edildiği takdirde ise, TCY.nın 191/2. maddesinin uygulanması gerekirken, yasal olmayan gerekçelerle beraat hükmü kurulması” Y.4.CD., 8.12.2003, 2003/70 E.- 2003/12258 K. (**Kazancı**)

<sup>235</sup> Y.2.CD., 03.05.2006, 10494/9036 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 209)



veya yaralamaya teşebbüs suçlarından birinin oluşup oluşmadığının tartışılması gereklidir”<sup>236</sup>.

## 2. Manevi Unsur

### a) Kusurluluk Şekli

Suçun objektif unsurları olan kanundaki tipe uygun, hukuka aykırı bir fiil failin sorumlu tutulması için yeterli olmayıp, bu unsurların yanı sıra sübjektif nitelikte bir unsur olan manevi unsur da gerekmektedir. Manevi unsur, işlenen fiil ile kişi arasındaki manevi bağı ifade etmektedir. Failin sorumlu tutulabilmesi için fiili ile psikik bağlantısının kurulması şarttır. Manevi unsur, kast ve taksir başlıkları altında incelenmektedir. TCK'nın 21. maddesinde kast, suçun kanuni tanımındaki maddi unsurlarını bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi şeklinde tanımlanmıştır. Kast, her suç açısından, o suç kalıbında tanımlanan ya da bilinen hareketle bu hareketin sonucunu bilmek ve karar verip irade etmek olduğuna göre, kastın kapsam ve içeriği o suç kalıbının incelemesinden anlaşılacak ve kuşkusuz suçtan suça farklılık arz edecektir. Bazı suç tiplerinde manevi unsur olarak kastla birlikte, failin belli bir amaç doğrultusunda veya belli bir saikle hareket etmesi aranmaktadır<sup>237</sup>. TCK'nın 22. maddesinde de taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyle gerçekleştirilmesi

<sup>236</sup> YCGK, 26.09.1978-2/212-266 (Yaşar, Hürriyet..., s. 236)

<sup>237</sup> Özgenç, s. 233 vd.; Hakeri, s. 154, 167; Faruk Erem, Adalet psikolojisi, 11. bası, Ankara 2003, s. 94; “Kast kavramı, günümüzde iyiden iyiye saydamlaşmış, güdü (saik), amaç (maksat) ve erek (gaye) kavramlarından ayrılmıştır. Güdü (saik), faille suç işleme kararını verdiren etkidir, iradenin oluşumu aşamasını ilgilendirir ve kimileyin yasal tanımın ve sonucun ötesinde bir çıkara yönelen erikle birleşebilir. Amaç, failin suçu işlerken gerçekleştirmek istediği ve hukuksal anlamda tipe uygun olan sonuçtur. Güdü, aynı suçta bile, olaydan olaya ve kişiden kişiye değişebilmektedir; o yüzden suç kalıbında önceden belirlenmesi olanaksızdır...Bu kavramları açıklayabilmek için Ranieri şu örneği vermektedir:...Öç almanın toplumda saygınlık nedeni sayıldığı bir ortamda, fail öç alma güdüsüyle adam öldürmeyi amaçlar ve toplumsal saygınlığını kazanmak ereğini taşır. Apandisit ameliyatı için oğlunu hastaneye arabasıyla yetiştirmek isterken, kırmızı ışıkta durmayıp geçmekte olan yayayı öldürme pahasına çiğneyen baba, baba sevgisi güdüsüyle, oğlunu kurtarma ereğiyle ve ani kastla adam öldürmüştür.Bu örneklerde, güdü, amaç ve ereğin kast kavramının varlığını etkilemediği, failin adam öldürme kastıyla davrandığı açıktır”, Selçuk, “İzrar ve...”, s. 217 vd.

olarak tarif edilmiştir. Suçlar, kural olarak kasten, istisnaen taksirle işlenir. Taksir, kanunun açıkça belirttiği hallerde söz konusu olur<sup>238</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçunun manevi unsuru kasttır. Zira, bu maddede açıkça bu suçun taksirli hali düzenlenmediğinden, tehdit suçunun ancak kasten işlenmesi hali cezalandırılır. Kast doğrudan doğruya ya da olası kast olabilir. Buna göre fail, başkasını haksız bir zarar ile tehdit ettiğini bilecek ve bunu isteyecektir. Mağduru, haksız yere korkutma ve endişeye sevk etme bilinç ve iradesi, tehdit suçunda manevi unsur olan kastı ifade etmektedir. Failin bu kararını gerçekleştirmek amacı taşıyıp taşıyamaması önemli değildir. Failin taşıdığı amaç ve saik bu suçun gerçekleşmesi bakımından önemli değildir; zira, failin mağdurun iç huzurunu bozmak yönündeki niyeti tehdit suçunun oluşması için yeterlidir. Tehdit suçu genel ve yardımcı bir hüküm olduğundan failin özel bir amaç ve saik ile suç işlemesi halinde, başka bir suç tipi oluşabilecektir. Örneğin fail zenginleşmek amacı ile tehditte bulunduğu yağma suçu söz konusu olur<sup>239</sup>.

Tehdit kasten işlenebilen bir fiil olmakla beraber, 765 sayılı TCK'nın uygulandığı dönemde öğretilerde bazı yazarlar ve Yargıtay, tehdit suçunda manevi unsurun varlığını, failde tasarlanmanın bulunmasına bağlı tutmuştu. Tehdit içeren söz ve davranışların öfke sırasında, kızgınlık anında, tehevüren söylenmesi suçun oluşmasına engeldi. Çünkü kavga ya da tartışma sırasında öfkeyle söylenen sözlerde tasarlanmanın bulunmadığı ileri sürülüyordu. Bu hallerde öfkeyle söylenen sözlerin korkutucu olmaya uygun ve yeterli olmadığı, ciddiye alınmayacakları ifade ediliyordu. Yargıtay da bazı kararlarında tehdit fiilinin tasarlayarak oluşması gerektiğini ve öfkeyle tehditte bulunulmasının suç oluşturmayacağını vurgulamıştı<sup>240</sup>. Yargıtay İkinci Ceza Dairesi

<sup>238</sup> Özgenç, s. 304.

<sup>239</sup> Üzülmöz, s. 108; Çınar, s. 83; Artuk/Gökçen /Yenidünya, s. 221; Selçuk, "İzrar ve...", s. 225; Yazıcıoğlu, s. 240 vd; Özbek, s. 684; Arslan/Azizağaoğlu, s. 483; Şen, s. 419.

<sup>240</sup> Bkz. Mustafa Güven, "Tehdit Suçunun Sübjektif Yapısı Üzerine Bir İnceleme", Adalet Dergisi, 1988, sy:6, s. 97 vd; Üzülmöz, s. 109; Çınar, s. 90; Artuk/Gökçen /Yenidünya, s. 221; Selçuk, "İzrar ve...", s. 226; Sami Selçuk, Karşıoylarım Hukukumuzda Tartışılan Hükümler ve İctihatlar , Ankara 2001, s. 204; "Sanığın mağdura hitaben ( ...sizi öldüreceğim ) diyerek tehdit suçunu işlediğinden bahisle TCK.nun 191/1. maddesine göre cezalandırılması talebi ile kamu davası açıldığı ve bu sözün sarfedildiği tanık tarafından da doğrulandığı cihetle, taraflar arasında önceden beri sürtüşme olduğu, olay günü de münakaşa ve kavga ettikleri, bu sırada sanığın sövme ile birlikte

kararlarında bunu genel olarak benimsemişti. Yargıtay Dördüncü Ceza Dairesi ise daha sonra bu görüşünü değiştirmiş, öfkeyle söylenen sözlerin de tehdit suçunu oluşturacağını kabul etmiştir<sup>241</sup>. Yargıtay Ceza Genel Kurulu 25.03.1991 gün ve 66-92 sayılı kararında ise özel bir değerlendirmede bulunmuştur<sup>242</sup>. Daireler arasındaki görüş farklılıkların giderilmesi için toplanan Yargıtay Birleştirme Büyük Genel Kurulu, Ceza Genel Kurulu'nun olaysal değerlendirmeye ağırlık veren yeni temayülü karşısında uygulamanın netleşmesini beklemenin yerinde olacağını belirterek içtihadı birleştirme yoluna gitmekte hukuki yarar bulmamıştı<sup>243</sup>. 765 sayılı TCK'da tehdit suçunun madde metninde, suçun unsurları arasında tasarlama yer almamasına rağmen, uygulamada suçun manevi unsurunda böyle bir şartın aranması kanunilik ilkesine açıkça aykırıydı<sup>244</sup>.

TCK'nın 106. maddesinin metninde ve gerekçesinde tehdit suçunun manevi unsuru bakımından tasarlama bahsedilmemiş, dolayısıyla suçun manevi unsurunda

---

tehdit içeren sözleri söylediği nazara alınarak, fiilin muhatabı üzerinde ciddi şekilde korku ve endişe yaratacak uygunluk ve yeterlilik içerip içermediği üzerinde de durulup TCK'nun 191. maddesinin 1. fıkrası içinde değerlendirilmesi gerekirken, feragattan ve fiilin sözkonusu maddenin son fıkrasına uyduğundan bahisle düşme kararı verilmesi" Y.2.CD., 18.2.1993, 1993/1352E.- 1993/2106K., "Sanığın tehdit taşıyan sözleri, taraflar arasında husule gelen kavga sırasında fevren sarfettiği anlaşıldığına göre olayda tehdit suçunun taammüt unsuru yoktur", "Dördüncü Ceza Dairesinin 25.9.1975 gün, 4715/4754 sayılı kararında "Sanığın tehdit taşıyan sözleri, taraflar arasında husule gelen kavga sırasında fevren sarfettiği anlaşıldığına göre olayda tehdit suçunun taammüt unsuru yoktur" denilmiştir" YCGK, 18.1.1993, 1991/5 E.- 1993/1 K. (**Kazancı**)

<sup>241</sup> "Dördüncü Ceza Dairesi'nin, 26.3.1991 gün, 1197/1920 sayılı kararında önceki görüşten dönülerek "Bir tehlike suçu olan tehdidin ciddi olup olmadığı hususu ise, tehlikeyi içeren sözlerin gerçekleşmesinin kaçınılmaz olup olmamasına göre değil, olduğu ortama ve tarafların bedensel ve ruhsal durumlarına göre tehdit edici sözlerin gerçekleşme olasılığı ve mağdurun iradesini etkileme derecesi ölçüleri içinde, önceden bir sayılması olanaksız etkenler gözetilerek, ilk mahkemece değerlendirilecek olgusal bir sorundur. İlk mahkeme, ağır olmayan tehditlere karşı da cezai yaptırım gerektiren TCK. koyucusunun bu konudaki duyarlılığını da gözeterek, tehdidin görünüşte ciddi olup olmadığı sorunu çözmek zorundadır. Öyleyse söylenen tehditlerin ciddi olup olamayacağı yolunda önceden ilke boyutunda ve üstelik bir olay içtihadı yaratmak olanaksızdır. Sanığa yükletilen zorlama suçunda da tehdit, hareket ve icra amacı olduğundan, yukarıdaki bağlamda düşünülme gerekirken tehdit cürmünün, hukuki ve maddi konuları, suç kastının zaman süreci içindeki oluşumu ve niteliği, suçun yapısına ilişkin yukarıda açıklanan nedenler gözetilmeden, tartışma ve kavga sırasında salt öfkeyle işlenen tehdidin suç olamayacağı nedenine dayanılarak yasal temelden yoksun gerekçe ile hüküm kurulması yasaya aykırı görülmüştür" denilmiştir (7.3.1991 gün, 670/1481 sayı; 13.3.1991 gün, 962/1628 sayı ve 26.3.1991 gün, 1149/1905 sayılı kararlar da aynı doğrultuda bulunmaktadır)" YCGK, 18.1.1993, 1991/5 E.- 1993/1 K. (**Kazancı**)

<sup>242</sup> "Tehdit, mağduru istenilen bir hareketi yapmaya veya yapmamaya zorlamak ve onu bu yönde korkutmak olduğuna göre hukuken değerlendirilebilmesi için belirtilen sonucu doğurmaya uygunluk, elverişlilik ve yeterlilik koşulları gerçekleşmelidir. Çünkü, söylenmesi için sebep olmayan ve yapılması mümkün bulunmayan kızgınlık anında sarfedilen gelişigüzel sözlerde tehdit kastı vardır denilemez" YCGK, 18.1.1993, 1991/5 E.- 1993/1 K. (**Kazancı**)

<sup>243</sup> YCGK, 18.1.1993, 1991/5 E.- 1993/1 K. (**Kazancı**); **Sedat Bakıcı**, "Tehdit Suçu ve Unsurları (II)", Ankara Barosu Dergisi, 1994, sy.4, s. 610.

<sup>244</sup> **Artuk/Gökçen /Yenidünya**, s. 223; **Yazıcıoğlu**, s. 243.

tasarlamanın olup olmadığı artık araştırılmayacaktır. Kanun koyucu tehdit suçuyla, kişinin ruh dünyasını, iç huzurunu korumayı amaçlamıştır. İster öfkeyle ister soğukkanlılıkla işlensin, bu değerleri ihlal eden her hareket tehdit suçu kapsamında değerlendirilecektir. Kavgada ve tartışmada tehdit içeren sözleri söyleyen kişi tahrik edilmiş ve bu tahrik haksız ise, cezası TCK'nın 29. maddesine göre indirilebilir. Fakat haksız tahrik şartları oluşmamışsa bu durum cezanın belirlenmesinde göz önünde bulundurulabilir<sup>245</sup>. Nitekim Yargıtay kararları da bu doğrultudadır<sup>246</sup>.

Uyarı niteliğindeki sözler suç teşkil etmemekle birlikte, fail ceza almamak için uyarı örtüsü altında tehdidi gerçekleştirebileceğinden, fiilin tehdit ya da uyarı için işlenip işlenmediği özenle belirlenmelidir<sup>247</sup>. Tehdidin ciddi boyutlara ulaşmasını, şakanın bile önleyemeyeceği ifade edilmiştir. Fakat şaka çok kısa sürmüş, fail şaka yaptığını hemen söyleyerek korkutucu etkiyi önlemişse suç teşkil etmeyebilecektir<sup>248</sup>.

<sup>245</sup> **Artuk/Gökçen /Yenidünya**, s. 223; **Erem/Toroslu**,s. 104 vd; **Özbek**, s. 685; **Selçuk**, Karşıoyolarım..., s. 213.

<sup>246</sup> “Tehdit suçunun manevi ögesi genel kasttan ibaret olup suçun yasal tanımındaki unsurlarının bilerek ve istenerek işlenmesini ifade eder. Olayda tasarlamanın varlığı aranmadığı gibi, saikin de önemi yoktur. Kavga ve tartışma sırasında haksız bir fiilin kendisinde husule getirdiği şiddetli öfke ve elem (gazabın) failin iradesini etkileyen bir etken olarak kusur yeteneğinde meydana getirdiği azalma nedeniyle koşulları varsa ancak yasal indirim nedeni olarak kabul edilebilir ise de, önceden ilke boyutunda kastı kaldıran ve suçun oluşumunu engelleyen bir husus olarak kabulü mümkün değildir. Sanığın yakınana yönelik "bu apartmanı sana dar edeceğim, sana burayı mezar edeceğim" sözlerinin, objektif olarak ciddi endişe ve korku yaratmaya elverişli nitelikte bulunduğu ve bu nedenle suçun oluştuğu gözetilmeden, tasarlama ögesinin bulunmadığı ve fevren söylendiğinden ciddi korku yaratmadığı biçimindeki yasal temelden yoksun gerekçe ile beraat kararı verilmesi", Y.4.CD., 6.2.2008, 2006/8921E.- 2008/1245K. (**Kazancı**), “Somut olayda sanığın katılanı "Bizde silah var, gerekirse insanı vururuz." biçimindeki sözlerle tehdit ettiğinin kabul edilmesi karşısında, öfkenin suç kastını kaldıramayacağı, tehdit suçunda, tasarlama ögesinin bulunmadığı, ayrıca tehditin objektif olarak korku yaratacak nitelikte bulunması nedenleriyle tehdit suçunun oluştuğu gözetilerek; 5237 Sayılı Yasanın 7/2, 5252 Sayılı Yasanın 9/3. madde ve fıkraları uyarınca 765 ve 5237 sayılı TCY.'larının ilgili hükümlerinin karşılaştırılıp sanık yararına olan yasa hükümleri saptanarak sonucuna göre hüküm kurulması zorunluluğuna uyulmaması” (Y.4.CD., 24.9.2007, 2006/3183 E.- 2007/7194 K.), “ruhsatsız olarak yaptığı inşaatıyla ilgili olarak alınan karar uyarınca yıkım maksadıyla gelen belediye görevlilerine yönelik olarak ve orada bulunmayan belediye başkanı hakkında "onu öldürecekim..." dediği oluştaya uygun olarak kabul edilmesi karşısında, 5237 sayılı TCY.'nın 7/2. ve 5252 sayılı Yasanın 9/3. madde ve fıkraları uyarınca 765 ve 5237 sayılı TCY.'larının ilgili hükümlerinin karşılaştırılması suretiyle lehe olanının belirlenip uygulanması yerine "sanığın sinirli yapısı ve olayın neden olduğu psikoloji içerisinde söylemiş olduğu bu sözde ciddilik ve korkutuculuk öğelerinin bulunmadığı" yolundaki yasaya aykırı gerekçelerle beraat hükmü kurulması...bozmayı gerektirmiş(tir)” Y.4.CD., 5.4.2006, 2004/6850 E.- 2006/9045 K. (**Kazancı**)

<sup>247</sup> **Yaşar**, “Hürriyet Aleyhinde...”, s. 214.

<sup>248</sup> **Selçuk**, “İzrar ve ...”, s. 230; **Yazıcıoğlu**, s. 243;“Sanığım arkadaşı olan müştekiye gönderdiği mektup içerisinde kahve kreması koyarak bunun şarbon virüsü olduğunu yazdığı, ancak mektup içinde bunun bir şaka olduğunu yazdığı gibi, telefonla da müştekiye böyle bir şaka yaptığını bildirmesi konusunda

TCK'nın 129/3 maddesinde “Hakaret suçunun karşılıklı olarak işlenmesi halinde, olayın mahiyetine göre, taraflardan her ikisi veya biri hakkında verilecek ceza üçte birine kadar indirilebileceği gibi, ceza vermekten de vazgeçilebilir” hükmüne yer verilmiştir. Buna benzer bir düzenleme tehdit suçunda bulunmadığından karşılıklı olarak birbirini tehdit eden kişilerin ikisi de tehdit suçu işlemiş olur<sup>249</sup>. Yargıtay bir kararında “tehdit eyleminin karşılıklı olarak gerçekleştiği ve taraflardan hangisinin olaya sebebiyet verdiği belirlenemediğinin kabulü karşısında sanık yararına haksız kışkırtma hükümlerinin uygulanması gerektiğini”<sup>250</sup> belirtmiştir

TCK'nın 30. maddesinde “*Fiilin icrası sırasında suçun kanuni tanımındaki maddi unsurları bilmeyen bir kimse, kasten hareket etmiş olmaz. Bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluk hali saklıdır. Bir suçun daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hallerinin gerçekleştiği hususunda hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır...*” hükmü yer almaktadır. Suçun kanuni tanımındaki maddi unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi, kast olarak tanımlanmaktadır. Bu sebeple, suçun maddi unsurlarına ilişkin bilgisizlik, eksik veya yanlış bilgi sahibi olunması halinde, kastın varlığından söz edilemez. Kastın varlığına engel olan hata, hem suçun basit şekline ilişkin unsurlar, hem de failin daha az veya fazla ceza ile cezalandırılmasını gerektiren nitelikli unsurlar yönünden söz konusu olabilir. Tehdit suçunun maddi unsurlarında hata halinde, işlenen fiil suç oluşturmayacaktır. Kastın yokluğu tehdit suçunun oluşmasına engeldir.<sup>251</sup>

## **b) Kusurluluğu Etkileyen Sebepler**

### **aa. Amirin Emrini Yerine Getirme**

TCK'nın 24. maddesine göre, *Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden*

---

sandığın tehdit kastı ile hareket etmediği ve atılı suçun oluşmadığı nazara alınmadan yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi” Y.2.CD., 29.03.2004, 26954 E.- 6378 K. (Parlar / Hatipoğlu, Sulh Ceza Davaları, s. 128)

<sup>249</sup> Özbek, s. 685.

<sup>250</sup> Y.4.CD., 8.5.2007, 2006/1424 E.- 2007/4325 K. (Kazancı)

<sup>251</sup> Özgenç, s. 416.

*emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur. Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin Kanun tarafından engellendiği hallerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur. 1982 Anayasasının “Kanunsuz Emir” başlıklı 137. maddesi, “Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz. Askerî hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır” şeklinde düzenlenmiştir. Hiyerarşik yapı içinde amirin verdiği emrin hukuka uygun olması halinde, bu emrin yerine getirilmesinin de hukuka uygun olduğu kabul edilir. Verilen emir hukuka aykırı olması durumunda ise, kamu görevlileri bunu emri verene bildirir. Amirin emrinde ısrar etmesi ve bu emrini yazı ile tekrarlaması halinde, emir yerine getirilir. Bu halde emri yerine getirenin değil, emri verenin sorumluluğu söz konusu olur. 5237 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun m. 223/3 gereği yüklenen suç hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi suretiyle işlendiği takdirde, emri yerine getiren hakkında “kusurunun bulunmaması dolayısıyla ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir”. Verilen emrin, hukuka aykırı olmasının yanı sıra ayrıca suç teşkil ettiği takdirde bu emrin hiçbir şekilde yerine getirilmemesi gerekir. Suç teşkil eden emir yerine getirilirse, bu halde emri veren ve emri yerine kişinin sorumluluğundan söz edilir. Emrin hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hallerde ise, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olacaktır. Buna paralel olarak, Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu 2. maddede “...Yetkili âmir tarafından verilecek sözlü emirler derhal yerine getirilir. Bu emirlerin yazılı olarak verilmesi istenilemez. Bu hallerde emrin yerine getirilmesinden doğabilecek sorumluluk emri verene aittir” hükmü, yine 211 sayılı Türk Silah Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu 14. maddede de “Ast; âmir ve üstüne umumi âdap ve askerî usullere uygun tam bir hürmet göstermeye, âmirlerine mutlak surette itaate ve kanun ve nizamalarda gösterilen hallerde de üstlerine mutlak itaate mecburdur. Ast, muayyen olan vazifeleri, aldığı emri vaktinde yapar ve değiştiremez, haddini aşamaz. İcradan doğacak mesuliyetler emri verene aittir. İtaat hissini tehdit*

*eden her türlü tezahürler, sözler, yazılar ve fiil ve hareketler cezai müeyyidelerle men olunur*” hükmü yer almaktadır. Ancak bu halde dahi, suç teşkil eden emirlerin yerine getirilmemesi gerekir. Çünkü, Türk Silah Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu 16. madde “*Amir; maiyetine hizmetle münasebeti olmıyan emir veremez*” şeklinde ve Askeri Ceza Kanunu 41. maddesinin ikinci fıkrası da “*Hizmete mütaallik hususlarda verilen emir bir suç teşkil ederse bu suçun işlenmesinden emir veren mesuldur*” şeklinde düzenlenmiştir<sup>252</sup>.

Tehdit suçu kapsamına giren emirlerin yerine getirilmemesi gerekir. Aksi takdirde bu emri yerine getiren kişi tehdit suçunun faili olarak, tehdit içerikli emri veren amir ise TCK’nın 37 ve devamı maddelerindeki iştirak hükümleri dikkate alınarak sorumlu tutulacaktır<sup>253</sup>.

#### **bb. Zorunluluk Hali**

5237 sayılı Kanununun madde 25/2’ e göre, *gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez*. Zorunluluk halinde, kişinin, kendisinin veya başkasının sahip bulunduğu bir hakka yönelik bir tehlikeyi gidermek amacıyla gerçekleştirdiği davranış nedeniyle ceza sorumluluğu yoktur. 5237 sayılı CMK m. 223/3’te belirtildiği üzere yüklenen suç zorunluluk halinde işlendiği takdirde sanık hakkında “*kusurunun bulunmaması dolayısıyla ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir*”. Zorunluluk halinde, hukuka uygunluk nedenlerinden olan meşru savunmadan farklı olarak bir saldırının değil, tehlikenin varlığından söz edilir. Zorunluluk halinin kabulü için, ağır ve muhakkak bir tehlikenin olması, tehlikenin bir hakka yönelmiş olması, kişinin tehlikeye bilerek sebebiyet vermemiş olması ve tehlikeye karşı koyma yükümlülüğünün bulunmaması, tehlikeden suç olan bir harekete başvurmadan kurtulma imkanının olmaması ve tehlikenin ağırlığı ile korunmak istenen

<sup>252</sup> Özgenç, s. 334-362; Hakeri, s. 188-189.

<sup>253</sup> Üzülmüş, s. 119.

değer ve tehlikeyi uzaklaştırmak için kullanılan vasıta arasında orantı bulunması gerekir<sup>254</sup>.

Haksız bir saldırı gerçekleştirileceğinin bildirimi, gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ağır ve muhakkak bir tehlikeden kendisini veya başkasını kurtarmak amacıyla yapıldığı takdirde faile TCK m. 25/2 gereği bu eyleminden dolayı ceza verilmeyecektir. Örneğin, düşmanından kurtulmak için arabasını hızlı süren kişinin, yolda önüne çıkan kişilere “kenara çekilin, yoksa sizi öldürürüm” demesi halinde, durum böyledir.

### cc. Cebir ve Tehdit

5237 sayılı TCK'nın 28. maddesine göre, “*Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez. Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır*”. Buna göre, cebir veya tehdit etkisinde kalarak suç teşkil eden bir eylemin işlenmesi halinde, bu eylemi işleyen kişiye ceza verilmez. Ancak cebir kullanan veya tehdit eden kişinin, bu cebir veya tehdit etkisinde bir başkasının işlediği suç nedeniyle TCK m. 37/2 gereği dolaylı fail olarak sorumluluğu söz konusu olacaktır. Cebir, bir kimsenin maddeten zorlanarak, bir suçu işlemek zorunda bırakılması olarak tanımlanır. Cebir halinde kişi halen hissedebileceği bir tecavüzle, kötülükle karşı karşıya bulunmaktadır. Tehdit ile, kişinin iradesine etkide bulunarak gelecekte belli bir şekilde hareket etmesi amaçlanmaktadır. Tehdit halinde kişi, tehdit konusu saldırının ileride gerçekleşeceği beyanıyla korkutulmuş, belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır. Tehdide maruz kalan kişinin işlediği fiil şayet bir haksızlık teşkil ediyorsa, gerçekleştirilen bu haksızlık nedeniyle kişinin kusurunun varlığından söz edilemez. Korkunun oluşturduğu mecburiyet dolayısıyla, kişi mazur, kusursuz kabul edilmesi gerekir. Cebir halinde uygulanan kuvvet ve tehdit halinde gerçekleştirilebileceği beyan edilen tecavüzün oluşturduğu korku, cebir veya tehdide maruz kalan kişiyi kendisinden talep edilen haksız bir davranışı icra etmeye, belli bir

<sup>254</sup> Özgenç, s. 364-378; Hakeri, s. 193 vd.



tecavüze katlanmaya mecbur edecek boyutta olması gerekir. İcrai veya ihmali davranış açısından kişinin irade özgürlüğünün, cebir veya tehdit ile bertaraf edilmiş olması gerekir<sup>255</sup>.

Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit nedeniyle, tehdit suçunu işleyen kimseye ceza verilmeyecek, bu hallerde cebir ve şiddet, korkutma veya tehdidi kullanan kişi dolaylı fail olarak sorumlu tutulacaktır<sup>256</sup>.

#### **dd. Haksız Tahrik**

5237 sayılı TCK'nın 29. maddesi, "*Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine onsekiz yıldan yirmidört yıla ve müebbet hapis cezası yerine oniki yıldan onsekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir*" şeklinde hükme bağlanmıştır.

Ceza kanunumuzda haksız tahrik, ceza sorumluluğunu azaltan bir neden olarak kabul edilmiştir. Haksız tahrik, kişinin haksız bir fiilin kendisinde meydana getirdiği hiddetin etkisi altında bir suç işlemesi halinde kusur yeteneğindeki azalmayı ifade etmektedir. Bu halde, haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddetin etkisi altındaki kişinin suç işlemekten kendisini alıkoyma yeteneği, önemli derecede azalmıştır<sup>257</sup>.

Tehdit suçunun, haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında işlenmesi halinde, haksız tahrik hükümleri gereğince faile verilecek cezada indirim yapılacaktır. Yargıtay da bir kararında "Tehdit suçunun manevi ögesi genel kasttan ibaret olup suçun yasal tanımındaki unsurlarının bilerek ve istenerek işlenmesini ifade eder. Olayda tasarlamanın varlığı aranmadığı gibi, saikin de önemi yoktur. Kavga

<sup>255</sup> Özgenç, s. 405-407; Hakeri, s. 204-205; Dönmezer/Erman, C.II, s. 311-312; Sözüer, s. 131-132; Gülşen, Ceza Hukukunda..., s. 140 vd, 159 vd.

<sup>256</sup> Gülşen, Ceza Hukukunda..., s. 150-151, 174; Üzülmöz, s. 122.

<sup>257</sup> Özgenç, s. 407-409.

ve tartışma sırasında haksız bir fiilin kendisinde husule getirdiği şiddetli öfke ve elemin (gazabın) failin iradesini etkileyen bir etken olarak kusur yeteneğinde meydana getirdiği azalma nedeniyle koşulları varsa ancak yasal indirim nedeni olarak kabul edilebilir ise de, önceden ilke boyutunda kastı kaldıran ve suçun oluşumunu engelleyen bir husus olarak kabulü mümkün değildir. Sanığın yakınana yönelik "bu apartmanı sana dar edeceğim, sana burayı mezar edeceğim" sözlerinin, objektif olarak ciddi endişe ve korku yaratmaya elverişli nitelikte bulunduğu ve bu nedenle suçun oluştuğu gözetilmeden, tasarlama ögesinin bulunmadığı ve fevren söylendiğinden ciddi korku yaratmadığı biçimindeki yasal temelden yoksun gerekçe ile beraat kararı verilmesi(ni)<sup>258</sup> uygun bulmamış, haksız tahrik halinde tehdit suçunu işleyen failin cezasında indirim yapılması gerektiğini belirtmiştir. Yargıtay bir başka kararında ise "sanığın baba evine dönen eşi yakınan Rabia Yakın'ın çocuğu götürmesini engellemesi üzerine ona söylediği "üzerime gelmeyin çocukla birlikte camdan aşağıya atlarım" ve kayın pederi yakınan İsmail Karaaslan'a "ölümün benim elimden olacak" sözleriyle tehdit etmesi karşısında, tehdit suçunun oluştuğu kabul edildiği takdirde, haksız tahrik hükümlerinin"<sup>259</sup> uygulanıp uygulanmayacağı tartışılması gerektiğine karar vermiştir.

### ee. Hata

TCK'nın "hata" başlıklı 30. maddesi; "*Fiilin icrası sırasında suçun kanuni tanımındaki maddi unsurları bilmeyen bir kimse, kasten hareket etmiş olmaz. Bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluk hali saklıdır. Bir suçun daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hallerinin gerçekleştiği hususunda hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır. Ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenlere ait koşulların gerçekleştiği hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır*" şeklinde düzenlenmiştir. Suçun kanuni tanımındaki maddi unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi, kast olarak tanımlanmaktadır. Bu sebeple, suçun maddi unsurlarına ilişkin bilgisizlik, eksik veya yanlış bilgi sahibi olunması halinde, kastın varlığından söz edilemez. Kastın varlığına engel olan hata, hem suçun basit şekline

<sup>258</sup> Y.4.CD., 6.2.2008, 2006/8921E.- 2008/1245K. (Kazancı)

<sup>259</sup> Y.4.CD., 9.5.2006, 2004/15626 E.- 2006/10647 K. (Kazancı)

ilişkin unsurlar, hem de failin daha az veya fazla ceza ile cezalandırılmasını gerektiren nitelikli unsurlar yönünden söz konusu olabilir. İşlediği fiil açısından bir hukuka uygunluk nedeninin maddi şartları esasen gerçekleşmediği halde, bu şartların gerçekleştiğini zannederek hareket eden kişinin işlediği suç bakımından kasten hareket ettiği söylenemez. Kişi, kusurluluğu ortadan kaldıran veya azaltan bir nedenin maddi şartlarında hataya düşmesi halinde de bu hatasından faydalanır. Bu hallerde hatanın kişi açısından kaçınılmaz olması gerekir. Yine, işlenen fiilin hukuken kabul görmez bir davranış oluşturduğu hususundaki hatanın kaçınılmaz olması halinde kişinin kusurlu olmadığı kabul edilmelidir<sup>260</sup>.

Tehdit suçunun maddi unsurlarında hata halinde, işlenen fiil suç oluşturmayacaktır. Kastın yokluğu tehdit suçunun oluşmasına engeldir. Örneğin gece karanlığında sokakta yürüyen bir kişiyi daha önce hırsızlık yaparken gördüğü komşusu zannederek “bir daha böyle bir şey yaptığını duymamayım, yoksa hırsızlık yaptığımı polise bildireceğim” diyen bir kimsenin eylemi mağdurun kimliğinde yanılma nedeniyle tehdit suçu oluşturmayacaktır. Kişi, tehdit suçunun daha fazla ceza gerektiren nitelikli hallerinde hataya düşmesi halinde, ceza tehdit suçunun basit şekli dikkate alınarak belirlenecektir. Bir başka ifadeyle faile nitelikli halden dolayı ceza verilmeyecektir. Fail, vereceği zararın hukuka aykırı olduğunu bilmiyor veya hukuka uygun olduğuna inanıyorsa bu hatasından yararlanır. Bu halde başkasına haksız bir şekilde zarar verme kastının varlığından söz edilemez<sup>261</sup>.

### 3. Hukuka Aykırılık Unsuru

#### a) Genel Olarak

Bir fiil, hukuka aykırı olmadıkça, suç teşkil etmez. Hukuka aykırılık, işlenen ve kanundaki tanıma uygun olan fiile, hukuk düzenince izin verilmediği ve bu fiilin sadece ceza hukuku ile değil, bütün hukuk sistemi ile çelişki ve çatışma içerisinde olmasını

<sup>260</sup> Özgenç, s. 416; Hakeri, s. 225 vd.; Sedat Bakıcı, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri, Ankara 2008, s. 671 vd.

<sup>261</sup> Soyaslan, s. 213.

ifade etmektedir. Bir başka ifadeyle bir davranışın hukuka aykırı olup olmadığının değerlendirilmesi yalnız ceza kanunları ile sınırlandırılmayacaktır. Sözgelimi, bir davranış borçlar hukuku bakımından hukuka uygun ise ceza hukuk açısından da aynı şekilde hukuka uygundur. Ya da borçlar hukuku bakımından hukuka aykırı bir davranış ceza hukuku bakımından da hukuka aykırıdır. Kısacası, bir davranış ya hukuka uygundur ya da aykırıdır. Bir fiilin kanunda yer alan suç tiplerinden birine uygun olması, onun aynı zamanda hukuka aykırı olduğu konusunda bir karine teşkil etmektedir. Suç tipine uygun olan bir fiilin hukuka aykırılık karinesi, işlenen fiille ilgili olarak bir hukuka uygunluk sebebinin varlığı halinde çürütülmüş olacaktır<sup>262</sup>.

Tehdit suçunun oluşması için, failin gerçekleştireceğini bildirdiği saldırının kanunda açıkça yer verilmemesine rağmen haksız olması gerekir. 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde yer alan “saldırı gerçekleştireceği”, “zarara uğratacağı” ve “kötülük edeceği” ibareleri mağdura yapılan bildirim haksızlığını ifade etmektedir. 765 sayılı TCK'nın 191. maddesinin 1. fıkrasında, 5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçunun aksine uğratılacağı bildirilen zararın haksız olması gerektiği açıkça yer almıştır<sup>263</sup>. Uğratılacağı bildirilen haksız zararın mutlaka ceza kanunlarında suç olarak düzenlenmesi gerekmez. Zira suç teşkil etmeyecek olan zararların dahi mağdurun huzurunu bozacak bir tehdidin konusu olması mümkündür<sup>264</sup>. Tehdit suçundaki tipe uygun bir fiil, TCK'da yer alan kanunun hükmünü yerine getirme (m.24/1), meşru savunma (m.26/2), hakkın kullanımı (m.26/1) ve ilgilinin rızası (m.26/2) gibi hukuka uygunluk sebeplerinden biri bağlamında işlendiği takdirde artık bu fiil hukuka aykırı olmayacaktır<sup>265</sup>.

Failin mağdurdan istediği davranış hukuka uygun olmakla beraber gerçekleştireceğini bildirdiği şey hukuka aykırı ise tehdit suçu oluşacaktır. Örneğin komşusuna “bir daha arazimden geçme yoksa öldürürüm” diyen kimse ya da “borcunu

<sup>262</sup> İçel/Sokullu-Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 92 vd.; Dönmezer Sulhi /Erman Sahir, C.II; s. 1 vd.; Hakeri, s. 233-234; Özgenç, s. 236 vd.; Üzülmöz, s. 115.

<sup>263</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 220; Tezcan/Erdem/Önok, s. 329; Güven, “Tehdit Suçunun Objektif...”, s. 69.

<sup>264</sup> Erem/Toroslu, s. 103.

<sup>265</sup> Üzülmöz, s. 115.

öde yoksa seni döverim” diyen kişi suç işlemiş olacaktır. Sebebi ne kadar haklı olursa olsun, fail haksız bir zarar vereceğini bildirmekle tehdit suçu işlemiştir<sup>266</sup>.

## b) Hukuka Uygunluk Sebepleri

### aa. Kanun Hükmünü Yerine Getirme

5237 sayılı TCK’nın 24/1 maddesine göre; “*Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez*”. Burada yer alan “kanun” ifadesinden pozitif hukuk metinleri olan yazılı hukuk kuralları şeklinde anlamak gerekir. Bu sebeple yerine getirilen hüküm, mutlaka ceza kanunlarında bulunması şart değildir, kanun niteliğinde olmayan diğer metinlerde de yer alabilir. Buna göre, özel hukukta yer alan kanunların yanı sıra, tüzükler ve yönetmeliklerde bulunan hükümler de bu kapsamda ele alınabilir. Örneğin suç işledikten sonra kaçan bir kimseyi teslim olmasını sağlamak için havaya ateş ederek “dur yoksa silahla vururum” sözü ile tehdit eden bir polisin davranışı bu madde kapsamında değerlendirilecektir. Çünkü Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu’nda polise bunun gibi hallerde silahını kullanması için görev ve yetki verilmiştir<sup>267</sup>.

Yargıtay “olay günü müştekiye ait ot yığınlarının yanmakta olduğunu görmesi üzerine köylülere haber verip yangının söndürülmesini sağlamaya yönelik olarak kendisinin korucu olması dolayısıyla ruhsatlı olarak taşımakta olduğu silahla havaya

<sup>266</sup> Özbek, s. 683; Erem, Hususi Hükümler, s. 210; Güven; “Tehdit Suçunun Objektif...”, s. 69.

<sup>267</sup> İçel/Sokullu-Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 118.; Hakeri, s. 239; Özgenç, s. 335 vd.; PYSK m. 16’ya göre; “...Polis, kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun meşru savunmaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunur.

Polis;

a) Meşru savunma hakkının kullanılması kapsamında,

b) Bedeni kuvvet ve maddi güç kullanarak etkisiz hale getiremediği direniş karşısında, bu direnişi kırmak amacıyla ve kırarak ölçüde,

c) Hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme kararı veya yakalama emri verilmiş olan kişilerin ya da suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde, silah kullanmaya yetkilidir.

Polis, yedinci fıkranın (c) bendi kapsamında silah kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde “dur” çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde, önce uyarı amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kaçmakta ısrar etmesi dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması halinde ise kişinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silahla ateş edilebilir.

Polis, direnişi kırmak ya da yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken, kendisine karşı silahla saldırıya teşebbüs edilmesi halinde, silahla saldırıya teşebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçüde duraksamadan silahla ateş edebilir”.

ateş ettiğini savunan sanığın, bu savunmasının aksine kanıt bulunmaması ve oluşa uygun savunma karşısında eyleminin suç teşkil etmeyeceği ve bu halde davaya konu silahın sanığa iadesinin gerekeceği gözetilmeden yazılı şekilde ilgili askeri birliğine teslimine karar verilmesi (ni)<sup>268</sup> yasaya aykırı bulmuştur.

### bb. Meşru Savunma

5237 sayılı TCK'nın 25/1 maddesinde; *“Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.”* hükmü yer almaktadır. Meşru savunma halinde, haksız bir saldırıya maruz kalan kişi, bu tecavüzü uzaklaştırmak amacıyla hareket etmektedir.<sup>269</sup> Örneğin üzerine doğru gelen kişinin saldırmasından korkarak gelmemesinin temini için havaya bir el silah atan kişi ile yapılan silahlı saldırıyı önlemek için silah çekip *“yaklaşma öldürürüm”* diyen kimsenin davranışı tehdit suçunu oluşturmayacaktır. Zira bunlar haksız bir saldırıyı uzaklaştırmak amacıyla işlenmiştir<sup>270</sup>.

Yargıtay *“taksirle ölüme neden olma suçunu işledikten sonra olay yerinden kaçan sanığın peşine düşerek aracının önünü kesip camlarını sopalarla kıran şahıslara karşı kendisini kurtarmak amacıyla silah çekme eyleminde sanığın tehdit kastının bulunmadığı gözetilmeyerek yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi(ni)”*<sup>271</sup> kanuna aykırı bulmuş, eylemin meşru savunma olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yargıtay bir başka kararında da *“sanığın, aracını parkettiği yerde, otopark görevlisi olduğunu belirten kişiyle ücret konusunda tartışıp birden fazla kişinin saldırısına maruz kalıp 5 gün iş ve gücünden kalacak şekilde yaralandığı olayda, saldırının devam etmesi ve başka türlü kurtulması imkanı kalmaması nedeniyle ruhsatlı*

<sup>268</sup> Y.8.CD., 15.02.2006, 14294/946 (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 210)

<sup>269</sup> **Özgenç**, s. 365.

<sup>270</sup> **Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 213 vd.; YCGK., 3.12.1956, 1-57 (**Sözüer**, s. 136)

<sup>271</sup> Y.9.CD., 2.5.2007, 3423/3706 (<http://www.adalet.org/forum2/tck/kgoster.php?idyx=340&madde=106&yazanno=4189&a1=y&gelenno=&gelenx=&resimkont=&b1=&kavram=Tehdit> (07.08.2009)

silahı ile korkutmak için bir el ateş etmesi şeklindeki eylemin(in)”<sup>272</sup> TCK’nın 25. maddesi kapsamına girdiğini kabul etmiştir.

### cc. Hakkın Kullanılması ve İlgilinin Rızası

5237 sayılı TCK’nın 26. maddesi; “*Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez. Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez*” şeklinde düzenlenmiştir.

Hukuka uygunluk nedeni olarak hakkın kullanılmasından söz edebilmek için, öncelikle, kişiye hukuken tanınmış bir sübjektif hak olmalıdır. Hak, kanunların yanı sıra, tüzük, yönetmelik ve genelge gibi düzenlemelere de dayanabilir. Rızanın açıklanmasının bir hukuka uygunluk sebebi olabilmesi için, rızanın ilişkin bulunduğu konu üzerinde ve hukuken tanınan sınırlar çerçevesinde bir tasarrufta bulunulmalıdır. Rıza açıklamasında bulunan kişinin temyiz kudretine sahip olması gerekir. Sözelimi akıl hastalığı, yaş küçüklüğü (oniki yaşından küçükler), sağır-dilsizlik veya geçici bir sebepten ötürü temyiz kudretine sahip olmayanlar rıza açıklamasına ehil değildir. Tehdit içerikli sözlerin bu maddede belirtilen şekilde bildirilmesi halinde suç oluşmayacaktır<sup>273</sup>. İşlenen bir suçun ihbar edileceğinin söylenmesi, alacağını tahsil edebilmek için mahkemeye ya da icra yoluna başvuracağını bildirilmesi bu madde kapsamına girer. Bu bildirimler her ne kadar kişi üzerinde huzursuzluk oluştursa bile, haksız olmadığı için tehdit suçu teşkil etmeyecektir<sup>274</sup>.

<sup>272</sup> Y.2.CD., 14.12.2005, 2004/17156 E.- 2005/29224 K. (Meşe Yazılım İçtihat ve Mevzuat Bankası)

<sup>273</sup> İçel/Sokullu-Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 167; Hakeri, s. 263 vd.; Özgenç, s. 381 vd.

<sup>274</sup> Sözüer, s. 136; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 220; Tezcan/Erdem/Önok, s. 328

## II. BÖLÜM

### TEHDİT SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ, ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ, MUHAKEMESİ VE YAPTIRIMI

#### I. SUÇUN NİTELİKLİ HALLERİ

##### A) CEZAYI HAFİFLETEN NİTELİKLİ HAL

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde, mağdurun malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağı veya sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehdit edilmesi, suçun basit şekline göre daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak hükme bağlanmıştır. Bu nitelikli halde, suçun soruşturulması ve kovuşturulması mağdurun şikayetine tabidir. Buna karşılık suçun basit şekli re'sen soruşturulur ve kovuşturulur. Suçun basit şeklinde verilecek ceza altı aydan iki yıla kadar hapis iken, daha az cezayı gerektiren bu halde ise altı aya kadar hapis veya adli para cezası olarak belirlenmiştir<sup>275</sup>.

Gerçekleştirileceği bildirilen malvarlığına yönelik zararların büyük olması halinde tehdit suçu oluşacaktır. Hakim somut olayın tüm özellikleri dikkate alarak zararın büyük olup olmadığını tespit edecektir<sup>276</sup>. Daha önce de belirtildiği üzere sair bir kötülükte, tehdidin konusu açık ve net değildir. Fail, vereceği zararın ne olduğunu, nasıl bir ağırlıkta olacağını bildirmemiş, sözlerinden ya da hareketlerinden genel bir kötülük ve zarar düşünülebilirse o halde sair bir kötülük bildirim söz konusu olabilecektir. Kişi özgürlüğü, şeref ve onur, özel yaşam gibi herhangi bir hukuki değere yönelik tehditler, başkaca suç tiplerini oluşturmamak kaydıyla "sair bir kötülük" ibaresi kapsamında değerlendirilecektir<sup>277</sup>. Örneğin "ben ona sararım, ona gösteririm"<sup>278</sup>

<sup>275</sup> Özbek, s. 680-681; Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 191; Bunun için bkz yukarıda I.Bölüm/II/H/1/b/ff/ddd ve eee.

<sup>276</sup> Tezcan/Erdem/Önok, s. 329.

<sup>277</sup> Üzülmöz, s. 86 vd; Erol, s. 549; Erem/Toroslu, s. 102; Tezcan/Erdem/Önok, s. 326 vd.



sözleri, “benimle uğraşma sonun kötüye gider”<sup>279</sup> sözü, “senin ifadeni alacağım”<sup>280</sup> sözü, “bunu sizin yanınıza koymayacağım, bırakmayacağım”<sup>281</sup> sözleri, “sizi buradan sürdüreceğiz, evi yaptırmayacağız”<sup>282</sup> sözleri, “seninle hesaplaşacağız, daha işimiz bitmedi”<sup>283</sup> sözleri, “sanığım hırsızlık suçundan yargılandığı duruşma salonundan çıkarken, anılan suçun mağduru olan katılana başını sallayıp "görüşürüz" demekten ibaret olan eylemi”<sup>284</sup>, “ona soracağım, onu sürdüreceğim, başına neler getireceğim”<sup>285</sup> gibi sözler sair bir kötülük kapsamında değerlendirilebilecektir.

## B) CEZAYI ARTIRAN NİTELİKLİ HALLER

### 1. Genel Olarak

5237 sayılı TCK’nın 106. maddesinin ikinci fıkrasında tehdidin basit şekline göre daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halleri yer almıştır. Buna göre, tehdit suçunun silahla, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle, birden fazla kişi tarafından birlikte, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde verilecek ceza iki yıldan beş yıla kadar hapistir. Suçun basit şeklinde verilecek ceza ise altı aydan iki yıla kadar hapistir. Daha fazla cezayı gerektiren bu haller, suçun basit şekli gibi soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı değildir. Bu nitelikli hallerin birkaçının birlikte bulunması durumunda suçun teklifi varlığını korumakla birlikte TCK’nın 61. maddesi gereğince temel ceza belirlenirken tehdit sebebi olarak göz önünde bulundurulacaktır. Bir başka ifadeyle faile verilecek ceza alt sınırın üstünde olacaktır<sup>286</sup>.

<sup>278</sup> Y.2.CD., 15.04.1987, 34534/3927 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>279</sup> Y.2.CD., 03.03.1987, 1339/1581 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>280</sup> Y.4.CD., 04.10.1983, 4223/4569 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>281</sup> Y.2.CD., 25.02.1992, 1587/2205 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>282</sup> Ali Parlar / Muzaffer Hatipoğlu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2007, s. 890.

<sup>283</sup> Y.2.CD., 29.05.1991, 4308/5411 (Kaymaz/Gökcan, s. 21)

<sup>284</sup> Y.4.CD., 24.3.2008, 2008/227 E.- 2008/4114 K. (Kazancı)

<sup>285</sup> Y.2.CD., 06.10.1981, 6312/6582 (Çağlayan, s. 457)

<sup>286</sup> Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 191.

765 sayılı TCK'nın 188/3 maddesinde ise tehdit suçunun nitelikli halleri yeni düzenlemeye benzer bir şekilde hükme bağlanmıştır<sup>287</sup>.

Ayrıca, tehdit suçu açısından mağdurun kamu görevlisi olması nitelikli hal olarak düzenlenmemiştir<sup>288</sup>.

## 2. Fiilin Silahla İşlenmesi

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde, tehdit suçunun silahla işlenmesi daha fazla cezayı gerektiren nitelikli bir unsur olarak düzenlenmiştir. Silah, tehdit suçunun işlenmesini kolaylaştırır. Silah, suçun işlenmesinde faile daha büyük cesaret verirken, buna karşılık mağdurda daha büyük korku oluşturacaktır. Suçun silahla işlenmesinin daha fazla cezayı gerektiren unsur olarak düzenlenmesinin gerekçesi; silah kullanmanın en aşağılık eziyetleri, kötülükleri yapmaya hazır bir ruha sahip olduğuna işaret etmesi, bu sebeple silahın gerçekleştirilen eyleme şeref kırıcı bir nitelik vermesidir. Suçun işlenmesi esnasında silah kullanan fail saldırı potansiyelini artırmakta, buna karşılık mağdurun ise kendisini savunma potansiyelini azaltmaktadır<sup>289</sup>.

5237 sayılı TCK'nın 6. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre silah deyiminden:

- “1. Ateşli silahlar,
2. Patlayıcı maddeler,
3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,
4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,

<sup>287</sup> 765 sayılı TCK m.188/3'e göre; “Birinci fıkradaki eylemler silâhla ya da kendini tanınmayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir”.

<sup>288</sup> Meran, s. 554.

<sup>289</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 225; Cihan, s. 159 vd.

5. *Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler*” anlaşılır. Buna göre örneğin, tüfek, tabanca, bıçak, tırpan, kama, kürek, dirgen, tornavida, levye, kırık şişe, dinamit, bomba ve kezzap silah deyimi kapsamına girer<sup>290</sup>.

Silahın kullanmaya elverişli olması önemli değildir. Örneğin ateşli bir silah, içinde mermi olmaması<sup>291</sup> ya da bozuk<sup>292</sup> olması nedeniyle fiziksel bir saldırıyı gerçekleştirmekten yoksun olsa da, dolu ve işler bir silah gibi korkutmaya elverişli olduğu takdirde, nitelikli unsur olarak sayılabilecektir. Silahın oyuncak<sup>293</sup> olması ya da kuru sıkı tabanca olması önemli değildir. Yeter ki silah mağdur üzerinde korkutucu etki oluşturabilsin. Kanun koyucu, tehdidi yaptırıma bağlamakla bireyin iç huzurunu

<sup>290</sup> **Yaşar**, *Hürriyet Aleyhinde...*, s. 215; “Sanığın, mağazadaki güvenlik görevlisi olarak çalışan mağdurun boğazına döner bıçağını dayayıp silahını almak biçimindeki eyleminin silahla tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden yasal ve yerinde olmayan gerekçeyle eylem yanlış nitelendirilmek suretiyle kamu davasının ortadan kaldırılmasına karar verilmesi” Y.4.CD., 27.02.2006, 16938/4482) (**Parlar/Hatipoğlu**, *Asliye Ceza Davaları*, s. 210); “Sanığın yakınanın yanına giderek yakından kendisini mobiletinle gezdirmesini istemesi, yakınanın kabul etmemesi üzerine bıçak çekerek "Beni mobiletinle gezdir, yoksa mobiletinin lastiklerini keserim, mobiletine zarar veririm." diye söyleyerek yakınanın kendisini mobilette fuar içinde gezdirmesini sağlamak biçimindeki eyleminin, yakınanın sanığın hakimiyet alanına girmemesi, umuma açık yerde üstü açık mobiletinle gezdirmesi nedenleriyle tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden yerinde olmayan gerekçe ile hürriyeti kısıtlama suçundan mahkumiyet hükmünün kurulması” Y.4.CD., 6.2.2007, 2006/8912 E.- 2007/1212 K. (**Kazancı**), “Sanığın elinde bıçakla mağdurun üzerine yürüyerek "seni öldürürüm" demesi biçimindeki eyleminin silahla tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yasal olmayan gerekçe ile düşme kararı verilmesi” Y.4.CD, 5.7.2005, 2003/20693E.- 2005/8244K. (**Kazancı**)

<sup>291</sup> “Mağdurun, sanığın çektiği ve tehditte kullandığı tabancanın boş olduğunu bilmediğine göre tabancanın boş olup olmamasının hadiseye bir tesiri yoktur” Y.1.CD., 14.04.1959, 508/1184 (**Gözübüyük A.**, s. 846)

<sup>292</sup> “Ağır ve haksız bir zarara uğratılacağı söylenerek bunun tesirini artırmak için bilirkişi bildirimine göre Kırıkkale tabancalarına tam bir benzerlik gösteren bir aletin kullanılması halinde bunu 189.maddenin ateşli silahlar kelimesinin dar çerçevesi içinde düşünmek doğru değildir. Mermisi bulunmayan veya tetik tertibatı bozuk olan hakiki bir silah bu suçlarda nasıl artırıcı sebep olarak kabul ediliyorsa bunun da aynı tarzda düşünülmesi gerekir. Silahın burada müessir fiil işleyici vasfı değil korkutucu niteliği nazara alındığına ve yöneltilen kimseler üzerinde arzu edilen tesiri icra eylediği halin cereyan tarzından anlaşılmasına göre 191/2 uygulanması yerindedir” Y.6.CD., 15.12.1964, 6400/6419 (**Gözübüyük A.**, s. 867)

<sup>293</sup> “Sanığın evini terk eden eşine "bir daha kaçarsan seni bacaklarından vururum" deyip oyuncak tabancayla korkuttuğunu ikrar etmesi, mağdure eşinin de olayı aynı biçimde açıklaması ve eşinin evi terk etmemesini istemenin sanık için bir hak olması karşısında eylemin TCY.nın 191. maddesinin 2. fıkrasına uyduğu gözetilmeden, yasal olmayan ve birbirleriyle çelişen gerekçelerle aynı maddenin son fıkrasının uygulanması” Y.4.CD, 28.5.2001, 2001/5318 E.- 2001/6054 K. (**Kazancı**), “Sanığın objektif ölçülere göre, korkutucu niteliği bulunan oyuncak tabancayı, bir şey söylemeden yakın mesafeden mağdura doğrultma eyleminin, tehdit veya korkutmak amacıyla silah çekme suçlarından birini oluşturmasının olanaklı bulunması karşısında, olayın niteliği ve kavga ortamı bulunup bulunmadığı üzerinde durularak, hangi suçu oluşturduğunun tartışılması ve sonucuna göre...karar verilmesi” Y.4.CD, 3.11.2003, 2002/27434 E.- 2003/10566 K. (**Kazancı**)

korumayı amaçlamıştır. Eğer silahın, saldırı gerçekleştirmeye fiilen elverişli olması şart koşulacak olursa, kanun maddesinin ihdasıyla arzulanan amaç pek çok olayda gerçekleştirilmemiş olacaktır. Silahın korkutma kabiliyeti, orta derecede zekası bulunan kişileri, somut olayla benzer fiziksel, entelektüel ve sosyal vb. şartlardaki insanları korkutmaya elverişli olması bu nitelikli halin uygulanması için yeterlidir. Silahla tehdit edilen kişinin gerçekten korkmuş, etkilenmiş olması gerekmez<sup>294</sup>.

Failin silahlı olması bu nitelikli halin uygulanması için yeterli değildir. Failin sözlerinden, hareketlerinden ve jestlerinden muhatabını silahla korkutmak istediğinin anlaşılması gerekir<sup>295</sup>. Yargıtay da “elinde balta ile duvar inşa eden sanığın, müdahale eden yakınana karşı elindeki baltayı herhangi bir şekilde kullanmaksızın "gel de seni öldüreyim" demesi biçiminde kabul edilen eyleminin TCY'nın 191/1. maddesine uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden, "sanığın sözünün yakınanı korkutmadığı ve fevren söylendiği" şeklindeki yasal olmayan gerekçelerle beraat kararı verilmesi(ni)”<sup>296</sup>, “silahtan sayılan kazmanın, sanığın tehdidi içeren sözleri söylediği sırada kuyu kazması nedeniyle elinde bulunduğu anlaşılmasına göre, eyleminin ne suretle silahla tehdit suçunu oluşturduğu açıklanıp tartışılmadan, TCY'nın 191. maddesinin 1. fıkrası yerine 2. fıkrasıyla hüküm kurulması(ni)”<sup>297</sup> yasaya aykırı bulmuştur.

Suçtu silahla işlenmiş sayılması için silahın mutlaka mağdura yöneltmesi şart değildir. Silahın, mağduru korkutmaya elverişli bir şekilde taşınması yeterlidir. Silahın sadece gösterilmesi ya da kabzasından çıkarılması da mağdurun iç huzurunu bozmaya yeterli bir davranıştır. Aynı şekilde ağız kapalı bir çakı bıçağıyla da mağdur tehdit edilebilir<sup>298</sup>. Örneğin “sanığın, eşini telefonla rahatsız eden yakınanı, elini belindeki

<sup>294</sup> **Cihan**, s. 160 vd; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 227; **Erem/Toroslu**, s. 104.

<sup>295</sup> **Cihan**, s. 162; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 227; **Soyaslan**, s. 213; “Sanığın tehdidi içeren sözleri sarf ettiği sırada tabancanın belinde sokulu bulunduğu anlaşılmasına göre, elemin ne suretle silahla tehdit suçunu oluşturduğu açıklanıp tartışılmadan, TCK'nın 191.maddesinin 1.fıkrası yerine 2.fıkrasıyla hüküm kurulması” Y.4.CD., 14.4.1992, 1868/2630 (**Yaşar**, *Hürriyet...*, s. 277)

<sup>296</sup> Y.4.CD., 15.5.2002, 2002/6600 E.- 2002/8663 K. (**Kazancı**)

<sup>297</sup> Y.4.CD., 24.5.1995, 1995/2982 E.- 1995/3646 K. (**Kazancı**)

<sup>298</sup> **Özbek**, s. 681; **Sözüer**, s. 140; **Cihan**, s. 162; “Sanığın duvarda asılı duran tüfeği indirip eline alarak, öldüreceğini söylemek suretiyle yaptığı tehdidin, TCY'nın 191.maddesinin 2.fıkrasına uyduğu gözetilmeden, tüfeği doğrultmadığı gerekçesiyle aynı maddenin 1.fıkrasının uygulanması” Y.4.CD.,

tabancaya atıp "seni vurayım mı ?" diyerek silahla tehdit etmesi"<sup>299</sup> eylemi bu nitelikli hal kapsamına girer.

Tehdit suçunda kullanılan ateşli silah ya da bıçak ruhsatsız ise, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun'unun 13. maddesi gereğince ruhsatsız silah bulundurmak veya taşınmaktan dolayı faile ayrı bir ceza verilmesi söz konusu olabilecektir. Ayrıca eylemin bir başka suçun, sözgelimi yaralama, öldürmeye teşebbüs suçu, kapsamına girip girmediği somut olayın özellikleri de göz önüne alınarak tartışılmalıdır<sup>300</sup>.

Mağdura yönelik silahlı tehdidin gıyabında işlenmesi halinde, bu nitelikli unsur uygulanmayacaktır<sup>301</sup>. Yargıtay da "sanığın katılanı yokluğunda tehdit ettiğinin anlaşılmasına göre, silahın artırıcı neden sayılamayacağı"<sup>302</sup> gerektiğine karar vermiştir.

### 3. Failin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyarak Fiili İşlemesi

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, failin kendisini tanınmayacak bir hale koyarak tehdit suçu işlemesi daha fazla cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir. Failin kendisini tanınmayacak bir hale getirmesi durumunda mağdurun kendisini savunma imkanının azalması nedeniyle kanun koyucu bunu nitelikli unsur olarak düzenlemeyi kabul etmiştir. Çünkü mağdur failin kim olduğunu bilememekte ve bilinmeyen şeylerin meydana getirdiği şaşkınlık içinde nasıl bir savunma yapacağını tam olarak belirleyememektedir. Kendisini tanınmayacak hale getiren bir fail tarafından tehdit suçunun işlenmesi halinde, işlenen fiil meçhule itilmekte, neticede failin saptanması ve bulunması zorlaşmaktadır. Failin göstermiş olduğu daha fazla tedbir ve kurnazlığa bağlı olarak cezalandırılmama ihtimali

---

11.11.1996, 7382/8514 (İsmail Malkoç, Açıklamalı İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2002, s. 369)

<sup>299</sup> Y.4.CD., 24.4.2006, 2004/7185 E.- 2006/9855 K. (Kazancı)

<sup>300</sup> Şen, s. 420; Bakıcı, Tehdit ve Unsurları , s. 725.

<sup>301</sup> Sözüer, s. 140.

<sup>302</sup> Y.4.CD., 13.11.2002, 14511 E.-16847 K. (Meran, s. 565); "Müştekinin yokluğunda işlenen tehdit suçunda silahın cezayı ağırlatıcı bir neden olarak kabulüne olanak bulunmadığı düşünülmeden TCK'nın 191.maddesinin 1.fıkrası yerine 2.fıkrasıyla ceza verilmesi, bozmayı gerektirmiştir"Y.4.CD., 12.02.1992, 347/907 (Yaşar, Hürriyet..., s. 278)

ve ümidi de artmaktadır. Failin kendisini tanınmaması için hileye başvurması ondaki ahlaki kötülüğü de göstermektedir<sup>303</sup>.

“Kendisini tanınmayacak hale koymak” deyiminden, failin kendisini dış görünüş açısından kendisine benzetilemeyecek duruma getirmiş olmasının anlaşılması gerekir. Failin tanınmasına engel olan veya tanınmasını güçleştiren, dış görünüş olarak veya bedeni her türlü değişiklik bu deyim kapsamına girmektedir. Örneğin takma sakal-bıyık, kar maskesi takmak, tanınmayacak derecede makyaj yapmak ya da yüzünü boyamak, yüzünü peçeyle gizlemek, polis üniforması ya da kukla, soytarı kıyafeti giymek gibi. Ancak “kendini tanınmayacak hale koymak” deyimini geniş yorumlamak ve bunu sadece kıyafetle sınırlamamak gerekir. Sözelimi failin, kendisinden çok korkulan bir kimsenin sesini taklit etmiş olması, topal, kör taklidi yapması gibi haller de bu deyim kapsamına dahildir<sup>304</sup>.

Failin kendisini mutlaka korkunç, korkutucu, ürkütücü hale koyması şart olmayıp, teşhis edilmenin tamamen veya kısmen olanaksız hale getirilmesi bu nitelikli halin uygulanması için yeterlidir. Ayrıca yapılan bu değişikliğe rağmen mağdurun faili tanımış olması veya korkmamış olması da bu nitelikli halin uygulanmasına engel değildir. Fail, bu değişikliğin tehdidin etkisini güçlendirici bir araç olarak yararlanma iradesine sahip olmalıdır. Tehdit suçunun bu nitelikli hali, yüze karşı işlenmeye elverişli bir haldir<sup>305</sup>.

Yargıtay kılık değiştirmeyi, yağma suçunun işlenmesinde faile kolaylık sağladığı, toplumda yaygın bir tedirginlik ve mağdurda korku yarattığı, failin kimliğinin bilinmesini önlediği için daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul etmiştir<sup>306</sup>.

<sup>303</sup> **Erem**, Hususi Hükümler, s. 216; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 227; **Cihan**, s. 165; **Gözübüyük A.**, s. 842.

<sup>304</sup> **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 337; **Erem**, Hususi Hükümler, s. 216; **Sözüer**, s. 141; **Cihan**, s. 166-168.

<sup>305</sup> **Bakıcı**, Tehdit suçu ve unsurları, s. 725; **Artuk/ Gökçen/ Yenidünya**, s. 227; **Cihan**, s. 170; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 337.

<sup>306</sup> **Çınar**, s. 130; “Yağmanın kıyafetini tebdil etmiş olan bir şahıs tarafından işlenmesi, suçu işleyen kimseye bazı kolaylıklar sağlar, Muhatap da daha fazla korku ve toplumda daha yaygın huzursuzluk tevhit eder. Açıklandığı üzere burada vahamet suçu işleyen kimselerin çok olmasında değil, bizatihi

#### 4. Fiilin İmzasız Mektupla İşlenmesi

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, tehdit suçunun imzasız mektupla işlenmesi de daha fazla cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir. İmzasız mektup ile suçun işlenmesi failin ahlaki kötülüğünü göstermektedir. Bilinmeyen bir kişi tarafından işlenen eylemde kendine özgü vahim bir nitelik bulunmaktadır. Bu, mağdur üzerinde büyük bir endişe yaratmaya elverişli bir haldir. Tehdit edilen kişi, fail olarak her hangi bir kişiyi düşünme, hayal etme açmazı içine sokulmaktadır. Böylece mağdur kime karşı nasıl bir savunma yapacağını bilememektedir. Faile karşı tedbir alma imkanı olmayan mağdur, tehdit eden kişiyi ne ikna edebilmekte ve ne de yatıştırabilmektedir<sup>307</sup>.

Bir kişiye hitap eden ve bu kişinin failin kim olduğunu anlamasına imkan verecek imza, ad ve soyad veya failin kendisini tanıtmak için kullandığı her hangi bir işaretini içermeyen yazılar “imzasız mektup” olarak tanımlanır. Yazı, el ile veya daktilo, bilgisayar gibi bir makine ile de yazılmış olabilir. “İmzasız mektup” deyiimi, geniş yorumlanmalı ve mektup şeklinde yazılmayan mağdura hitabeden her türlü yazının bu kapsama gireceği kabul edilmelidir. Her ne kadar daha sonra yapılabilecek bir araştırma neticesinde hangi bilgisayardan gönderildiği IP numarası aracılığıyla tespit edilebilirse de, elektronik posta ile de suçun bu nitelikli hali işlenebilir. Tehdidin mağdurun bilgisine ulaştığı anda failin belirlenemiyor ya da kesin olarak teşhis edilemiyor olması, eylemin bu nitelikli hal kapsamında değerlendirilmesi için yeterlidir. Failin sonradan araştırmalar üzerine kimliğinin tespit edilmiş olması, bu nitelikli halin uygulanmasına engel değildir<sup>308</sup>.

---

kıyafetini tebdil etmiş, şahıslar tarafından işlenmesindedir” Y.6.CD., 29.1.1976, 1975/5921 E.-1976/639 K. (**Kazancı**), “yağma suçunun kıyafetini değiştirmiş olan bir kişi tarafından işlenmesi suçu işleyen kimseye bazı kolaylıklar sağlamakla birlikte mağdurda daha fazla korku ve toplumda daha yaygın huzursuzluk doğuracağı, buradaki vahametinin suç işleyen kimselerin çok olmasında değil bizatihi kıyafetini değiştirmiş kimse tarafından işlenmesinden doğduğu...” Y.6.CD., 5.10.1978, 1978/4481 E.- 1978/5695 K (**Kazancı**)

<sup>307</sup> **Cihan**, s. 176 vd; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 227 vd. ; **Erem**, Hususi Hükümler, s. 217

<sup>308</sup> **Cihan**, s. 176 vd; **Erem**, Hususi Hükümler, s. 217; **Özbek**, s. 682; **Soyaslan**, s. 214 ;**Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 216; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 337; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 228.

Mektupta kullanılan ifadelerden, el yazısından ya da fail ile mağdur arasındaki ilişkiden ya da mektupta yer alan kişiye özgü işaretlerden failin kim olduğu anlaşılabilirse, bu nitelikli hal uygulanmaz. Mağdurun mektubun kim tarafından yazıldığıyla ilgili olarak bazı kişilerden şüphelenmesi mektubun imzasız olma niteliğini ortadan kaldırmaz<sup>309</sup>. Yargıtay da “müştekinin suç konusu mektubun sanıktan geldiğini anlayarak şikayet ettiğinin anlaşılması karşısında, mektubun imzasız sayılamayacağı”<sup>310</sup> görüşündedir.

Uydurma ad ile, yani sahte isimle yazılan mektuplar da imzasız mektup olarak kabul edilir. Telefon vasıtasıyla yapılan tehditler yönünden bu nitelikli hal tatbik edilmeyecektir. Mektupta bir örgütün adı ile tehditte bulunulduğu takdirde TCK'nın madde 106/2-d bendindeki nitelikli halin uygulanması gerekir<sup>311</sup>.

Bu nitelikli hal ile ilgili Yargıtay kararlarından şu örnekler verilebilir: “Eliyle vermesinden, mektubun sanık tarafından yazıldığının belli olmasına göre mektubun imzasız kabulüyle maddenin ilk fıkrası yerine üçüncü fıkrasının uygulanması yolsuzdur”<sup>312</sup>, “Gerek evvelki mektuplardan gerek mektubun içinde yazılı (söylediğim saatte inmediğin için) yazılarının daha evvel mağdurun inmesi için söylenildiğini göstermesinden mektubun, sanık tarafından yazıldığının kolaylıkla anlaşılacağına ve böyle anlaşıldığına göre maddenin ilk fıkrası yerine tedhişçi gizli teşekkül tarafından yazılan ve yazının uzun uzadıya zabıta tahkikatı ile bile anlaşılması her zaman mümkün olmıyan mektuplara ait olan üçüncü fıkrasıyla ceza tayini yolsuzdur”<sup>313</sup>, “(Öldürülen babasının kabahati ne olduğu) sualiyle başlaması, mektubun babası mağdur tarafından öldürülmüş olan sanık tarafından yazıldığını açıkça göstermesine göre mektubu gönderenlerin kim olduğu belli olmamak ağır korku ve endişe tevlid etmek

<sup>309</sup> **Özbek**, s. 682; **Cihan**, s. 180; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 228; **Üzülmez**, s. 104; Karşı görüş için bkz. “Mağdurun yazanın kimliğini el yazısından, kullanılan makineden veya kağıttan tanınması mektubun anonimliğini ortadan kaldırmaz”, **Soyaslan**, s. 214.

<sup>310</sup> Y.4.CD., 10.03.1992, 1329/1811 (**Erol**, s. 561)

<sup>311</sup> **Erem**, Hususi Hükümler, s. 217; **Cihan**, s. 178 vd.; “Yargıtay da, cep telefonuna mesaj yollamak suretiyle tehdit etme fiilinin bu kapsamda değerlendirilemeyeceğine karar vermiştir”, **Tezcan/Erдем/Önok**, s. 337.

<sup>312</sup> Y.4.CD., 25.05.1949, 6692/7999 (**Gözübüyük A.**, s. 845)

<sup>313</sup> Y.4.CD., 14.01.1949, 14437/440 (**Gözübüyük A.**, s. 844)



kabiliyetinde olan (imzasız mektup) sayılmasına imkan olmadığı gözetilmeden maddenin (191/2) ikinci fıkrasının tatbiki yolsuzdur”<sup>314</sup>, “Şikayetçinin imzasız mektubu sanığın yazdığını anlayıp anlamadığı araştırılmadan (765 sayılı) TCK’nun 191. maddesinin 1. fıkrası yerine ikinci fıkrasının uygulanması bozmayı gerektirmiştir”<sup>315</sup>.

## 5. Fiilin Özel İşaretlerle İşlenmesi

5237 sayılı TCK’nın 106. maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, tehdit suçunun özel işaretlerle işlenmesi daha fazla cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir. Suçun özel işaretlerle işlenmesi mağduru büyük bir endişe ve korku içine itmektedir. Özel işaretler, genellikle zihin kurcalayıcı bir özelliğe sahip olmanın yanı sıra batıl inançlara dayanan korkutucu bir anlam taşırlar. Mağdur, özel işaretlerle yapılan tehdidin değerlendirilmesini sağlıklı bir şekilde yapamadığından buna karşı gerekli tedbirleri alamamaktadır<sup>316</sup>.

Özel işaretler; figüratif şekiller, konuşmalar, fiiller, jestler, resimler ve hareketler biçiminde ortaya çıkabilir. Örneğin mağdurun evinin kapısına tabut, haç, hançer, kama, kurukafa, mermi, kanlı bez parçası, vahşi hayvan resmi, molotof kokteyli veya benzin dolu bir şişe ile kibrit kutusu bırakmak, mağdurun evinin kapısına çizilmiş bir ölüm işareti veya tehdit manasına gelen diğer herhangi bir işaret çizmek, evin kapısına halk arasında tehdit manasına gelen bir cisim asmak gibi haller bu nitelikli unsur kapsamında değerlendirilebilir<sup>317</sup>.

Özel işaretlerin, toplumun ortak duygularına göre insanda korku uyandırmaya elverişli olması gerekir. Bir kimseyi tehdit için kullanılan özel işaretlerin niteliği, mağdur üzerindeki etkisi her somut olayın özelliğine göre değerlendirilecektir. Korkutucu nitelikteki davranışlar, toplumdan topluma, geleneklere, bölgenin çevre

<sup>314</sup> Y.4.CD., 19.12.1951, 9818/9818 (Gözübüyük A. , s. 845)

<sup>315</sup> Y. 4.CD., 16.1.1991,108 E.-6862 K. (Sözüer, s. 141)

<sup>316</sup> Cihan, s. 182; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 229.

<sup>317</sup> Cihan, s. 183; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 229; Soyaslan, s. 214; Erem, Hususi Hükümler, s. 217 vd.; Yaşar, Hürriyet Aleyhinde..., s. 217; Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 192; Bakıcı, Tehdit Suçu ve Unsurları, s. 726.

kültürüne göre çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir. Örneğin Almanya’da bir kimseye horoz göndermenin, ölüm ve yangın tehdidini içerdiği ifade edilmektedir<sup>318</sup>.

Bu nitelikli halin uygulanması için, failin belli olmaması ya da bilinmemesi şart değildir. Mağdurun huzurunda bir jest ya da hareketle yapılan tehdit de bu nitelikli hal kapsamına girer. Bunun, o toplumun genel anlayışına göre tehdit manasını taşıması yeterlidir. Sözelimi güç ifadesi olan sıkılmış yumruk, doğrama anlamına gelen kesme işareti gibi<sup>319</sup>.

Yargıtay bir kararında, “Sanığa yükletilen (suç), müştekiye idam edilmiş bir kişi resmi yaparak ve kan izleriyle birlikte göndererek özel işaretler yazılı tehditte bulunma eylemiyle ulaşılan çözümü haklı kılıcı zorunlu öğelerin ve bu eylemin sanık tarafından işlendiğinin yasaya uygun olarak yürütülen duruşma sonucu saptandığı, bütün kanıtlarla aşamalarda ileri sürülen iddia ve savunmaların temyiz denetimi sağlayacak biçimde ve eksiksiz sergilendiği, özleri değiştirilmeksizin tartışıldığı, vicdani kanının kesin, tutarlı ve çelişmeyen verilere dayandırıldığı, eylemin doğru olarak nitelendirildiği ve yasada öngörülen suç tipine uyduğu(nu)”<sup>320</sup> belirterek bu nitelikli halin uygulanmasını doğru bulmuştur.

## 6. Fiilin Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

5237 sayılı TCK’nın 106. maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde, tehdit suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi de daha fazla cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir. Suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, bir açıdan tecavüzün yoğunluğu artarken, buna karşılık diğer açıdan da mağdurun kendisini savunma imkanı önemli derecede azalmaktadır. Ayrıca bu nitelikli halde, mağdurun iç huzuruna daha ağır zarar verilmesi ve suçun işlenmesinin kolaylaşması ihtimali büyüktür<sup>321</sup>.

<sup>318</sup> Cihan, s. 183; Soyaslan, s. 214.

<sup>319</sup> Cihan, s. 184; Soyaslan, s. 214; Gözübüyük A. , s. 843.

<sup>320</sup> Y. 4.CD., 20.2.1991, 152E.- 1066 K. (Kazancı)

<sup>321</sup> Cihan, s. 171; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 229; Özbek, s. 683.

765 sayılı TCK'nın 188/3 maddesinin metninde yer alan "birkaç kişi" deyiminden, doktrinde çoğu yazar "en az iki" kişinin anlaşılması gerektiğini ileri sürerken, Yargıtay ise bu tabiri "ikiden fazla kişi" biçiminde yorumlamaktaydı<sup>322</sup>. 5237 sayılı TCK'da açıkça "birden fazla kişi" ifadesi yer aldığından önceki kanun dönemindeki tartışmalara son verilmiştir. Bir başka ifadeyle faillerin en az iki kişi olması halinde bu nitelikli hal tatbik edilecektir. Bu nitelikli halin söz konusu olabilmesi için, suçun icra hareketlerinin en az iki kişi tarafından 5237 sayılı TCK 37/1 maddesinde yer alan müşterek fail olarak sorumluluğu gerektirecek şekilde gerçekleştirilmesi gerekir. Tehdit suçunun, birden fazla kişi tarafından birlikte icra edilmesinin varlığı aranmaktadır. Bu sebeple birden fazla kişi tarafından işlenmesine rağmen müşterek fail dışındakilerin, TCK'nın 37. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen azmettiren ya da yardım eden sıfatıyla iştirak etmek suretiyle tehdit suçunu işlemesi halinde, bu nitelikli halin uygulanması söz konusu olmayacaktır<sup>323</sup>.

Tehdit suçunun icra hareketlerini gerçekleştiren müşterek fail konumundaki birden fazla kişinin önceden aralarında anlaşmış olmaları aranmaz. Faillerin suçun icrasına başladıkları anda birlikte suçu işleme iradelerinin bulunması yeterlidir. "Müşterek faillikte birlikte suç işleme kararının yanı sıra, fiil üzerinde ortak hakimiyet kurulduğu için her bir suç ortağı fail statüsündedir"<sup>324</sup>.

---

322 "Birkaç tabirinin ikiden fazla kimseyi kapsadığı ve yerleşmiş içtihatların da bu doğrultuda olduğu gözetilmeden, iki sanık hakkında TCK'nun m.191/1 fıkrası ile ceza takdiri gerekirken yazılı gerekçe ile sözü geçen maddenin 2. fıkrası ile hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir" Y.4.CD., 08.12.1987, 7684/9761 (Savaş/Mollamahmutoğlu, s. 2255)

323 **Sözüer**, s. 142; **Artuk/ Gökçen/ Yenidünya**, s. 230; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 338; **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 192; 5237 sayılı TCK m.37'ye göre: " (1) Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur. (2) Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur. Kusur yeteneği olmayanları suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişinin cezası, üçte birden yarısına kadar artırılır".

324 **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 230; **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 192; "Sanığın, gündüz saat 16.30 sıraları, yanında açık kimliği saptanamayan bir kişi ile birlikte, hırsızlık yapmak amacıyla yakınanın konutuna girdiği, bu sırada açık kimliği saptanamayan bir kişinin de konutun kapısında gözcü olarak bulunduğu, yakınanın balkondan eve girmesi üzerine, yatak odasında karşılaştığı sanık ve açık kimliği saptanamayan bir kişinin henüz bir şey alamadan kaçmaya başladığı; yakınanın konutun kapısından çıkmak üzereyken yakalanması üzerine, sanığın kurtulmak amacıyla bıçak çektiğinin anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin (yakınanın şikayetinden vazgeçmiş olması nedeniyle ayrıca 5237 sayılı TCY'nın 116/a ve 119/1-c maddelerine uyan konut dokunulmazlığını bozma suçunu oluşturmayacağı da gözetildiğinde) 5237 sayılı TCY'nın 142/1-b, 35/1-2, 106/2-a,c maddelerine uyan hırsızlığa kalkışma ve birden fazla kişi ile birlikte silahla tehdit

En az iki kişinin bir araya gelerek tehdit suçunu işlemesi bu nitelikli halin uygulanması için yeterli değildir. Bu suç, ancak kasten işlenen bir suç olduğundan bu kişilerin kasten hareket etme kabiliyetine sahip olması gerekir. Sözgelimi bu kişilerden birinin akıl hastası olması bu nitelikli halin uygulanmasına engel teşkil eder<sup>325</sup>.

## 7. Fiilin Var Olan veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturduğu Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde, tehdit suçunun var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi daha fazla cezayı gerektiren nitelikli bir unsur olarak düzenlenmiştir. Örgüt kelime olarak “ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat” anlamını taşımaktadır<sup>326</sup>. Tehdit örgüt adına işlendiği için birden fazla failin suç işlemede işbirliği etmesi ve örgütün örgüt olarak esrarlı olma niteliği mağduru daha büyük bir korku ve endişeye sevk etmektedir. Mağdur, kendisini basit bir tehdide nazaran daha savunmasız hissetmekte ve iç huzuru daha fazla bozulmaktadır<sup>327</sup>.

765 sayılı kanunun aksine 5237 sayılı TCK'da suçun bu nitelikli halinin uygulanması için örgütün gizli olması aranmamıştır. Örgütün, suç örgütü niteliğinde olması yeterlidir. Fail, örgütün bu niteliğini kullanarak mağdur üzerinde korku oluşturmayı amaçlamaktadır<sup>328</sup>.

Örgütün gerçekten var olması aranmaz, failin mağduru böylesi bir örgütün varlığı konusunda inandırması yeterlidir. Bu itibarla m. 78 (soykırım ve insanlığa karşı suçları işlemek amacıyla örgüt kurma veya yönetme), m. 79 (göçmen kaçakçılığı) ve

---

suçlarını oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması)” Y. 6.CD., 11.10.2006, 2427 E.-9071 K. (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 198)

<sup>325</sup> **Cihan**, s. 175; **Sözüer**, s. 142.

<sup>326</sup> <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=veritbn&kelimesec=249235>

<sup>327</sup> **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 230; **Soyaslan**, s. 214; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 339; **Gözübüyük A.**, s. 843.

<sup>328</sup> **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 230; **Soyaslan**, s. 214

m.220 (suç işlemek amacıyla örgüt kurma) gibi suçlarda aranılan örgüt kabul edilme kriterleri bu nitelikli halin uygulanması için gerekli değildir<sup>329</sup>.

Failin tehdit suçunu gerçekleştirirken, örgütün korkutucu etkisinden yararlanma şekli önem arz etmez. Fail, gerçeğe aykırı bir şekilde örgüt üyesi olduğunu söyleyebilir ya da bu örgütün gönderilen bir adamı olduğunu ve istediği anda bu örgütün müdahalesini sağlayabileceğini söyleyerek mağduru tehdit edebilir. Failin gerçekten örgüt üyesi olması şart değildir<sup>330</sup>.

Örgütün gerçekten suç işlemek amacıyla kurulması gerekmektedir. Bu itibarla, sözgelimi mafya gibi suç örgütlerinin yanı sıra ekonomik, dini, insani, etnik ve politik amaçlarla kurulan diğer örgütlerin de bu kapsama dahil edilebileceği ifade edilmiştir<sup>331</sup>.

## II. TEHDİT SUÇUNUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

### A) TEŞEBBÜS

Fail suçu tamamlamak amacıyla icra hareketlerine başlamış ancak elinde olmayan sebeplerle bunu gerçekleştirememiş ise o zaman suça teşebbüs söz konusu olur. Ceza kanununun özel kısmında çoğunlukla tamamlanmış suçlar cezalandırılmakta,

<sup>329</sup> **Özbek**, s. 683; **Cihan**, s. 187

<sup>330</sup> **Cihan**, s. 189 vd.; **Soyaslan**, s. 214 **Tezcan/ Erdem/ Önok**, s. 339; “Olay gecesi alkol alan ve herhangi bir örgütle bağlantısı saptanamıyan sanığın, önce İzmir'deki 157.Topcu Tugayını, daha sonra Hacılar Kırındaki askeri birliği ve sonrada 155 polis imdat telefonunu ( 388.67... ) abone nolu telefonda arayarak "Hizbullah Terör Örgütü adına yarın Bornova parkını ve fuarı kana bulayacağız" biçimindeki sözleri ile bu örgütün oluşturduğu terör gücünden yararlanarak muhataplarını tehdit ettiği, hukuka aykırı kusurlu davranışın TCK. nun 188/3. maddesi delaletiyle TCK.nun 191/2. madde ve fıkrasındaki suç normuna uyduğu ve suçun teselsül etmesi nedeniyle hakkında aynı Yasanın 80. maddesinin uygulanması gerektiği gözetilmeden yanlış nitelemeyle unsurları oluşmayan TCK.nun 548. maddesi gereğince ceza hükmü kurulması, Bozmayı gerektirmiş Yerel C. Savcısı ve sanığın temyiz itirazları bu itibarla yerinde görülmesi olduğundan hükmün bu sebepten dolayı istem gibi ( BOZULMASINA ), 20.11.1997 gününde oybirliği ile karar verildi” Y.8.CD., 20.11.1997, 14063 E.-16182 K. (**Kazancı**) ; “Var sayılan bir gizli örgüte mensup olduğundan bahisle bu örgütün tehdit gücünden yararlanarak, isimleri açıklanan bazı kişilerin öldürülmesi gibi ağır ve haksız bir zarara uğratılacağı telefonla muhatap olan görevliye bildirilmesiyle TCK'nun 191/2 nci maddesinde kanuni unsurları belirtilen suç teşekkül eder” Y.3.CD., 20.05.1981, E.199- K.200 (**Savaş/Mollamahmutoğlu**, s. 2259)

<sup>331</sup> **Cihan**, s. 188; **Soyaslan**, s. 214; **Bakıcı**, Tehdit Suçu ve Unsurları, s. 726.

5237 sayılı TCK'nın 35. maddesinde teşebbüse ilişkin hükümlere yer verilmesi ile tamamlanmamış yani teşebbüs halinde kalmış suçların cezalandırılması sağlanmıştır. Madde metninde “kişi işlemeyi kastettiği bir suçu” ibaresi yer aldığından ancak kasten işlenen suçlarda teşebbüs hükümleri uygulama alanı bulacaktır. 5237 sayılı TCK'nın 61. maddesinin beşinci fıkrasında suça teşebbüs halinde, 61. maddesinin birinci fıkrasına göre belirlenen ceza üzerinden bir indirim yapılacağı hükme bağlanmıştır. Belirlenen ceza üzerinden suça teşebbüs nedeniyle 35. maddenin ikinci fıkrası gereğince indirim yapılırken “meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı” dikkate alınmalıdır<sup>332</sup>.

Tehdit, şekli suç olması yani neticesi harekete bitişik suçlardan olması nedeniyle kural olarak teşebbüse müsait değildir. Tehdit suçu, soyut tehlike suçudur ve icra hareketlerinin tamamlandığı anda oluşur. Mağdurun tehdidi ciddiye almamış ve korkmamış olması suçun oluşmasına engel değildir. Tehdide konu hukuki değer haksız bir zarara uğratılacağına mağdurun bilgisine ulaşmasıyla suç tamamlanmış olur. Ancak tehdit suçunun birbirini takip eden icra hareketleri ile işlenmesi halinde, bir başka ifadeyle icra hareketleri bölünebiliyorsa teşebbüs söz konusu olabilecektir. Örneğin tehdit içeren mektubun, mağdura ulaşmadan ele geçirilmesi halinde suç teşebbüs aşamasında kalmış kabul edilir. Teşebbüs aşamasında kalan suçun cezasında, o ana kadar yapılan hareketlerin suçun konusu üzerinde meydana getirdiği tehlike dikkate alınarak indirim yapılacaktır<sup>333</sup>. Yargıtay bir kararında “sanığın gönderdiği mektubun PTT tarafından el konulup incelenmesi ve mektubu müştekiye ulaşmaması nazara alındığında sanığın eylemin eksik teşebbüs aşamasında kaldığı gözetilmeden tam teşebbüs aşamasında kaldığının kabulü ile yazılı şekilde hüküm tesisi”ni uygun bulmamıştır<sup>334</sup>.

<sup>332</sup> **Özgenç**, s. 456 vd.; **Hakeri**, s. 278 vd.; 5237 sayılı TCK m. 35'e göre; “(1) Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur. (2) Suça teşebbüs halinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine onüç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilir”.

<sup>333</sup> **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 193; **Meran**, s. 555; **Sözüer**, s. 143; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 339; **Özbek**, s. 685 vd; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, s. 224; **Erem/Toroslu**, s.101

<sup>334</sup> Y.2.CD., 29.03.2004, 26954 E.- 6378 K (**Parlar/Hatipoğlu**, Sulh Ceza Davaları, s. 128)

## B) İŞTİRAK

Bir kişi tarafından işlenmesi mümkün olan bir suçun, birden fazla kimse tarafından bir işbirliği içinde gerçekleştirilmesine iştirak denilmektedir<sup>335</sup>. İştirak durumunda, suç teşkil eden fiilin oluşumuna olan katkılarına göre faillerin sorumluluğu farklılık arz etmektedir. 5237 sayılı Kanunda fiilin işlenişi üzerinde kurulan hakimiyet esas alınarak belirlenen iştirak şekilleri faillik, azmettirme ve yardım etme olarak düzenlenmiştir<sup>336</sup>. Tek failli suçlardan olan tehdit suçu iştirak açısından her hangi bir özellik göstermediğinden, bu suça iştirakin her şekli mümkündür<sup>337</sup>.

TCK'nın 37. maddesinin birinci fıkrası gereğince tehdit suçunu oluşturan icra hareketlerinin birden fazla kimse tarafından birlikte gerçekleştirilmesi halinde, bu kişilerin her biri müşterek fail olarak sorumlulukları söz konusu olacaktır<sup>338</sup>. Çünkü müşterek faillik halinde, suçu birlikte işleme yönünde bir anlaşma bulunmakta ve suç teşkil eden fiil üzerinde müşterek hakimiyet kurulmaktadır<sup>339</sup>. Kanun koyucu müşterek fail sıfatıyla birden fazla kişinin tehdit suçunu daha kolay işleyebileceğini göz önünde bulundurarak bunu daha fazla cezayı gerektiren nitelikli unsur (m.106/2-c) olarak düzenlemeyi uygun bulmuştur<sup>340</sup>.

TCK'nın 37. maddesinin ikinci fıkrasında, bir kişiyi suçun işlenmesinde araç olarak kullanma olarak tanımlanan dolaylı faillik düzenlenmiştir. Buna göre, tehdit suçunun icra hareketlerini gerçekleştiren kişinin ve hareketinin üzerinde hakimiyet kuran kişinin fail olarak sorumluluğu söz konusu olacaktır. TCK m. 37/2 uyarınca, tehdit suçunun işlenmesinde kusur yeteneği olmayan kişileri araç olarak kullanan dolaylı failin cezasının, üçte birden yarısına kadar artırılacağı hükme bağlanmıştır<sup>341</sup>. Örneğin, akıl hastası olan bir kişinin aracılığıyla tehdit fiilinin işlenmesi hali böyledir.

<sup>335</sup> **Dönmezer/Erman**, C.II, s. 446.

<sup>336</sup> **Hakeri**, s. 304; **Özgenç**, s. 482 vd.

<sup>337</sup> **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 224; **Çınar**, s. 161; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 341.

<sup>338</sup> **Üzülmez**, s. 124.

<sup>339</sup> **Özgenç**, s. 483 vd.

<sup>340</sup> **Üzülmez**, s. 124.

<sup>341</sup> **Özgenç**, s. 483 vd.

TCK'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında, suç işlemeye yönelik olarak bir kimseye karar verdiren kişinin azmettiren olarak sorumlu tutulacağı belirtilmiştir. Tehdit suçunu işleyen kişinin bu konuda bir suç işleme düşüncesi olmadığı halde, azmettirenin etkisiyle bunu gerçekleştirmektedir. Azmettiren kişi, işlenen tehdit suçunun cezasıyla cezalandırılacaktır. Maddenin ikinci fıkrası gereğince, üstsoy ve altsoy ilişkisinden doğan nüfuz kullanılmak suretiyle tehdit suçuna azmettirme durumunda, azmettiren kişinin cezasının üçte birden yarısına kadar artırılacağı kabul edilmiştir. Yine bu fıkra ile; çocukların [henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişilerin(TCK m. 6/1-b)] tehdit suçuna azmettirilmesi durumunda, azmettiren ve çocuk arasında üstsoy ve altsoy ilişkisi aranmaksızın azmettiren kişinin cezasının aynı şekilde artırılacağı belirtilmiştir<sup>342</sup>.

TCK'nın 39. maddesinde, suçun işlenmesine yardım eden olarak iştirak etme hali düzenlenmiştir. "Yardım etme, bir başkasının kasten işlemekte olduğu bir suçun icrasının kasten desteklenmesini ifade etmektedir". Yardım etme, manevi ve maddi yardım olmak üzere iki şekilde gerçekleşebilir. Manevi yardım; suç işlemeye teşvik etmek(m.39/2-a), suç işleme kararını kuvvetlendirmek(m.39/2-a), suçun işlenmesinden sonra yardımda bulunmayı vaat etmek (m.39/2-a), suçun nasıl işleneceği hususunda yol göstermek (m.39/2-b) şeklinde olabilir. Maddi yardım ise; suçun işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak (m.39/2-b), suçun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırmak (m.39/2-c) şeklinde gerçekleşebilir<sup>343</sup>. Belirtilen şekillerde tehdit suçunun işlenmesine katkıda bulunanlar yardım eden olarak sorumlu tutulacaktır.

<sup>342</sup> **Özgenç**, s. 515 vd.

<sup>343</sup> **Özgenç**, s. 522 vd.; "1964 doğumlu olup, 27.6.1978 tarihinde, işlediği şartlı tehditle mektup yazma suçunun farik ve mümeyyizi bulunduğu hükümet tabipliğinin 8.3.1979 tarihli raporundan anlaşılan sanık S.Ö.'in, diğer sanık R.nin okur yazar olmamasından dolayı, onun ağzından müdahale hitaben suç konusu tehdit mektubunu yazarak ve bu mektubu postaya atarak yardım ve müzaherette bulunmak suretiyle, asli fail durumundaki R.nin suçuna katıldığı sabit olduğu halde, suç kastının mevcut olmadığından bahisle, sanığın beraatine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir" Y.4.CD., 14.11.1979, 6677/6701 (**Çınar**, s. 162, dn:13) ; "Müştekiyi tehdit eden kişileri kendi özel otusu ile müştekinin yazıhanesine götürerek onunla tanışmalarını ve görüşmelerini sağlayan sanığın fiili; tehdit eylemine TCK.nun 65/3.maddesindeki suç işlemeyen önce müzaherette icrasını kolaylaştırmak şeklinde fer'i iştiraktan ibarettir" As.Yrg.Drl. Krl., 15.01.1981,4/5 (**Çınar**, s.162, dn:14)



## C) İÇTİMA

Ceza hukukunda kural olarak; kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza bulunduğu kabul edilmektedir. Ancak bu kuralın, 5237 sayılı TCK'da bileşik suç (m.42), zincirleme suç (m.43/1), aynı neviden fikri ictima (m.43/2) ve farklı neviden fikri içtima (m.44) olarak düzenlenen istisnaları bulunmaktadır. Bu istisnai durumlar tehdit suçu açısından da geçerlidir.

Tehdidin bir başka bir suçun unsuru ya da daha fazla cezayı gerektiren nitelikli şeklini oluşturduğu hallerde bileşik suç hükümlerinin uygulanması söz konusu olabilecektir. Tehdit; yağma (m.148), insan ticareti (m.80), eğitim ve öğretimin engellenmesi (m.112), kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi (m.113) gibi suçlarda suçun unsuru oluştururken, konut dokunulmazlığını ihlal (m.116/4), kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (m.109/2), sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi (m.118/2) gibi suçlarda ise suçun ağırlaştırıcı nedenini oluşturur. Bu hallerde, bileşik suç hükümleri gereğince fail sadece anılan suçlardan cezalandırılacak, ayrıca tehdit suçundan cezalandırılmayacaktır<sup>344</sup>.

Failin aynı mağdura karşı aynı suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda tehdit suçunu işlemesi durumunda TCK'nın 43/1 maddesinde yer alan zincirleme suç hükümleri uygulanabilir. Buna göre, faile tehdit suçlarının her birinden dolayı ayrı ayrı değil, tek bir ceza verilmekte, ancak bu cezanın miktarı dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılmaktadır. Aynı suç işleme kararı çerçevesinde farklı mağdurlara karşı tehdit suçunun değişik zamanlarda müteaddit defa işlenmesi halinde ise zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün değildir<sup>345</sup>. Yargıtay bir

<sup>344</sup> **Özbek**, s. 686; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 340; **Özgenç**, s. 537; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 224; **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 193.

<sup>345</sup> **Özgenç**, s. 544; **Özbek**, s. 686; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 341; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 224; "Oluşa ve müştekinin beyanı ile mevcut şahadete nazaran, sanığın tehdit fiilini aynı nedenle ve aynı kasıt altında muhtelif zamanlarda işleyerek kanunun aynı hükmünü bir kaç defa ihlal ettiği anlaşıldığından, hükmedilen cezanın TCK.nun 80. maddesiyle artırılması gerektliğinin düşünülmemesi..." Y.4.CD., 24.9.1985, 1985/6660 E.- 1985/7114 K. , "- Sanığın, aynı suç işleme kararıyla yakınan Avukat A.Ö.'a yönelik olarak bir gün arayla gerçekleştirdiği tehdit eylemlerinin

kararında “sanık belediye başkanının, katılan sağlık ocağı hemşiresine önce yokluğunda telefonda ve daha sonra yüzüne karşı (saçını başını yolarım, ağzını yırtarım) demesi eylemlerinin 5237 sayılı TCY’nın 106/1. ve 43/1. maddesinde öngörülen zincirleme tehdit suçunu oluşturup oluşturmadığı(nın)” tartışılması gerektiğini ifade etmiştir<sup>346</sup>. Bir başka kararında da “sanığın, mağdurun eşini birden çok kez arayarak telefona çıkan eşi ve kızına onu öldüreceğim yaşatmayacağım sözleriyle tehdit etmesi karşısında iletme kastının gerçekleştiği gözetilmeden 765 sayılı TCK 191/1, 80 ( 5237 sayılı TCK 106/1, 43/1 ) yerine suçun yüze karşı işlenmediğinden sözedilerek TCK'nın 191/son kabulüyle şikayetten vazgeçme sebebiyle düşme kararı verilmesi(ni)”<sup>347</sup> yasaya aykırı bulmuştur.

Failin tehdit içerikli tek bir fiille birden fazla kişiye karşı tehdit suçunu işlemesi halinde TCK’nın 43/2. maddesinde düzenlenen aynı neviden fikri içtima hükmünün uygulanması söz konusu olacaktır. Bu itibarla her bir mağdur bakımından ayrı ayrı tehdit suçları değil, tek tehdit suçu oluşur. Fakat faile verilecek ceza, zincirleme hükümlerinde öngörüldüğü gibi aynı şekilde artırılacaktır. Örneğin bir kalabalığı “kellelerinizi keseceğim” diyerek tehdit eden kişinin cezası aynı neviden fikri içtima hükmüne göre belirlenecektir<sup>348</sup>.

TCK’nın 106. maddesinin üçüncü fıkrasında; “*Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir*” şeklinde tehdit suçuna ilişkin özel bir içtima hükmü

---

765 sayılı TCY’nın 188/1, 80. maddelerine uyan suç oluşturacağı düşünülmeden her bir tehdit eyleminden ayrı ayrı hüküm kurulması” Y.4.CD., 2.10.2007, 2006/4613 E.- 2007/7596 K. , “Sanığın müştekiyi iki hafta ara ile tehdit ettiği tanık beyanları ve tüm dosya kapsamı ile anlaşılma hakkında TCK’nun 80. maddesinin uygulanmasının gerekip gerekmediğinin karar yerinde tartışılmaması” ...” Y.2.CD., 3.2.2005, 2003/18655 E.- 2005/1005 K. (**Kazancı**) ; “Sanığın müdahil Veli’yi aynı kasıt altında birden ziyade mektupla tehdit ettiği anlaşıldığı cihetle TCK’nun 80.maddesi uygulanması gerektiğinin düşünülmemesi, bozmayı gerektirmiştir” Y.4.CD., 7.11.1984, 6859/7463 (**Çınar**, s. 174, dn:70)

<sup>346</sup> Y.4.CD., 31.10.2007, 2006/4194 E.- 2007/8564 K (**Kazancı**)

<sup>347</sup> Y.4.CD., 20.9.2006, 2005/6698 E.- 2006/14183 K (**Kazancı**)

<sup>348</sup> **Özbek**, s. 686; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 341; **Özgenç**, s. 544; **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 224; **Üzülmez**, s. 127.

düzenlenmiştir. Tehdit amacıyla maddede anılan suçlar işlenmişse hem tehdit hem de anılan suçlardan cezalandırılması yoluna gidilecektir<sup>349</sup>.

Failin tek bir fiille birden fazla farklı suçun oluşmasına neden olması durumunda TCK'nın 44. maddesinde yer alan farklı neviden fikri içtima hükmü gereğince faile bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan ceza verilecektir. Örneğin fail aynı sözle hem tehdit hem sövme suçu işlemesi halinde bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılacaktır. Bir başka ifadeyle, hem tehdit hem de sövme suçundan ayrı ayrı ceza verilmeyecektir. Fakat ayrı ayrı sözlerle tehdit ve hakaret suçu işlenmişse o zaman fikri içtima hükümlerinin uygulanması söz konusu olmayacak, bu halde gerçek içtima hükümleri tatbik edilerek işlenen her bir suçun cezası ayrı ayrı verilecektir<sup>350</sup>. Yargıtay bir kararında sanığın “bıçağı müştekinin yüzüne dayaması şeklinde gerçekleşen eylemin(in)” 5237 sayılı yasanın 106/1. fıkrasının ikinci cümlesindeki suçu mu yoksa 5237 sayılı TCK'nun 86/2,35 maddesindeki kasten yaralamaya teşebbüs suçunun mu oluşturup oluşturmayacağını<sup>351</sup> tartışılması gerektiğini ve neticede anılan suçlardan sadece biriyle ceza verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

<sup>349</sup> Özbek, s. 686; Tezcan/Erdem/Önok, s. 341; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 225; Üzülmöz, s. 128.

<sup>350</sup> Özbek, s. 687; Tezcan/Erdem/Önok, s. 340; Özgenç, s. 565; Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 224; Üzülmöz, s. 127; Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 193; “Hakaret ve tehdidin aynı sözlerle işlenmiş olmasına nazaran (765 sayılı TCK) 79 uncu madde hükmü muvacehesinde yalnız hakaret suçundan ceza tayini lüzumundan zühul olunması, yolsuzdur” Y.4.CD., 6.10.1956, 6904/12536 (Gözübüyük A. , s. 866); “Sanık belediye parkında rastladığı öğretmen arkadaşına (katılana) yaklaşarak, arada herhangi bir tartışma ve çekişme olmadığı halde, hakkında süttezu yolsuzluğu ihbarını onun yaptırdığı kanısı ile (namussuz, şerefsiz adam beni şikayet ettin), diyerek yüzünde karşı hakarete bulunduktan sonra, sözlerine devamla (sana yapacağımı biliyorum adım adım takip ediyorum) sözleriyle adı geçeni tehdit etmiştir. Bu sözlerin aynı zamanda ve arka arkaya söylenmesi, ayrı suç teşkil etmelerine engel değildir” CGK,14.6.1971, 2/282 E.-223 K. (Sözüer, s.143); “Sanığın mağdura (anasını avradımı sk.ederim) diye sövdüğü gibi ayrıca (seni de bu köyde yaşatmayacağım) demek sureti ile tehdit de eylemiş olmasına göre mağduru tahkir kasdından başka, tehdit kastı ile de hareket ettiği anlaşılmasına göre sanığın ayrı ayrı kasıtlarla, bir birinden ayrı sözlerle tehdit ve hakaret suçlarını işlemiş olduğu halde 79.maddenin tatbiki suretile tek ceza (482/3, 79) verilmesi yolsuzdur” Y.4.CD., 26.3.1960, 1469/3523 (Gözübüyük A. , s. 866)

<sup>351</sup> “Kavgada silah çekmek suçundan yapılan yargılama sonucunda ... bıçağı müştekinin yüzüne dayaması şeklinde gerçekleşen eylemin 5237 sayılı yasanın 106/1. fıkrasının ikinci cümlesindeki suçu mu yoksa 5237 sayılı TCK'nun 86/2,35 maddesindeki kasten yaralamaya teşebbüs suçunu mu oluşup oluşturmadığı tartışılarak bu suç olduğunun kabulü halinde sanığın eyleminin uyduğu kabulü halinde sanığın eyleminin uyduğu kabul edilen her iki TCK'nun ilgili tüm hükümleri olaya ayrı ayrı uygulanmak sureti ile sonuçlarının belirlenmesi, bu suretle bulunan tüm sonuç cezaların karşılaştırılması ve sonucuna göre lehe olan kanunun belirlenip lehe olan madde uyarınca ceza tayini, TCK'nun 106/1 2.cümlede belirtilen tehdit suçunu veya aynı kanunun 86/2,35/2 maddelerinde düzenlenen kasten yaralamaya teşebbüs suçunu oluşturmadığının kabulü halinde ise sanığın beraatine karar verilmesi gerekirken açıklanan şekilde ve denetime olanak sağlayacak biçimde

Fail, tehdit ettiği hususu ayrıca gerçekleştirecek olursa, bu durumda failin sadece gerçekleşen suçtan cezalandırılması gerektiği ifade edilmiştir<sup>352</sup>. Yargıtay da “Sanığın mağduru çağırıp (benim hırsızlığımı başkalarına niye söylediniz?) diyerek başlayan tartışmada, (seni keseceğim) dediği ve eline geçirdiği bıçakla mağduru yaralayarak, söylediği sözü de bu suretle yerine getirmiş olmasına göre, olayda tehdit suçunun oluşmadığı gözetilmeden, bu suçtan hükümlülük kararı verilmesi”ni uygun bulmamış, failin sadece gerçekleşen suçtan cezalandırılması gerektiği yönünde karar vermiştir<sup>353</sup>. Fakat failin “seni yaşatmayacağım” dedikten sonra mağduru bıçakla yaralaması halinde faile hem yaralama hem de tehdit suçundan ceza verilmesi gerekir<sup>354</sup>.

### III. SUÇUN MUHAKEMESİ VE YAPTIRIMI

#### A) MUHAKEME

5237 sayılı Kanununun 106/1-1.cümlesinde yazılı tehdit suçunun basit şekli ve 2. fıkrada yazılı tehdit suçunun nitelikli halinin soruşturulması ve kovuşturulması re’sen yapılır. Nitelikli haller açısından tehdidin hangi hukuki değerlere yöneldiğine bakılmaksızın soruşturma ve kovuşturma re’sen yapılır. 106/1-2.cümlesinde yazılı malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle işlenen tehdit suçunun ise soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlıdır. TCK’nın 73. maddesi gereğince şikayet, mağdurun fiili ve faili kim olduğunu bildiği ve

---

değerlendirme yapılmadan kavgada korkutmak maksadı ile ateş etmek suçunun 5237 sayılı TCK’da bağımsız suç olarak düzenlenmediği gerekçesi ile sanığın beraatine karar verilmesi” Y.2.CD., 2.11.2006, 2006/2615 E.- 2006/17530 K. (**Kazancı**)

<sup>352</sup> **Yaşar**, Hürriyet Aleyhinde..., s. 215.

<sup>353</sup> Y.6.CD., 28.06.1983, 4467 E.- 5973K. (**Sözüer**, s. 143)

<sup>354</sup> **Özbek**, s.687; Yargıtay bir başka kararında ise “Sanığın, yolda önlerine geçerek durdurduğu yakınanlara emanetteki av tüfeğini doğrultup motosikletten indirme ve mağdur Hasan’ı ateş edip yaraladıktan sonra kafasına tüfeği dayayarak "vurayım mı?", yakınan Cemal’e de "seni de vuracaktım ama onu hastaneye götüreceğin için seni vurmuyorum" biçimindeki davranış ve sözlerinin, objektif değerlendirmeye göre, ciddi bir korku ve endişe yaratmaya elverişli, yeterli ve uygun olduğu ve gerçekleştirilen yaralama eyleminden bağımsız nitelikte ayrı suçlar oluşturduğu gözetilmeden, yetersiz gerekçeyle hüküm kurulması”nın yasaya aykırı olduğunu belirterek yaralama suçundan sonra tehdit suçunun işlenmesini halinde bu suçların ayrı ayrı cezalandırılmasını gerektiğini belirtmiştir. Bkz. Y.4.CD., 20.9.2006, 2005/12689E.- 2006/14153K. (**Kazancı**)

veya öğrendiği tarihten itibaren altı ay içinde 5237 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158. maddesinde öngörüldüğü şekilde yapılır<sup>355</sup>.

5235 sayılı Kanununun 10. maddesine göre, TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasındaki tehdit suçlarında görevli mahkeme sulh ceza mahkemesi, aynı Kanunun 11. maddesi gereğince TCK'nın 106. maddesinin ikinci fıkrasındaki tehdit suçunun nitelikli hallerinde ise görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir. TCK'nın m. 66/1-e bendine göre tehdit suçunda dava zamanaşımı süresi sekiz yıldır<sup>356</sup>.

## B) YAPTIRIM

5237 sayılı TCK'da tehdit suçunun yaptırımı, 765 sayılı TCK'ya göre artırılmıştır. Önceki kanunda, suçun basit şeklinin yaptırımı altı aya kadar hapis, nitelikli halinin cezası altı aydan iki yıla kadar hapis, sair tehdidatın cezası ise otuz lira ağır para cezası olarak belirlenmişti. Buna karşılık 5237 sayılı TCK'da, tehdit suçunun basit şeklinin (106/1-1.cümle) yaptırımı altı aydan iki yıla kadar hapis, nitelikli hallerinden (106/2) birinin varlığı halinde yaptırım iki yıldan beş yıla kadar hapis, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle işlenen tehdit (106/1-2.cümle) suçunun yaptırımı ise altı aya kadar hapis veya

<sup>355</sup> **Artuk/ Gökçen /Yenidünya**, s. 232; **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 193; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 341; 5271 sayılı Ceza Muhakeme Kanunu'nun 158. maddesine göre; "(1) Suça ilişkin ihbar veya şikayet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir. (2)Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılan ihbar veya şikayet, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. (3) Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbar veya şikayette bulunulabilir. (4) Bir kamu görevinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluş idaresine yapılan ihbar veya şikayet, gecikmeksizin ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. (5) İhbar veya şikayet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir. (6)Yürütülen soruşturma sonucunda kovuşturma evresine geçildikten sonra suçun şikayete bağlı olduğunun anlaşılması halinde; mağdur açıkça şikayetten vazgeçmediği takdirde, yargılamaya devam olunur".

<sup>356</sup> **Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 193 vd.; "Tehdit eyleminin birden fazla kişi tarafından gerçekleştirildiği iddiası karşısında 5235 sayılı Yasanın 10.maddesi hükmü uyarınca suçun koğuşturulması görevinin Asliye Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilmeden görevsizlik kararı verilmesi yerine yargılamaya devamla yazılı biçimde karar verilmesi" Y.4.CD., 30.05.2006, 6102 E.- 11607K. (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 205); "Sanık Ayşe'nin kavga sırasında müşteki Filiz'e tabancayı doğrultarak "seni öldüreğim" dediğinin tanık Meral Demirtaş'ın beyanıyla anlaşılması karşısında eylemin bu haliyle TCK'nun 191/2.maddesine uyan silahla tehdit suçunu oluşturup oluşturmadığını takdir yetkisinin üst dereceli Asliye Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilmeden duruşmaya devamla yazılı şekilde karar verilmesi" Y.2.CD., 05.12.2005, 6136 E.- 27879K. (**Parlar/Hatipoğlu**, Asliye Ceza Davaları, s. 213)

adli para cezası olarak öngörülmüştür<sup>357</sup>. Bu son halde seçimlik ceza söz konusudur. Buna göre hapis cezası tercih edildiğinde, cezanın alt sınırı TCK madde 49/1 gereğince bir ay olacak ve bu ceza TCK madde 50/2 hükmünce artık adli para cezasına çevrilemeyecektir. Adli para cezası tercih edildiğinde ise adli para cezasının hesaplanmasına ilişkin temel gün TCK madde 61/9 uyarınca, hapis cezasının alt ve üst sınırı olan bir aylık ve altı aylık süreler dikkate alınarak belirlenecektir<sup>358</sup>.

TCK 106/1-1.cümlesindeki tehdit suçunun basit şekline verilecek hapis cezası bir yıl ya da bir yıldan az süreli olması halinde, bu ceza suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre TCK madde 50'de belirtilen seçenek yaptırımlarına çevrilebilir<sup>359</sup>.

TCK'nın 106. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesine giren bir fiilin işlenmesi halinde, üst sınırı bir yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan olması nedeniyle, Cumhuriyet Savcısı tarafından CMK'nın 171. maddesinin 2. fıkrası gereğince kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilebilir. Yine bu durumda, CMK'nın 253. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi uyarınca uzlaşma yoluna gidilebilir.

Diğer yandan, tehdit suçundan dolayı hükmolunan ceza iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise, mahkemece CMK'nın 231. maddesinin 5. fıkrası gereğince, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir.

TCK'nın 106. maddesinin ikinci fıkrasındaki nitelikli hallerin birkaçının birlikte bulunması durumunda suçun tekliği varlığını korumakla birlikte TCK'nın 61. maddesi gereğince temel ceza belirlenirken tehdit sebebi olarak göz önünde bulundurulacaktır. Bir başka ifadeyle faile verilecek ceza alt sınırın üstünde olacaktır<sup>360</sup>.

<sup>357</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 232; Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 193.

<sup>358</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 232; Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 193; Özgenç, s. 719; Üzülmöz, s. 129; 5237 sayılı Kanununun m.61/9'a göre; "Adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı, o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az; üst sınırı da, hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz"

<sup>359</sup> Üzülmöz, s. 129.

<sup>360</sup> Parlar/Hatipoğlu, Asliye Ceza Davaları, s. 191.

TCK'nın 111. maddesinde, tehdit suçunun işlenmesi sonucunda yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı belirtilmiştir. Bu güvenlik tedbirlerinin yer aldığı TCK'nın 60. maddesi;

*“1) Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına işlenen kasıtlı suçlardan mahkûmiyet halinde, iznin iptaline karar verilir.*

*(2) Müsadere hükümleri, yararına işlenen suçlarda özel hukuk tüzel kişileri hakkında da uygulanır.*

*(3) Yukarıdaki fıkralar hükümlerinin uygulanmasının işlenen fiile nazaran daha ağır sonuçlar ortaya çıkarabileceği durumlarda, hakim bu tedbirlere hükmetmeyebilir.*

*(4) Bu madde hükümleri Kanunun ayrıca belirttiği hallerde uygulanır” şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre tehdit suçunun işlenmesi sonucunda yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında hükmolunacak güvenlik tedbirleri iznin iptali ve müsadere dir. 5237 sayılı Kanunun 54 ve 55. maddelerinde müsadere hükümleri düzenlenmiştir<sup>361</sup>.*

---

<sup>361</sup> Artuk/ Gökçen /Yenidünya, s. 232 vd; Üzülmöz, s. 129 vd.

## SONUÇ

Tarih boyunca edinilen tecrübeler, hak ve hürriyetlerin etkin bir şekilde korunması için, sadece bunların belirlenmesinin yeterli olmadığı, ayrıca bu hak ve hürriyetlerin somut olarak korumasını sağlayacak yöntemlerin hukuk kuralları ile güvence altına alınması gerektiğini göstermiştir. Günümüzde demokratik ve modern anayasalar ile ceza kanunlarında kişi hürriyetlerini koruyucu hükümlere yer verilmiştir.

Hürriyete karşı suçlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda İkinci Kitap, İkinci Kısım, yedinci bölümde düzenlenmiştir. Hürriyete karşı suçlar, korunması amaçlanan hukuki değer dikkate alınarak iç hürriyeti ihlal eden suçlar, dış hürriyeti ihlal eden suçlar, kişilerin huzurunu, sükûnunu, güvenlik duygusunu ve özel hayatını ihlal eden suçlar ve son olarak anayasal hakları koruyan suçlar olarak dört gruba ayrılabilir. Tehdit, ilk üç grupta da yer alabilen bir suçtur. Tehdit, gerçekleşmesi failin iradesine bağlı olarak gelecekte bir kötülüğün meydana geleceğinin mağdura bildirilmesidir.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinde, 765 sayılı kanunun 188. maddesinde düzenlenen “şartlı tehdit” ile 191. maddesinde düzenlenen “basit tehdit” suçlarına ilişkin ayırım yapılmamış ve tehdit fiili aynı başlık altında hükme bağlanmıştır. Kanun koyucu, tehdidin şarta bağlı yapılabildiğini dikkate almaksızın, sadece tehdit fiilini dikkate almak suretiyle suçu düzenlemeyi daha uygun görmüştür.

5237 sayılı TCK m. 106'da, “tehdit” bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Kanunda belirtilmiş suçların dışındaki hallere uygulanan ve bu suçlara oranla da daha genel ve tamamlayıcı bir suçtur. Tehdit, başka suçun unsuru veya ağırlaştırıcı sebebinin oluşturduğu durumlarda bağımsız kimliğini kaybeder. Böylelikle artık yeni bir suç söz konusu olur. Örneğin yağma, görevi yaptırmamak için direnme, konut dokunulmazlığını ihlal, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarında olduğu gibi. Bu suçlarda suçun türüne göre farklılık arz eden öncelikli hukuksal değerler söz konusudur.



Kanun koyucu tehdit fiilini yaptırıma bağlamakla, kişinin iç huzuru ve hukuki güvenlik duygusunu, irade ve bağımsız karar verme hürriyetini korumayı amaçlamıştır.

765 sayılı TCK'nın 191. maddesinde tehdidin yöneldiği hukuki değer açıkça gösterilmemiştir. Buna karşılık 5237 sayılı Kanunda tehdidin hedef aldığı hukuki değerler açık bir şekilde gösterilmiştir. Buna göre; bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehditte, suçun takibi re'sen yapılacaktır. Malvarlığı itibariyle mağduru büyük bir zarara uğratacağından veya başka bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise suçun takibi mağdurun şikayetine bağlıdır.

Fail tarafından, isteğinin yerine getirilmemesi halinde mağdura bizzat kendisinin veya yakınının hayatına son verileceği bildirilmesi, hayata yönelik tehdit olarak ifade edilir. Bu halde mağdur ölümle tehdit edilmektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yaralama suçu başta olmak üzere insan üzerinde deney, organ veya doku ticareti, işkence, eziyet ve terk suçu kapsamına giren bir fiilin gerçekleştirileceğinin bildirilmesi, vücut dokunulmazlığına yönelik tehdit olarak; cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki ve cinsel taciz suçu kapsamına giren bir davranışın gerçekleştirileceğinin bildirilmesi, cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit olarak; mala zarar verme suçu kapsamına giren eylemlerin gerçekleştirileceğinin bildirilmesi de malvarlığına yönelik tehdit olarak değerlendirilmektedir. Ancak malvarlığına yönelik zarar bildirimini, önemli olmak şartıyla tehdit suçunu oluşturacaktır. Hayata, vücut veya cinsel dokunulmazlığa ya da malvarlığına yönelik tehditler dışındaki hukuki değerlere yönelik saldırı bildirimleri ise "sair bir kötülük" kapsamında ele alınacaktır. Burada tehdidin her halde bir "hak" veya hukuken himaye gören menfaate yönelik olması gerekir. Gerçekleştirileceği bildirilen kötülüğün, mutlaka suç teşkil etmesi gerekmez.

Tehdit suçu bağlı hareketli bir suç değil, serbest hareketli bir suç tipidir. Suçun tamamlanabilmesi için birden fazla hareket gerekli olmadığından tehdit suçu tek hareketli suçlardandır. Tehdit soyut bir tehlike suçudur, bu itibarla tehdit konusu kötülüğün gerçekleşmemesi suçun oluşmasına engel değildir. Kanunda tipe uygun

hareketin icrası, ayrı bir neticenin varlığı aranmaksızın tehdit suçunun oluşması için yeterlidir.

Gerçekleştirileceği bildirilen zararın haksız olması gerekir. Tehdidin, mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratabilmesi açısından sonuç almaya objektif olarak elverişli, yeterli ve uygun olması gerekir. Ayrıca tehdidin somut olayda muhatap üzerinde etkili olması şart değildir. Bu nedenle mağdurun korkup korkmadığının araştırılması gerekmez.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin metninde "kendisinin veya yakınının" deyimini açıkça kullanılmak suretiyle tehdit suçunun hem mağdurun kendisine hem de yakınına yönelik saldırı bildiriyle oluşacağı öngörülmüştür. Suç, gerçekleştirileceği belirtilen kötülüğün mağdurun bilgisine ulaştığı anda tamamlanmış olur. Tehdit söz, yazı, resim, şekil, jest, hareket veya işaret gibi her çeşit vasıta ile ve her şekilde gerçekleştirilmesi mümkündür. Tehdidin mağdurun yüzüne karşı işlenmesi şart olmadığından, mağdurun gıyabında yapılan ve fakat onun bilgisine ulaşmış tehditler de cezayı gerektirir.

Tehdit suçu, fail ve mağdur bakımından herhangi bir özellik göstermez, herkes suçun faili ve mağduru olabilir. Tehdit suçunun oluşması için, mağdurun belli bir kişi veya kişiler veyahut belirlenebilir bir ya da birden fazla kişi olması gerekir. Muhatabı belli olmayan tehdit fiilleri, 5237 sayılı Kanununun 213. maddesindeki halk arasında korku ve panik yaratma suçu kapsamında değerlendirilebilir.

Tehdit suçunun maddi konusu, tehlide muhatap olan mağdurun iç huzuru, sükunu, hukuki güvenlik duygusu, irade oluşturma ve iradi hareket serbestisidir. Tehdit suçunun oluşması için mağdurun mutlaka korkmuş olması şart değildir. Bu sebeple, maddi unsurlar kapsamında suçun unsuru olarak zarar ve nedensellik bağına yer verilmez.

TCK'nın 106. maddesinde açıkça bu suçun taksirli hali düzenlenmediğinden, tehdit suçunun ancak kasten işlenmesi hali cezalandırılır. Kast, doğrudan doğruya ya da olası kast olabilir. İster öfkeyle ister soğukkanlılıkla söylensin, haksız bir saldırı gerçekleştirilmesinin bildirilmesi suçun oluşması için yeterlidir. Failin taşıdığı amaç ve saik bu suçun gerçekleşmesi bakımından önemli değildir; çünkü failin mağdurun iç huzurunu bozmak yönündeki niyeti tehdit suçunun oluşması için yeterlidir. Tehdit suçu genel ve yardımcı bir hüküm olduğundan failin özel bir amaç ve saik ile suç işlemesi halinde, başka bir suç tipi oluşabilecektir. Tehdit kasten işlenebilen bir fiil olmakla beraber, 765 sayılı TCK'nın uygulandığı dönemlerde Yargıtay, kavga ya da tartışma sırasında öfkeyle söylenen sözlerde tasarlanmanın bulunmadığını, öfkeyle söylenen sözlerin korkutucu olmaya uygun ve yeterli olmadığını, ciddiye alınmayacaklarını belirterek bu hallerde yapılan tehditlerin suç oluşturmayacağı yönünde kararlar vermişti. Yargıtay daha sonra bu görüşünü değiştirmiş, öfkeyle söylenen sözlerin de tehdit suçunu oluşturacağını kabul etmiştir.

Tehdit suçunun oluşması için, failin gerçekleştireceğini bildirdiği saldırının haksız olması gerekir. Bu sebeple 106. madde anlamında tipe uygun bir fiil, TCK'da yer alan kanunun hükmünü yerine getirme, meşru savunma, hakkın kullanımı ve ilgilinin rızası gibi hukuka uygunluk sebeplerinden biri ile işlendiği takdirde artık bu fiilin hukuka aykırılığında söz edilemeyecektir.

5237 sayılı TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde, suçun basit şekli düzenlenmiştir. Birinci fıkranın ikinci cümlesinde ise, mağdurun malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağı veya sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehdit edilmesi, daha az ceza verilmesini gerektiren bir hal olarak hükme bağlanmıştır. Maddenin ikinci fıkrasında ise tehdidin basit şekline göre daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halleri yer almıştır. Tehdidin silahla, kişinin kendisini tanımayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle, birden fazla kişi tarafından birlikte ve var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi, daha fazla cezayı gerektiren nitelikli haller olarak kabul edilmiştir. Silah deyiminden ne anlaşılması gerektiği 5237 sayılı TCK'nın 6. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde açıklanmıştır. 765 sayılı TCK'da tehdit

suçunun nitelikli halleri, 5237 sayılı kanundakine benzer bir şekilde düzenlenmişti. 765 sayılı TCK'da madde metninde yer alan "birkaç kişi" deyiminden, doktrinde çoğu yazar "en az iki" kişinin anlaşılması gerektiğini ileri sürerken, Yargıtay ise bu tabiri "ikiden fazla kişi" biçiminde yorumlamaktaydı. 5237 sayılı TCK'da açıkça "birden fazla kişi" ifadesi yer aldığından önceki kanun dönemindeki tartışmalara son verilmiştir. Yine 5237 sayılı TCK'da, tehdit suçunun var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlemesi halinde, 765 sayılı kanunun aksine örgütün gizli olması aranmamıştır.

Tehdit suçu, şekli suç olması dolayısıyla kural olarak teşebbüse müsait değildir. Tehdit suçu soyut tehlike suçudur ve icra hareketlerinin tamamlandığı anda oluşur. Ancak tehdit suçunun birbirini takip eden icra hareketleri ile işlenmesi halinde, teşebbüs söz konusu olabilecektir.

Tek failli suçlardan olan tehdit suçu iştirak açısından her hangi bir özellik göstermez, bu suça iştirakin her şekli mümkündür.

Tehdidin başka bir suçun unsurunu ya da daha fazla cezayı gerektiren nitelikli şeklini oluşturduğu hallerde bileşik suç hükümlerinin uygulanması söz konusu olabilecektir. Bu hallerde, bileşik suç hükümleri gereğince faile, ayrıca tehdit suçundan ceza verilmeyecektir. Ancak 106. maddesinin üçüncü fıkrasında özel bir içtima hükmüne yer verildiğinden; tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, hem anılan bu suçlardan ve hem de tehdit suçundan ceza verilecektir. Failin aynı mağdura karşı aynı suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda tehdit suçunu işlemesi durumunda zincirleme suç hükümleri uyarınca, faile tehdit suçlarının her birinden dolayı ayrı ayrı değil, tek bir ceza verilecek, ancak bu cezanın miktarı dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılabilecektir. Failin tehdit içerikli tek bir fiille birden fazla kişiye karşı tehdit suçunu işlemesi halinde aynı neviden fikri içtima hükmü gereğince her bir mağdur bakımından ayrı ayrı tehdit suçları değil, tek tehdit suçu oluşur. Fakat faile verilecek ceza zincirleme suç hükmünde öngörülen oranda artırılabilecektir. Failin tek bir fiille birden fazla farklı

suçun oluşmasına neden olması durumunda farklı neviden fikri içtima hükmü gereğince, faile bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan ceza verilecektir.

5137 sayılı TCK'da, tehdit suçunun basit şeklinin (106/1-1.cümle) yaptırımı altı aydan iki yıla kadar hapis, nitelikli hallerinden (106/2) birinin varlığı halinde yaptırım iki yıldan beş yıla kadar hapis, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle işlenen tehdit (106/1-2.cümle) suçunun yaptırımı ise altı aya kadar hapis veya adli para cezası olarak hükme bağlanmıştır.

5237 sayılı Kanunun 106/1-1.cümlesinde yazılı tehdit suçunun basit şekli ve 2. fıkrada yazılı tehdit suçunun nitelikli hallerinin soruşturulması ve kovuşturulması re'sen yapılıdır. 106/1-2.cümlesinde yazılı malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle işlenen tehdit suçunun soruşturulması ve kovuşturulması ise şikayete bağlıdır. Suçun basit şekli ve daha az cezayı gerektiren nitelikli halinde görevli mahkeme sulh ceza mahkemesi, daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hallerinde ise görevli mahkeme asliye ceza mahkemesidir.

## YARARLANILAN KAYNAKLAR

**Aldemir Hüsnü**, Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu Yorumu, Ankara 2005

**Anayurt Ömer**, Toplanma Hürriyeti Kavramı ve Türk Anayasa Hukukunda Toplanma Hürriyeti, İstanbul 1998

**Arslan Çetin/Azizağaoğlu Bahattin**, Yeni Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2004

**Arslan Zühtü**, Anayasa Teorisi, Ankara 2005

**Artuk Mehmet Emin/Gökçen Ahmet/Yenidünya A.Caner**, 5237 sayılı Kanuna Göre Hazırlanmış Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Bası, Ankara 2006

**Aydın Nurullah**, Türk Suç ve Ceza Hukuku, Ankara 2008

**Bakıcı Sedat**, “Tehdit Suçu ve Unsurları” ,Ankara Barosu Dergisi, 1992/5

**Bakıcı Sedat**, “Tehdit Suçu ve Unsurları (II)”, Ankara Barosu Dergisi, 1994, sy.4

**Bakıcı Sedat**, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri, Ankara 2008

**Cihan Erol**, Cebir Kullanma Cürmü, İstanbul 1978

**Çağlayan M. Muhtar**, En Son Değişikleri ile Gerekçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara

**Çınar Ali Rıza**, Tehdit Suçu, Ankara 2002

**Çolak Haluk**, Kamu Hürriyetlerinin Düzenlenmesi, Ayırımı ve Korunması, [http://www.yayin.adalet.gov.tr/1\\_sayi%20i%C3%A7erik/haluk\\_colak.htm](http://www.yayin.adalet.gov.tr/1_sayi%20i%C3%A7erik/haluk_colak.htm)

**Dönmezer Sulhi**, Ceza Hukuku Hususi Kısım Şahıslara Karşı ve Mal Aleyhinde Cürümler, Altıncı Bası, İstanbul 1985

**Dönmezer Sulhi /Erman Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C.I, 12.Bası, İstanbul 1997

**Dönmezer Sulhi /Erman Sahir**, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C.II, 11.Bası, İstanbul 1997

**Erdoğan Mustafa**, Anayasal Demokrasi, Ankara 1999

**Erem Faruk**, Adalet psikolojisi,11.bası, Ankara 2003

- Erem Faruk**, “Ceza Hukukunda Cebir Kavramı”, Yargıtay Dergisi, C.16, 1990, sy:1-2
- Erem Faruk**, Hürriyet ve Suç, Ankara 1952
- Erem Faruk**, “Tehdit ve Cebir Kullanma Suçu”, Yargıtay Dergisi,1952, sy:7
- Erem Faruk**, Türk Ceza Hukuku Hususi Hükümler, C.II, Ankara 1962
- Erem Faruk /Toroslu Nevzat**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2000
- Erol Haydar**, Gerekçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu, 2005
- Giritli İsmet / Sarmaşık Jale**, Anayasa Hukuku, İstanbul 1998
- Gökçen Ahmet**, Hürriyete Karşı Suçlar (5237 sayılı TCK. m. 106- 122), <http://www.ceza.bb.adalet.gov.tr/makale117.doc>
- Görgün Mehmet**, Uygulamada Sulh Ceza Davaları, Ankara 1998
- Göze Ayferi**, Siyasal Düşünceler ve Yönetimler, İstanbul 2000, 9.Bası
- Gözler Kemal**, Türk Anayasa Hukuku Dersleri, Bursa 2008, Beşinci Baskı
- Gözübüyük Abdullah Pulat**, Türk Ceza Kanunu Açıklaması, C.II, Dördüncü Bası, İstanbul
- Gözübüyük Şeref**, Anayasa Hukuku, Ankara 2003
- Gülşen Recep**, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Ankara 2007
- Gülşen Recep**, Hürriyeti Tahdit Suçları, Ankara 2002
- Güven Mustafa**, “Kişisel Özgürlüğü Sınırlandırma Cürmü ve Şartlı Tehdit Cürmü ile Karşılaştırması”, Adalet Dergisi, Ankara 1981
- Güven Mustafa**, “Tehdit Suçunun Objektif Yapısı Üzerine Bir İnceleme”, Adalet Dergisi, 1987, sy:4
- Güven Mustafa**, “Tehdit Suçunun Sübjektif Yapısı Üzerine Bir İnceleme”, Adalet Dergisi, 1988, sy:6
- Hakeri Hakan**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7.Bası, Ankara 2008
- İba Şeref**, Anayasa ve Siyasal Kurumlar (100 soruda), Ankara 2006
- İçel Kayıhan/Sokulu-Akıncı Füsun/Özgenç İzzet/Sözüer Adem/Fatih S., Mahmutoğlu/Ünver Yener**, Suç Teorisi, 2. Kitap, İstanbul 2000

**Kaboğlu İbrahim Ö.**, Anayasa Hukuku Dersleri

**Kaboğlu İbrahim Ö.**, Özgürlükler Hukuku, İstanbul 1993

**Kapani Münci**, Kamu Hürriyetleri, Ankara 1976

**Karaçoban Tuğçe**, [www.hukukcu.com/ bilimsel /kitaplar/tehdit.htm](http://www.hukukcu.com/bilimsel/kitaplar/tehdit.htm)

**Kaymaz Seydi/Gökcan Hasan Tahsin**, Açıklamalı ve İçtihatlı Sulh Ceza Davaları, Ankara (tarihsiz)

**Kazancı Bilişim** İçtihat Bilgi Bankası

**Koca Mahmut/Üzülmez İlhan**, “Şartlı Tehdit Suçunda (TCK m.188) Koşul Ögesini Gerçekleştirmenin Yalnızca Mağdurun İradesine Bağlı Olması Şart mıdır? (Karar İncelemesi)”, AÜEHFD, C.VI, 2002/1-4

**Küçükbayrak Ali Adnan**, Sulh Ceza Davaları, Ankara 1998

**Malkoç İsmail**, Açıklamalı İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2002

**Majno**, Ceza Kanunu Şerhi Türk ve İtalyan Ceza Kanunları, C.2, Ankara 1978

**Meran Necati**, Açıklamalı-İçtihatlı 5237 sayılı Yeni TCK, Ankara 2007

**Meşe Yazılım** İçtihat ve Mevzuat Bankası

**Öktem Niyazi**, Özgürlük Sorunu ve Hukuk, İstanbul 1977

**Önder Ayhan**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4.Bası, İstanbul 1994

**Özbek Veli Özer**, Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı, C.II, Özel Hükümler

**Özbudun Ergun**, Türk Anayasa Hukuku, Ankara 2004

**Özek Çetin**, Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri, İÜHFM., C.XXIX, sy.4

**Özgenç İzzet**, TCK Gazi Şerhi (Genel Hükümler), 3.Bası, Ankara 2006,

**Parlar Ali/Hatipoğlu Muzaffer**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2007

**Parlar Ali/Hatipoğlu Muzaffer**, 5237 sayılı TCK’da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları, 2007

**Parlar Ali/Hatipoğlu Muzaffer**, 5237 sayılı TCK’da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları, Ankara 2007



**Savaş Vural/Mollamahmutoğlu Sadık**, Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt:2, Ankara 1998

**Savcı Bahri**, Hürriyetler Üzerine Düşünceler, Ankara 1968

**Selçuk Sami** , “İzrar ve Tehdit Cürümlerinde Kast”, Yargıtay Dergisi, Temmuz 1985, sy.3

**Selçuk Sami** , Karşıoylarımız Hukukumuzda Tartışılan Hükümler ve İçtihatlar , Ankara 2001

**Soyaslan Doğan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5.Baskı, Ankara 2005

**Sözüer Adem**, “Tehdit Suçu”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası, C.:LIV,1991-1994/sy.1-4

**Şen Ersan**, Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu, Cilt 1, İstanbul 2006

**Tanilli Server**, Devlet ve Demokrasi Anayasa Hukukuna Giriş, İstanbul 1981

**Taşdemir Kubilay/Özkepir Ramazan**, Son Değişikliklerle İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2000

**Tezcan Durmuş/ Erdem Mustafa Ruhan / Sancakdar Oğuz**, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Işığında Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, Ankara 2002

**Tezcan Durmuş/ Erdem Mustafa Ruhan / Önok R.Murat**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa Göre Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2007

**Toroslu Nevzat**, Ceza Hukuku Özel Kısım, Ekim 2005

**Tunaya Tarık Ziya**, Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku, 3.Bası, İstanbul 1975

**Türk Hukuk Lügatı**, Üçüncü Baskı, Ankara 1991

**Üzülmez İlhan**, Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Ankara 2007

**Yalvaç Gürsel**, Karşılaştırmalı Gerekçeli Yeni TCK-CMK ve CGTİK, Ankara 2005

**Yaşar Osman**, Uygulamada ve Öğretide Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar, Ankara 2001

**Yaşar Osman**, Uygulamada ve Öğretide Asliye Ceza Davaları, Ankara 1997

**Yazıcıoğlu R.Yılmaz**, “Tehdit Suçu Üzerine”, YD., 1993, sy:1-2